ULUS

ADIMIZ, ANDIMIZDIR

HER YERDE 5 KURUŞ

18 inci Yıl
No. 5806

CUMARTESİ 25 Eylûl 1937

Tel : Başmuharrir 1063
Yazı İşleri Müd. 1062

TARİH KURULTAYINDA

Profesörler büyük türk tarihini izah ediyorlar

İstanbul, 24 (A.A.) — İkinci Türk Tarih Kongresi bugün 14.15 de Asbaşkan Bayan Afet'in başkanlığında toplanmıştır. Sekreterlik mevkilerinde Bayan Münire Gürer ile B. Faik Reşit Unat bulunuyorlardı.

Dünkü zabıt okunup kabul edildikten sonra Başkan sözü Profesör Gabriel'e verdi :

Profesör Gabriel'in tebliği

Anadoludaki Selçuk âbideleri bugüne kadar lâyikiyle tanınmamıştır. İkinci derecedeki şehirler ihmal edilerek yalnız Sultanlığın merkezi olan Konya tetkik edilmiş, ve Selçuk ekoluna, bilhassa, yabancı bir ekolun sadece devamı nazariyle bakılmıştır. Halbuki İran ve Suriye sınırlarından Bizans kapılarına kadar, Konya kırallığı, 12 ve 13 üncü asırlarda, üzerlerinde yepyeni bir ruhun tesiri bulunan oriinal eserlerin yükseldiğini görmüştür. Camiler ve medreseler, Anadolu iklimine uygun, şuurî tiplere göre tasarlanmış olup her bölgenin yetiştirdiği malzemeyi mantıkî kaideler dahilinde kullanmıştır. Yollar üzerinde sıralanan kervansaraylar, muhteşem kompozisyonlara tekabül etmekte ve orta çağ şark medenî mebanisinin en manidarları arasında bulunmaktadır.

Türk sanatkârları

Nihayet, türbeler, ehram biçimindeki sakaflariyle gerek payitahta ve gerek eyalet merkezlerine bir hususiyet vermek için başlı başına kâfidir. Sanatkâr, onu taştan oymuş, yahut, hendesî şekiller vererek tuğla kullanmış, veya duvarları renk renk, parlak nakışlarla süslemiş olsun, her yerde, tezyinatın şekli orijinalliğini isbat etmektedir. Hassaten nakışlarda, insan bir takım cüretkâr ve kudretli ifade vasıtaları karşısında ka -

(Sonu 6. ıncı sayfada)

Bakanlarımız geliyorlar

İstanbul, 24 (Telefonla) — Öğrendiğime göre İstanbulda bulunmakta olan bütün bakanlar pazar günü akşam treniyle Ankaraya hareket edeceklerdir. Dış Bakanlık vekili siyasî müsteşar Bay Numan Rifat Menemencioğlu Dolmabahça sarayında evvela İngiltere elçiliği maslahatgüzarı B. Morgan'ı müteakiben de amerikan elçiliği maslahatgüzarı B. Vaşington'u kabul etmiş ve bir müddet görüşmüşlerdir.

Amerika elçiliği maslahatgüzarı bu görüşmelerin normal görüşmelerden biri olduğunu ve Türkiye - Amerika münasebetlerinin çok iyi olduğunu söyledi.

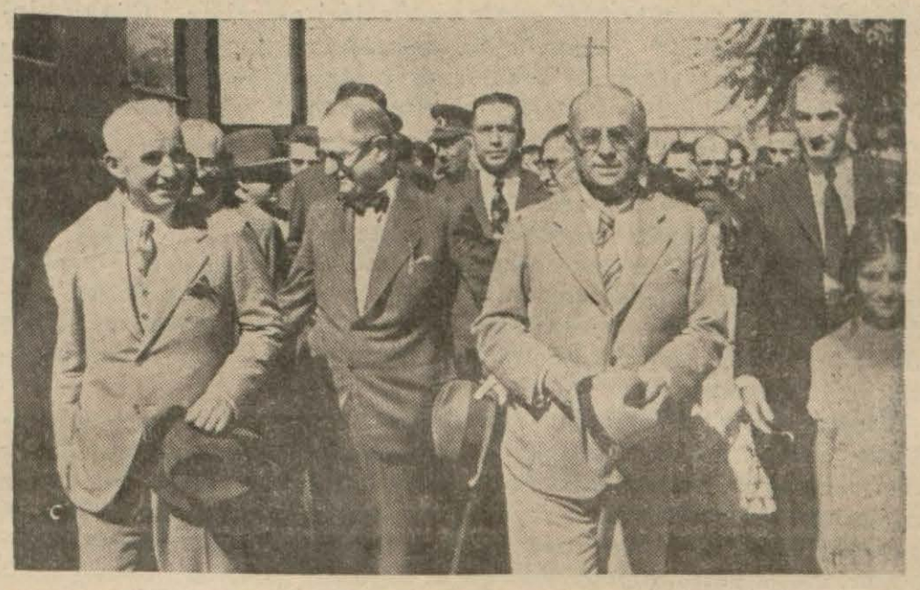

B. Celâl Bayar Ankara garında Başvekil İsmet İnönü ile beraber kendisini karşlıyanlar arasında

B. Celâl Bayar dün geldi

Başvekâlet vekili ve İktısad Vekili B. Celâl Bayar dün sabah şehrimize gelmiştir. Celâl Bayar Ankara durağında Kamutay Başkanı B. Abdülhalik Renda, Başvekil İsmet İnönü, şehrimizde bulunan siyasî müsteşarlar, mebuslar ve vekâletler ileri gelenleri tarafından karşılanmışlardır.

İsmet İnönü B. Celâl Bayar'la beraber Başvekâlete gelmişler ve bir müddet kaldıktan sonra köşklerine dönmüşlerdir. B. Celâl Bayar Başvekâlet dairesinde bir müddet kalmış ve Vekâlete başladığı Başbakanlık işleriyle meşgul olmuştur.

B. Ali Çetinkayanın sözleri

Istanbul elektrik şirketi taahhüdlerini yapmamış

İstanbul, 24 (Telefonla) — Bayındırlık Bakanımız B. Ali Çentinkaya İstanbul elektrik şirketi murahhaslariyle Ankarada yapılmakta olan müzakereler ve İstanbul telefon idaresinde yapılacak genişletme işleri hakkında bana şu beyanatta bulundu :

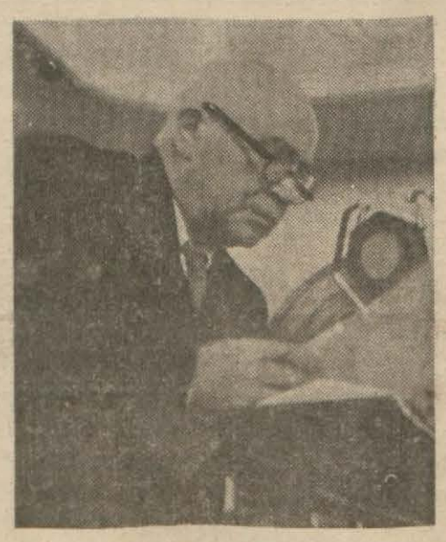

B. Ali Çetinkaya

"— İstanbul elektrik şirketi, mukavelesi mucibince teahhüdlerinin pek mühim bir kısmını yapmamıştır. Halen mevcud olan tesisat tamirsizlik yüzünden harab bir haldedir.,,

Bütün bunların yapılabilmesi için şirketten asgarî 7 ve azamî 15 milyon lira para istiyoruz. Şirket bundan başka kanunsuz ve nizamsız olarak branşman ve saire ücreti diye halktan 3.000.000 liradan fazla bir para almıştır. Bunu da derhal iade etmesi lâzım gelmektedir. Biz bu dileklerimizi şirketin burada bulunmakta olan salâhiyetli mümessillerine tahrirî olarak bildirdik ve kendilerinden de gene tahrirî olarak

(Sonu 8. inci sayfada)

Paramızın kıymeti asla düşürülmiyecek

B. Celal Bayarın sözleri burada çok iyi karşılandı

İstanbul, 24 (Telefonla) — Ekonomi Bakanı ve Başvekâlet vekili B. Celâl Bayar bugün Tan Refikimize para vaziyetimiz hakkında şunları söylemiştir :

"— Türk parasının kıymeti düşürüleceğine dair çıkarılan şayialar en çirkin bir yalandır. Bunları şiddetle tekzib edebilirsiniz. İktisadî bünyeleri itibariyle bazı

(Sonu 8. inci sayfada)

Ziraat vekilinin söyledikleri

Ziraî kalkınma için bir program hazırlanıyor

Bu program yurdun hakikî ihtiyaçlarını karşılayacaktır

İstanbul, 24 (Telefonla) — Ziraat Bakanı B. Şakir Kesebir ile Ziraat Bakanlığının son çalışmaları hakkında konuştum. Bakan bana şu şayanı dikkat malûmatı verdi :

"— Bugün bütün emeklerimiz esaslı bir nokta üzerinde toplanmıştır: Ziraî kalkınma için devamlı mahiyette bir millî program hazırlamak...,,

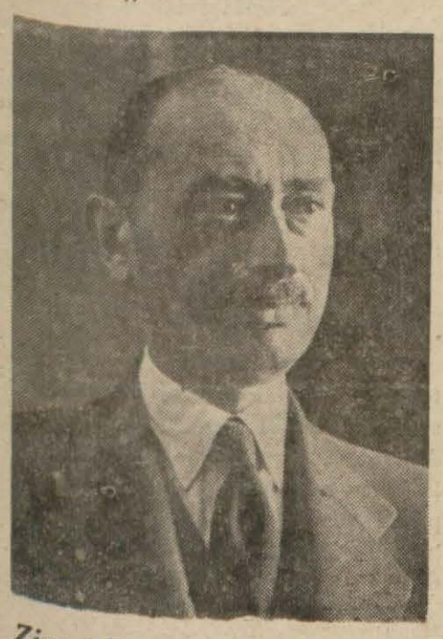

Ziraat Bakanı B. Şakir Kesebir

Bu program için elimizde bir çok unsurlar vardır. Meclis açılıncaya kadar çalışmalarımıza devam edeceğiz ve ortaya katî bir program çıkaracağız. Bu program vekiller heyetinden geçtikten sonra Kamutaya sevkedilecek ve orada bir kanun mahiyetinde müzakereye konulacaktır .

Gaye şudur: Ortaya öyle bir program koymak istiyoruz ki memleketin hakikî ihtiyaçlarını karşılasın, bütün milletin malı olsun ve iş başına kim gelirse gelsin bunun tatbikine ayniyle devam etsin.

Ziraî kalkınmaya aid teşebbüslerin şahsî bir mahiyette kalması ve mütemadiyen değişmesi yüzünden memleket pek çok kuvvet ve zaman israf etmektedir. Ancak uzun müddet için rehber hizme -

(Sonu 8. inci sayfada)

Türk kuşu

Büyük memleket turu bugün başlıyor

Türkkuşunun büyük memleket turuna iştirak edecek olan Baş öğretmen Atatürk kızı Bayan Sabiha Gökçen dün saat 17 de şehrimize gelmiştir .

Bayan Gökçen'i Türk Hava Kurumu Yarbaşkanı B. Feridun Dirimtekin, kurum ileri gelenleri, Türkkuşu üyelerinden mürekkeb bir kalabalık karşılamıştır. Bayan Gökçen Eskişehirden saat 3.50 de ayrılmış ve Ankaraya bir saat on dakikada gelmiştir.

Bn. Gökçenin de iştirâk edeceği büyük memleket turu, bugün saat 15 de başlıyacaktır. Dünyanın ilk kadın asker tayyarecisinin değer ve kıymetini artırdığı bu büyük tur; şimdiye kadar Atatürk kızını ve Türkkuşu filolarını görmemiş yurd köşelerinde olacağı için; inkılâbın kanadlandırdığı cumhuriyet neslinin sembolü olmak hususiyetini taşıyor. Filomuz, başşehrin sevgi ve selâmlarını havacılığımızın en kıymetli çocukları vasıtasiyle memleketin dört bucağına götürecektir.

Ankaralılar :

Bugün, Türkkuşu meydanından saat on beşte, uzak yurd köşelerine sizin selâm ve sevgilerinizi götürmek üzere uçacak olan Türkkuşu filosunu uğurlamayı unutmayınız.

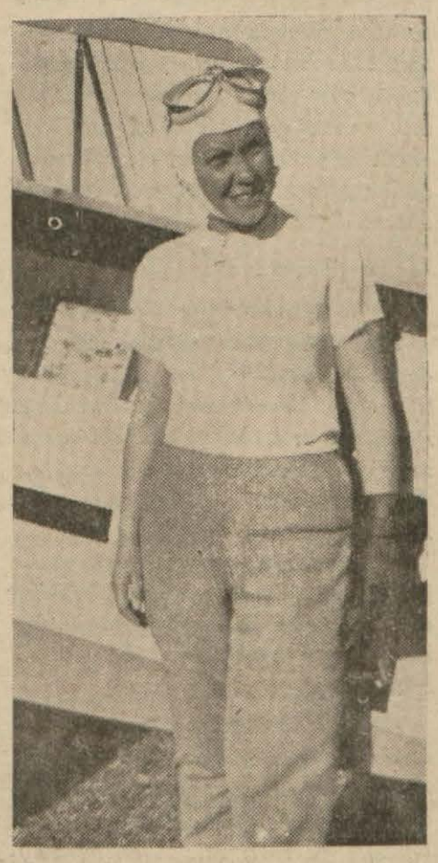

Bayan Sabiha Gökçen tayyaresinin başında

ULUS

29 Birinci Teşrin Cumhuriyet bayramından itibaren yeni makinesinde ve büyük hacimde çıkmağa başlıyor

29 Birinci teşrinde
28 büyük sayfa
Ve sonra hergün
12 büyük sayfa

Her pazar günü memleket meselelerine dair ayrı bir ilâve

ULUS

Yeni şekil ve kadrosiyle yalnız devlet merkezinin değil bütün Türkiyenin haber ve fikir gazetesidir

Her gün bir hikâye, kültür, askerlik, tayyarecilik, havacılık, denizcilik, ekonomi, sanat ve edebiyat, Her gün köy sütunu, sihî bahisler, küçük ilânlar ve saire..

En iyi teknik
En büyük hacim
En güzel yazılar

Zengin memleket, dünya reportajları. Çocuk ve kadın, Sinema, dünya şuunu, çocuk bakımı, bahçe, çiçek, geniş spor yazıları.

Yakında

Bu sütunlarda daha fazla izahat bulacaksınız.

Kritik ve otokritik:

spor

Sporun ötedenberi mevcud olduğunu biliyoruz. Nitekim dünyamızın ötesinde ve berisinde yaşıyan iptidaî kabilelerin de kendilerine göre bir sporları vardır.

Spor, eğer insanlık kan dökmek huyundan bir gün vaz geçerse, cemiyetin başta gelen terbiye esaslarından biri olacaktır. Çünkü insanda, "akıl,, kadar "kuvvet,, de mevcuddur. "Akıl", büyük terkiblerini yaparak, hayatımızın şekillerini ve gayelerini değiştiren hassamızdır. Tarihin dönüm noktaları bunu bize pek güzel isbat etmektedir. Şu var ki, bizde bir de tabiatimizden gelen "kuvvet,, hassası var. ki, bazan yapıcı bazan da yıkıcı olarak tecelli etmektedir.

İşte spor, bizim bu hassamıza karşı daha doğrusu bu hassamızı idare etmek için bir supap vazifesini görmektedir.

Maddemizde yatan bu dinamizmi, kaidelerimize hem düşünce hem de bir ethik ve esthetik yatan çeşidli spor nevilerine doğru kanalize etmekle, bu dinamizmin, başka mecra bularak kavga ve dögüş gibi faaliyetlerde kendine bir tatmin edilme yolu aramasına ve bulmasına mani oluyoruz.

Bugün, "spor,, derken tayyareciliği pek bunun içine almıyoruz. Çünkü, insanın her yeni keşfi gibi, tayyarecilik de, ilk çağında, bir ticaret vasıtası yahud bir müdafaa vasıtası, ve silâh olarak tecrübelerini yapmaktadır. Fakat ilerde, her keşif gibi, bu hava vasıtası da harcıâlem bir vasıta olacaktır. Hattâ bugünden, bunun misalleri mevcuddur. Fakat yarın, hipodromlarda at koşturur gibi, bir memleketin içinde yahud üç komşu memleket arasında, bahsi-müşterekli tayyare yarışları tertib etmemiz pek güzel kabildir.

Ve bir gün, hep biliriz ki, spor'da, gerçekten bir ahlâk ve bir kahramanlık vardır. — B.B.

Bir baba üvey kızını öldürdü

İstanbul, 24 (Telefonla) — Evvelki akşam Kuşdilinde feci bir cinayet olmuştur. 17 yaşında genç ve güzel bir kız üvey babası tarafından bıçakla öldürülmüştür. Hâdise hakkında yaptığım tahkikata göre facianın tetkikatını şu şekilde hulâsa etmek kabildir:

Kadıköyünde Kuşdilinde Çanakkale sokağında oturan Cavad, üç sene evvel evlendiği Sabiha ile beraber yaşamaktadır. Fakat uzun zamandanberi işsiz kaldığı için içmeğe ve karısını ve çocuklarını ihmale başlamıştır. Üçü üvey olmak üzere 4 çocuğu aç ve sefil kalmıştır. Sabiha ölen eski kocasının akrabaları - nın yardımları sayesinde evini müşkilâtla idareye çalışmaktadır. Cavad üvey kızlarından Reyan ile ilk defa bundan üç ay evvel çatışmıştır. Bir gün sokakta sarhoş bir halde dolaşırken üvey kızını görmüş, ve iddiaya göre yanındaki arkadaşını işaret ederek şu çirkin teklifi yapmıştır:

— Hepimiz sefalet içindeyiz. Şu adamın gönlünü yap da senin sayende biz de feraha çıkalım.

Reyan bu teklifi reddetmiş ve işi annesine anlatmıştır. Bu münasebetle evde karı koca arasında bir kavga olmuş ve o günden itibaren Cevad övey kızına kin güdmeğe başlamıştır. Nihayet evelki akşam Cevad eve körkütük sarhoş bir halde gelmiş, geç vakte kadar kendini bekliyen ev halkı ile beraber sofraya oturmuştur. İddia edildiğine göre Cevadın sofrada Reyana ilk sözü:

— Söyle bakalım bugün gene kimlerle konuştun, demek olmuştur.

Sabırları tükenen ana kız bu hakarete isyan etmişler ve bu işe bir nihayet vermek lâzım geldiğini kendisine söylemişlerdir. O da küfürle mukabele etmiş, sonra da bıçağını çekerek Reyanın üzerine saldırmıştır. Zavallı kız övey babasının hücumundan kurtulamamış, vücudunun muhtelif yerlerine saplanan bıçak darbelerile ağır surette yaralanmış ve hastahaneye kaldırılırken yolda ifade veremeden ölmüştür. Katil baba Üsküdar müddeî umumîliğine verilmiş ve tevkif edilmiştir.

Genel kurmay ikinci reisi dün geldi

Genel kurmay ikinci reisi Orgeneral Asım Gündüz dün sabah şehrimize gelmiş ve istasyonda birçok generaller ve Genel kurmay başkanlığı ve Millî müdafaa vekâleti ileri gelenleri tarafından karşılanmıştır.

İzmir orta okullarında

İzmir (Hususî) — Bu sene ilk okullardan 3.000 talebe mezun olmuş, bunlardan 1.400 ü orta okullara yazılmıştır.

Yedi aylık ihracatımız

Aldığımız malûmata göre 1937 senesi ilk yedi aylık ihracatımız 59 milyon 880.000 liraya yükselmiştir. 1936 yılının ilk yedi aylık ihracatına göre bu yılki ihracatımızın yükseliş farkı 13 milyon 664,000 liradır. Bu artışta Almanyanın hissesi 1,094,000 liradır. Geri kalan 12 milyon 700.000 lira ise diğer memleketlerin hissesine isabet etmektedir.

İstanbul - Lüleburgaz asfalt yolu

Edirne - İstanbul asfalt yolunun Lüleburgaz - İstanbu kısmının küşad resminin 27 eylûl pazartesi günü yapılacağını yazmıştık. Yolu, İstanbulda bulunan bayındırlık bakanı B. Ali Çetinkaya açacaktır. Merasimde bulunmak üzere bayındırlık bakanlığı idarî müsteşarı B. Arif Bayur'un reisliğinde bulunan bir heyet bugün İstanbula hareket edecektir.

Finans Bakanlığına alınacak memurlar

Finans bakanlığı, bakanlık dairelerinde bulunan münhal memuriyetler için 30 eylülde bir müsabaka imtihanı açmaktadır. Bakanlığa daha şimdiden birçok müracaatlar yapılmıştır.

Üst üste üç kaza yapan bir şoför

İstanbul, 24 (Telefonla) — Bir şoför dün Haydarpaşada üst üste üç kaza yapmış, dördüncüsüne meydan kalmadan yakalanmıştır. Hâdise şöyle olmuştur:

Şoför Seyyidin idaresindeki 4070 numaralı odun yüklü kamyon Haydarpaşa hastanesi önünde vatman Hasanın idaresindeki tramvaya çarpmıştır ve bu çarpışma neticesinde tramvayda bulunan beş yolcu kırılan camlardan yaralanmışlardır. Şoför Seyyid bu kazadan sonra kaçmak isterken Hasan isminde birinin yol arabasına çarpmış ve arabayı parçalamıştır. Bu çarpışmada Seyyidi yolundan alıkoymamış, manevra yaparak hâdise yerinden süratle uzaklaşmak istemiştir. Fakat biraz ileride de Kadıköyünden gelmekte olan bir tramvayla çarpışmıştır. Bu son müsademede her iki araba da hayli hasara uğramış ve şoför yakalanmıştır.

Kastamonu valisi bir kaza geçirdi

Çankırı, 24 (Hususî muhabirimiz - den) — Kastamonu valisi B. Avni Doğan bugün şehrimizden geçerken hafif bir kaza atlatmıktır. Kaza şöyle olmuştur:

B. Avni Doğan karısı ve çocuklariyle kendi kullandığı vilâyet otomobiliyle Ankaradan Kastamonu'ya gidiyordu. Kır - şehir istasyonundaki geçide gelince otomobil marşandizin 10 uncu vagonuna çarpmıştır. Bu çarpmada araba hayli zedelenmiş ve ön camları kırılmıştır. Cam kırıklariyle Bayan Doğanın yüzü hafifçe berelenmiştir. Çocuklara ve Bay Avni Doğana bir şey olmamıştır.

Yarın valinin seyahatine devam edeceği zannolunuyor. — Kadir.

Ebniye kanunu

İstanbul, 24 (Telefonla) — 50 sene evvelki ihtiyaçlara göre yapılmış olan ebniye kanunu bugünkü duruma göre değiştirilecektir. Bu maksadla belediyelerin mütaleaları sorulmuştur. İstanbul belediyesi raporunu bugün İç işler bakanlığına göndermiştir.

Yakalanan kaçakçılar

Ankara, 24 (A.A.) — Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilâtı, bir ölü elli dokuz kaçakçı, bin dört yüz seksen iki kilo gümrük kaçağı, dört kilo inhisar kaçağı, otuz Suriye notu, yirmi yedi kesim hayvanı ile yirmi dört kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

Cumhuriyet Bayramında

Büyük geçid resmine 2200 izci gelecek

Kültür Bakanlığı bu yıl cumhuriyet bayramında geçid törenine iştirak etmek üzere Ankaraya gelecek izcilerimiz için bir program hazırlamıştır. Bakanlık, bu yıl izcilerin daha çok ve mümkün olduğu kadar Ankaramıza uzak vilâyetlerden gelmesini temin etmiş bulunmaktadır. Bakanlık programın başında geçen seneki geçid töreninde bulunan izcilerle bu yıl gelecek izciler hakkında şu başlangıcı yapmaktadır :

"Geçen yıl 29 birinci teşrin cumhuriyet bayramında Ankarada geçid törenine iştirak eden Ankara ve bölgelerden gelen 24 okul izcilerinin ve yanlarındaki izci takım komutanlarının ve okul direktörleriyle yardımcı öğretmenlerin çalışmalariyle, izcilerin geçid töreninde gösterdikleri varlık memnuniyete değer idi.,,

Bu sene Ankara ve bölgelerden gelip de geçid törenine girecek izcilerimizin geçen seneki izcilerin gösterdiklerinin çok üstünde bir varlık göstermelerini beklerim.,,

Programın taşıdığı esasları yazıyoruz:

Hazırlık talimleri ve hedefleri

29 birinci teşrinde Ankaraya gelecek veya bulunduğu şehirde geçid törenine iştirâk edecek izciler 1 birinci teşrinden itibaren hergün son dersten sonra bir saat müddetle geçid törenine hazırlık olmak üzere çalıştırılacaklardır. Bunun hedefi; kusursuz bir esas vaziyeti, dönüşler, saygı şekilleri ve takım cebhesile geçid resmi yürüyüşü, izcilerin her türlü hareketlerinde tam manâsiyle göze çarpan bir çeviklik ve canlılık olacaktır.

İzcilerin yetiştirilmeleri ve süel bölümlere göre teşkilâtlanmaları, birinci derecede askerliğe hazırlık dersleri muallimleri ve onlara yardımcı olarak mekteb beden terbiyesi muallimeri tarafından temin edilecektir.

Geçid törenine girecek talebeye istiklâl ve onuncu yıl marşları usulü ile öğretilecektir.

Teşkilât

İzci teşkilâtı ordu teşkilâtında olduğu gibi manga ve takımlara ayrılacaktır. Takımlara beden terbiyesi muallimleri kumanda edeceklerdir. Ankarada toplanacak tekmil izciler törenden önce bu takım esasları dairesinde yetiştirilecektir.

Kıyafet

Ankaraya gelecek izcilerin kıyafetleri programda ayrıca gösterilmiştir. Giyiniş yeknesaklığını bozacak vaziyet almış tek veya grup halindeki izciler törene iştirâk ettirilmiyecektir. İzci takım komutanıları modeline göre 40 lirayı geçmemek üzere elbise yaptıracaklardır.

Cihazlar

İzcilerin cihazları programda ayrıca gösterilmiştir. Her izci takımı mektebin izci filamasiyle bir millî bayrak getireceklerdir.

Sihiye

Ankaraya gelecek izcilere tifo aşısı yapılacaktır. Her mektebin izci takımı bir sıhiye çantası getirecek, yalnız İstanbul izcilerinin başında iki doktor bulunacaktır. İzciler yola çıkmadan önce mekteb doktorları tarafından muayene edilecektir.

Tavır ve hareket

İzciler sokakta, trende, vapurda, temizliğe fevkalâde dikkat ve itinâ edeceklerdir. Hiçbir yerde bağırarak konuşmıyacaklar ve başkalarının rahatını bozacak hareketlerde bulunmıyacaklardır. İzcilerimiz türk mektebliliğini hakkiyle temsil edecek bir vaziyette olacaklar, her yerde ve her zaman tavır ve hareketleri her senekinden daha güzel ve muntazam olacaktır. Ankarada toplanacak izciler için bir haysivet divanı teşkil olunacaktır.

Ankaraya geliş

İzci kafileleri 24 birinci teşrinde Ankarada bulunacaklardır. Devlet demiryolları bütün izcilerin bu günde Ankarada bulundurulmalarını temin edecektir. Vilâyetlerden getirilecek izcilerin Ankarayı hiç görmemiş ve evelki bayramlarda Ankaraya hiç gelmemiş olan talebe arasından seçilmesine dikkat edilecektir.

Kız izciler yalnız Ankaradan iştirâk edecek, vilâyetlerden getirilmiyecektir. Hususî liseler programa uymak şartiyle kendi paralariyle Ankaraya izci getirebileceklerdir.

Karşılama ve uğurlama

Gelecek izciler Ankara garında törenle karşılanacak ve uğurlanacaklardır. Karşılama ve uğurlama programı ayrıca tesbit olunacaktır.

İzciler nerelerden gelecek ?

Bu yıl Adana, Balıkesir, Edirne, İstanbul, Sıvas, muallim mektebleri, Adana, Balıkesir, Edirne, Eskişehir, Sıvas, Afyon, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbekir, Galatasaray, Haydarpaşa, İstanbul erkek, Kabataş, Pertevniyal, Vefa, Gazianteb, İzmir erkek, Kastamonu, Kayseri, Konya, Kütahya, Malatya, Samsun, Yozgad ve Trabzon liseleri, Edirne, İzmir, Konya sanat mektebleri ve İzmir ticaret lisesi Ankaradaki geçid törenine izci göndereckelerdr.

Her mektebden 46 izci, bir takım komutanı ve mekteb direktör veya yardirektörü gelecektir.

Ankaradan kız ve erkek liseleri, İsmetpaşa kız enstitüsü, Gazi ve Ticaret liseleri, Türk maarif cemiyeti lisesi en az 95 izci ile geçd törenine girecektir. Bu suretle bu yıl Ankaradaki geçid törenine girecek izcilerin sayısı 2200 zü geçmektedir.

Hava meydanında hangar

Ankara hava meydanında yapılmakta olan hangar inşaatı bitmiştir. Meydana bir de istasyon binası yapılmak için hazırlanan proje eksiltmeye konulmuştur Şehirden Akköprü yoluyla Orman Çiftliğine giden asfalt yolu hava istasyonuna kadar temdid edilmektedir.

Muğlada spor işleri

Muğla, 24 (A.A.) — Valinin spor teşkilâtını ele aldığından beri vilâyet spor teşkilâtında büyük bir faaliyet vardır. Lik maçlarında şampiyon olan Muğla Yayla sporun 15 birinci teşrinde yapılacak grup birinciliklerine iştirâki için bölge tarafından hazırlıklar yapılmaktadır.

Büyük nahiye ve köylerde de spor teşkilâtı yapılmaktadır.

YANKILAR

En tatlı vazife

İki tarafı ağaçlı uzun yolda, Galatasaray lisesi müdürlük dairesi kapısına doğru ilerilerken bir sualimin cevabını almak için yüzüne baktığım babamın gözlerinde biriken iki damla yaşı görerek şaşırmış olduğumu, evvelki gün, küçük oğlumu kaydettirmek üzere Mimar Kemal mektebine girerken, yüreğim titriyerek andım.

Baba olmanın zevki nesindedir?

"Maderle peder olup bahane,

sevk etti kader beni cihane.,,

demiş olan şairin (!) basit zihniyeti, bugün, babalık mesuliyetini müdrik kimseye atfolunamaz. Servetine varis hazırlıyan babalar ise asrımızda müstehaselere benzerler; veliahdlar devri çoktan geçmiştir.

Zamanımızın babalara temin ettiği en tatlı zevk hayatın zorluklariyle mücadele edebilecek ilme sahib çocuklar yetiştirmekten başka ne olabilir?

Vaktiyle babamın gözlerinde fark etmiş olduğum yaşlar, kendini okutmuş olan müesseseye, otuz sene sonra, oğlunu da tevdi etmekten gelme bir hislilik eseri idi. Ben oğlumu mektebe yazdırırken on beş yıl sonranın muhtemel güçlüklerini düşünerek ürktüm.

Temenni edelim ki bu on beş seneyi çocuklarımız devamlı bir çalışma ile geçirebilsinler ve hayat onlara, bizlere göstermiş olduğu abus çehresinin kırışıklıklariyle değil, mavi gözlü ve pembe yanaklı bir peri gibi görünsün. — N. B.

Zavallı Yakub!

İzmirde, Bornuvada, bir adamcağız birdenbire çıldırmış; çünkü cebindeki paraları önüne gelene dağıtmağa başlamıştır. Bu, çılgınlığın en sarih alâmeti değil midir?

Yakub adındaki arkadaşı Hüseyinin - delinin adı Hüseyindir - timarhanelik olduğunu farkedemiyerek ona nasihat vermeğe kalkışınca Hüseyin bıçağını çekerek Yakubu öldürüvermiştir. Başkalarının işlerine karışacak derecede arkadaşlığı ileri götürmekle bir saflık, deliren adama nasihat vermekle de ikinci bir saflık gösteren Yakuba acımalı mı, acımamalı mı?

Kavuşmak kelimesinde iptizal

Gazetelerimizde hemen her gün şu başlığa rastlarız: Filân yer elektriğe, falan yer suya kavuştu. Elektriğe ve suya birçok kasabalarımızda derin bir iştiyak olduğu muhakkaktır. Fakat "kavuşmak,, kelimesini böyle bol bol kullanmakla kasabalarımızın simsiyah karanlık ve kerbelâ gibi susuz olduğunu ihsas etmiyor muyuz?

Ruslar ve amerikalılar

Boston Transcript yazıyor:

"Rusyada 1300 kadem irtifaında büyük bir bina yapmağa başlamışlar. Bu adamlarda, galiba, amerikalıların işlemiş oldukları bütün hataları işlemeden rahat edemiyecekler.,,

Yeni bir meslek :

Bir parisli kadın kendine benzersiz bir meslek bulmuştur: bu meslek köpek gezdiriciliktir. Ancak köpek gezdiriciliğin köpek çobanlığı olduğunu sanmayınız. Zira bu kadın her sabah ev ev dolaşarak aldığı keçileri veya koyunları önüne katıp meraya götüren çobanın yaptığını yapmamakta, sadece abonesi olanların evlerine muayyen saatlerde gidip köpeklerini zincirinden tutarak, onların sahibi imişçesine, bir bahçeye götürüp gezdirmektedir. Kadın, günde böylece yirmi frank kazanmaktadır.

Yeni mesleğin sahibi diyor ki: "yağmurlu havalarda köpeklerini taksiye koyup bana tevdi edenler olduğu gibi sevgili Medor'larına su geçmez yağmurluk diktirerek onların sıhhatlerini koruyanlar da vardır. Ben bunlar sayesinde geçindiğim için onlar kadar onlara sadıkım...

Muhayyilesi zengin olanlar hiç bir yerde hiç bir vakit aç kalmıyacaklardır.

DIŞ İCMAL

Mussolini Almanyada

On dokuzuncu asrın ortalarına kadar Avusturya imparatorluğunu idare den ve arada Avrupanın da zabıta ve asayiş memurluğunu yapan başvekil Metternich, İtalyaya yaptığı seyahatlerden birinde demiş ki:

— Bu seyahatim tarihin en ehemmiyetli hâdisesidir,

Metternich kurnaz bir diplomat olduğu kadar da âlim bir tarihçi idi. Bununla beraber, İtalya seyahatinin ehemmiyetini tebarüz ettirmek için bu sözleri şüphesiz samimiyetle söylemişti. Çünkü Metternich, fransız inkılâbının ateş gibi her tarafı saran prensiplerine karşı, o zamanın siyasî ve içtimaî nizamını korumak vazifesini üzerine almıştı. Muhafazakâr kuvvetlerin başına geçen Metternich, 1848 senesindeki ihtilâl kendisini başvekillik sandalyasından aşağı atmcıya ve hattâ Viyanadan kaçırıncıya kadar bu vazifeyi yaptı. Kim bilir belki de inkılâb fikirlerine yine kendi mukavemetinin bir neticesi olan 1848 ihtilâllerini, iltica ettiği Londradan seyir ettikten sonradır ki tarihin ehemmiyetli hâdisesinin ne olduğunu anladı. Alman ve italyan gazeteleri de İtalya başvekili ve faşist şefi Mussolini'nin bugün başlıyan Almanya seyahatini ve Avrupa medeniyetinin iki koruyucusu arasındaki mülâkatı, tarihin en büyük hâdisesi diye tavsif etmektedirler. Bu, kendi seyahatinin ehemmiyetini tebarüz ettirmek için Metternich'in kullandığı söz kadar mübalâğalıdır. Fakat bu günkü milletlerarası münasebetlerindeki politik ehemmiyeti aşikârdır. Bunun ehemmiyetini tebarüz ettiren bir hususiyet şudur ki, Mussolini on beş senedenberi ilk defadır ki İtalyadan dışarı çıkmaktadır. Faşist liderinin ilk seyahatini Almanyaya yapmasındaki manayı anladıkları içindir ki almanlar haftalardanberi hazırlanmaktadırlar. Mussolini bugün Münihte bulunacak. Sonra Berline giderek Hitler'e mülâki olacak. Bundan sonra alman manevralarını seyir edecek ve Romaya geri dönecektir.

Bu, Duçe ile Führer arasındaki ilk mülâkat değildir. Hitler Almanyanın mukadderatını eline aldıktan sonra Mussolini ile anlaşmak için bir teşebbüs yapmıştı: Venediğe gitti ve orada İtalya faşist lideri ile görüştü. Bu ilk görüşmenin hiç de iyi bir netice vermediği hatırlardadır. Mussolini, Hitlerden Avusturya hakkında fedakârlıkta bulunmayı istedi. Bu milli sosyalist partisinin en hassas bir noktası idi. Hitler razı olmadı. Ve Hitler ile Mussolini dargın olarak ayrıldılar. Bundan sonra da bir zaman İtalya ile Almanyanın arası hayli açıldı.

Fakat bu ziyareti takib eden yıllar içindeki hâdiseler İtalyayı Almanyaya yaklaştırmıştır. Fransanın Sovyet Rusya ile anlaşması, Almanyanın yalnızlığını tebarüz ettirdi. İtalyayı da kazanmak için Laval tarafından yapılan teşebbüs Habeşistan davasını ortaya attı. Fransa İngiltereden çekinerek İtalyayı yarı yolda bıraktı. İtalya da gücenerek Almanyaya meyil etti. Esasen habeş meselesinin buhranı içinde Almanya da silâhlanmıya karar vermişti. Her iki devlet anî hedeflerine varmak, yani Almanya silâhlanmak, İtalya da Habeşistanda yerleşmek için birbirinin kolları içine atıldılar. İspanya ihtilâli çıktıktan sonra da bu, bir ideoloji arkadaşlığı şeklini almıştır. İşte Roma - Berlin mihveri bu temeller üzerine kurulmuştur. Fakat acabâ bu temeller, bugün başlıyan nümayişkâr ziyaret ile dünyaya ilân edilmek istenildiği kadar sağlam mıdır? Almanya ile İtalya arasında menfaat birlikleri vardır: her ikisi de istatükoyu kabul etmiyor. Her ikisi de kabına sığmıyor, sömürge istiyor. Her ikisi de bu gayeye varmak için takib edilecek usuller hakkında aynı fikri taşıyor. Fakat bütün bunlar ancak günlük ve geçici politika kombinezonları yapmıya elverişli olan elemanlardır.. Tarihin ve coğrafyanın dikte ettiği bir vaziyet vardır ki buna bir zaman için göz yumulsa da her zaman için göz yumulamaz: bu da orta Avrupada kuvvetli bir Almanyanın İtalya menfaatleri bakımından tehlikeli oluşudur. 1870 senesinde böyle bir Almanyanın teşekkülü günündenberi fransız-alman münasebetleri bu mihver etrafında dönüyor. Avrupada yaşıyan bütün almanları hududları içine almak gayesini program olarak kabul eden bir Almanya, Fransadan ziyade İtalya için tehlikelidir. Eğer Almanya bir takım politika düşünceleriyle bu gün için Avusturyayı tazyik etmekten vazgeçmiş ise bunun, alman olan bu memleketi er geç hududları içine almaktan vazgeçmiş manasına delâlet etmiyeceğini realist olan Musolini herkesten iyi bilmelidir. Fakat realist bir politikacı olmak, bazan da realitelere karşı göz yummayı icab ettirir. Almanya-İtalya dostluğu şüphesiz bugün için bir kuvvet ifade ediyor. Hitler ve Musolini de bir gün için bile olsa bu kuvvetten istifade etmeği düşünüyorlar.

A. Ş. Esmer

DIŞ HABERLER

Japonlar Paoting fu şehrini zabtettiler

Hankeu bombalandı

Londra, 24 (Hususî) — Çin ve japon kaynaklarından gelen haberlere göre, japon tayyareleri canub cephesinde bombardıman faaliyetine devam etmişlerdir. Japon tayyareleri, Kanton ordusu umumî karargâhını, bahriye zabit namzedleri mektebini bombardıman etmişlerdir.

Japonlar müstahkem mevkii aldılar

Japon Domei ajansının verdiği habere göre, şimal cephesinde japon kıtaları çinlilerin müstahkem mevkilerini yararak saat 9.45 de Paotingfu'ya girmişlerdir. Şimalî Çindeki şiddetli yağmurlar ve nehirlerin taşması askerî harekâtı çok güçleştirmektedir.

Buna rağmen dün bütün gün muharebe bütün şiddetiyle devam etmiş, ve japonlar Paotingfu müstahkem mevkini ele geçirmişlerdir.

Yağmurlar taarruzu durdurdu

Şanghaydan bildirildiğine göre, şiddetli yağmurlar ve Çin kıtalarının gösterdiği büyük mukavemet Şanghay cebhesinde japon taarruzunu muvakkaten durdurmuştur. Diğer taraftan japon tebliğine nazaran, çin kuvvetleri cenuba doğru çekilmeğe başlamışlardır.

Japonlar yeniden asker çıkarıyorlar

Central Nevs ajansı, birçok japon tayyare ve gemilerinin Tchekiang sahili yakınında görünmüş olduğunu haber vermektedir. Yakında karaya asker çıkarılması beklenmektedir.

Japonlar Lienyoun'a asker çıkarmağa teşebbüs etmişlerdir.

284 Çin tayyaresi düşürüldü

Tokyonun tebliğine göre, harbın başladığı 14 ağustostan 22 eylüle kadar Merkezî Çindeki tayyare zayiatı şudur:

Çinliler 284 tayyare zayi etmişlerdir. Bunlardan 152 si muhtelif hava harblarında düşmüş, 120 si karada bombardımanlarla tahrib edilmiş, 12 si de zayi olmuştur. Japon tayyarelerinin bombardımanı esnasında 48 hangar da harab olmuştur.

Aynı zaman içinde japonlar 38 tayyare zayi etmişlerdir.

Japonya komiteye girmiyor

Tokyodan bildirildiğine göre, Çin - japon anlaşmazlığını tetkik etmek üzere Milletler cemiyetinin teşkil ettiği 23 ler komitesine, Japonyanın da girmesi hakkındaki daveti japon hükümeti reddetmeye karar vermiştir. Çünkü Japonya hükümeti, bu anlaşmazlığın sadece iki devlet arasında halledilecek bir mesele olduğu hususunda ısrar etmektedir.

Londra da Nankin'in bombardımanını protesto etti

Londra, 24 (A.A.) — Gece yarısına doğru 200 kişi kadar tahmin olunan bir grup, japon sefaretinin pencereleri önünde Nankin ve Kantonun bombardımanına karşı nümayiş yapmışlardır. Polis nümayişçileri dağıtmış ve bunlardan birini tevkif etmiştir.

Hankeu bombardıman edildi

Hankeu, 24 (A.A.) — Royter muhabiri bildiriyor: Hankeu bugün japon tayyareleri tarafından şiddetli bir surette bombardıman edilmiştir.

Hankeunun aşağı tarafta kalabalık mahallelerini teşkil eden Vaşingmiao da ölen çocukların adedi çok yüksektir. Buna sebeb, japonların bombardımanı esnasında çocukların büyük ekseriyetinin evlerinde bulunmuş olmalarıdır.

Bu şehrin sokakları, iki metreden dardır. Bütün evler gayet sık köhne ve fakir kulübelerden mürekkebtir. Bu evceğizler, bombardıman neticesinde iskambil kâğıdları gibi yıkılmışlar ve gerek içeride oturanları ve gerek sokaklarda bulunanları enkaz altında bırakmışlardır. Ölenlerin hakikî mikdarı, daha malûm değildir. Fakat pek çok olduğu muhakkaktır. Her tarafta birbiri üzerine yıkılmış olarak duran cesed parçaları, yardım kıtaları tarafından kül halinde defnedilmektedir .

Sokaklarda tüyler ürpertici sahnelere rastlanmaktadır. Bizzat ben, kendi gözlerimle, bir sedye üzerinde kimi ölmüş kimi ölmek üzere yan yana uzanmış yatan ve açık yaralarından kanlar akan beş altı çocuğu götürmekte olan kızılhaç yardımcılarına bir çok kere rastladım.

Elektrik cereyanı tamamiyle kesilmiştir. Yardımlara gece karanlığında devam olunmaktadır.

Vaşingmiao tersaneden altı yedi kilometre uzaktadır. Bu fakir mahallelerde bir tek asker bile mevcud bulunmıyordu.

İngiltere Nankin bombardımanını protesto etti

Londra, 24 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor: İngiltere hükümeti, Tokyobardımanı hakkında japon hükümeti nezdaki ingiliz büyük elçisine talimat göndererek gayri askerî hedeflerin bombardinde şiddetli protestoda bulunmasını ve Nankin bombardımanlarının sivil ahali arasında sebeb olduğu şayanı teessüf insan kayıblarının İngilterede yarattığı nefret hissine terceman olmasını emretmiştir.

Yugoslav manevraları devam ediyor

Belgrad, 24 (A.A.) — Avala ajansından: yugoslav ordusunun Kupa nehri mıntakasındaki manevraları, harbiye nazırı general Mariçin ve ecnebi askerî heyetlerin huzuru ile devam etmektedir.

Dün sabahleyin cenub ordusu, şiddetle hücuma başlıyarak şimal ordusunun yerleşmiş olduğu mevzileri zaptetmiştir. Bundan başka cenub ordusu, tarassut tayyarelerinin harekâtına mani olmuştur.

Diğer taraftan, öğle vakti, birçok borbardıman tayyareleri Novomostoya karşı birçok taarruzlar yapmışlardır. Daî bataryaların derhal harekete geçmesine rağmen bombardıman tayyareleri şehrin üzerinde uçmağa ve bombalar atmağa muvaffak olmuştur.

Marsel Til maglûb

Nevyork, 24 (A.A.) — Amerikan boksörü Apostoli Avrupa şampiyonu Marsel Tili yenerek yarı ağır Avrupa şampiyonu olmuştur.

Hakem, fransız boksörü gözünden yaralandığından maçı onuncu ravndda tatil etmiş ve Apostoliyi galib ilân eylemiştir.

Musolini Almanyaya hareket etti

B. Musolini Münihte B. Hitler tarafından karşılanacak

Roma, 24 (A.A.) — B. Musolini bu sabah saat 12.20 de Münihe hareket edecektir.

Münih, 24 (A.A.) — İtalyan hükümet reisi B. Musolini 25 eylül cumartesi günü sabah saat onda hususî trenle buraya gelecek ve istasyonda bizzat B. Hitler tarafından karşılanacaktır.

İki devlet adamı baştan başa donanmış olan ve bir bayram havası yaşıyan şehirden beraberce geçecekler ve nazi teşekküllerinin büyük geçid resminde hazır bulunacaklardır.

B. Musolini ve B. Hitler akşam saat 19 da beraberce Berline hareket edeceklerdir.

İngiliz gazetelerinin tahminleri

Londra, 24 (A.A.) — İngiliz gazeteleri heb birlikte, B. Musolininin Berline yapacağı ziyaretle meşgul olmaktadırlar. Ve beynelmilel siyasetin mevzuunu teşkil eden günün bütün meselelerinin bu mülâkatta görüşüleceğini ve bu meselelerden her biri hakkında iki devlet adamının müşterek bir hareket hattı tayin edeceğini tahmin eylemektedirler.

İngiliz gazeteleri B. Hitler - B. Musolini mülâkatının neticesini büyük bir alâka ile beklemektedirler.

Bulgaristanda

Türk mekteblerinde bulgar öğretmenler

Sofya, 24 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor: İktısadî buhran neticesinde hususî türk mekteblerinden bir çoğu malî müşkülâta maruz kalmışlardır. Bunların bir kısmı öğretmenlerin aylıklarını muntazaman veremiyecek ve diğer masrafları da karşılayamıyacak bir vaziyete düşmüşlerdir. Kültür Bakanlığı bunlara bir kolaylık olmak üzere ve esas masrafın da öğretmenlerin aylığı olduğunu nazarı itibara alarak bu mekteblere şimdilik bir yardım olmak üzere hazineden maaş alan bulgar öğretmenler tayinine karar vermiştir.

BASIN İCMALİ

Kara borsanın faaliyetine karşı

Ahmed Emin Yalman, memleketimizde perde ardında çalışan bir şebekenin mütemadiyen memleketin menfaatlerine kasd ettiğini, döviz kaçakçılığı ile iştigal ettiği gibi, her fırsatta, paramızın kıymeti düşürüleceği şayialariyle spekülâsyonlara giriştiğini hatırlatarak bunlara karşı şiddetli bir mücadele açılması lüzumunda ısrar ediyor:

" Türk parasını koruma kanununun haricine çıkanlara, yanlış şayialarla borsada sahte hareketler uyandıranlara, ve kendi küçük menfaatleri namına devletin itibariyle oynıyanlara karşı kanunlarımızda ceza tedbirleri düşünülmüştür. Fakat bu cezalar çok hafiftir. Derin bir teessürle itiraf etmek lâzımdır ki, bu umumî menfaatlere karşı olan tecavüzlerin ağır manası halk tarafından tamamiyle kavranmamış, kanunlarımızda da hakikî yerini bulmuştur.

Adam öldürmenin ne demek olduğunu herkes bilir. Böyle bir fiil karşısında hepimiz teessür ve heyecan duyarız. Adaletin kolu, caniyi takib ettiği zaman cinayetle ceza arasındaki münasebet herkes için apaçık bir keyfiyettir.

Fakat umumî menfaatlere karşı olan taarruzun manası ve tesirleri zihinlerde aynı şekilde yer tutmamıştır. Devletin itibarına ve siyasî menfaatlerine dokunacak yanlış şayialarla çevrilen bir borsa oyununun ne kadar korkunç, ne kadar ağır cezalara lâyık bir hareket olduğunu kara borsacılar kavramamışlardır. Bunun için de pervasızca böyle hareketlerde bulunmak cüretini kendilerinde buluyorlar."

Muharrir, türk parasının düşürülmesi ihtimalinin ne kadar gayri varid olduğunu anlatarak diyor ki:

" Fakat şurası var ki, kara borsacıların mantık ve hakikatle alâkaları yoktur. Bütün derd, dolab kurmak, gafilleri buraya düşürmektir. Fakat bu defaki pervasızca dolab yanlarına kalmıyacaktır. Celâl Bayar'a prensipine tamamiyle zıd iktısadi gayeler atfederek ortalığı bulandırmaya ve memleketin mali itibar ve istikrarını sarsmaya cüret edenler her kimlerse elbette meydana çıkacak ve lâyık oldukları cezayı göreceklerdir.

Borsa manevrasından alınacak ders ikidir. Birincisi yanlış şayialarla borsa dolandırıcılığı eden ve devletin itibariyle ve varlığiyle oynıyan kara unsurların meydana çıkarılmaları ve ceza görmeleridir. İkincisi de halkn memleket siyaseti hakkında o şekilde tenvir edilmesidir ki, devletin iktısadi siyasetindeki samimiyete ve istikrara inansın, bu siyaseti iyice bellesin, borsa dolandırıcılarının dolablarına kapılmasın ve hattâ bu dolabları çevirenleri ortaya vurmayı bir vatandaşlık vazifesi bilsin."

İtalya teminat verdi

Ispanyaya artık gönüllü göndermiyecektir

Londra, 24 (A.A.) — Cenevrede bulunmakta olan ve İtalya namına söz söylemeğe salâhiyettar bulunan B. Skopa, B. Delbosa bundan böyle İspanyaya bir tek gönüllü gönderilmiyeceği hakkında teminat verirken B. Ciano da Romadaki ingiliz maslâhatgüzarına aynı teminatı vermiştir.

Londranın diplomasi mahfilleri, bu hâdiseleri, ileriye doğru atılmış bir adım telâkki etmektedir. Ve bundan dolayı iftihar duyulması lâzım geleceğini, çünkü gerginliğin gitmesine yarıyacak olan bir âmil olduğunu beyan etmektedir. Bu mahfiller, bu teminatın, müzakerenin ilk safhası olduğunu ve ikinci safhasının gönüllülerin geri çekilmesi neticesini doğuracağını ilâve etmektedirler. Aynı mahfiller, Londranın B. Delbosun görüşmelerine müzaharet edeceğini beyan etmektedirler. Şimdi bu görüşmelerin muvaffakiyeti Londrayı ve Fransayı müzakereleri ileri götürmekte serbest bırakmağa sevketmektedir.

Bu mahfiller, Paris tarafından faydalı addedildiği takidrde Londranın üç taraflı müzakereye girişmeğe ve Romadaki nüfuzundan istifade ederek fikirler teatisine yardım etmeğe amâde olduğunu söylemektedirler.

Nyon anlaşması ve Italyanlar

Paris, 24 (A.A.) — Öğrenildiğine göre, deniz mütehassısları konferansında Fransayı Amiral Darlan, Amiral Godefroy ve miralay Delburze temsil edecektir.

İngiliz mütehassısları

Londra, 24 (A.A. — Paris deniz mütehassıs/arı konferansında İngiltereyi deniz erkânı harbiyesi ikinci reisi Amiral Sir William Yames ile harekât dairesi reisi miralay Philips temsil eyliyecektir. İngiltere delegeleri cumartesi günü Parise hareket edeceklerdir.

Sanat âleminde:

Güzel Sanatlar Müzesi

Bu satırlar neşrolunduğu zaman Türkiyenin ilk güzel sanatlar müzesi İstanbulda, Dolmabahçe saraymın eski veliahd dairesinde açılmış bulunacaktır. Haber verildiğine göre bu müze üç kısım ihtiva edecektir:

1 — Eski ve yeni türk sanatkârlarının eserleri.

2 — Memleketimizde mevcud ecnebî sanat eserleri.

3 — Avrupa müzelerindeki şaheserlerin çok sadık kopyaları.

Her biri müzenin müstakil bir dairesini işgal edecek olan bu kısımlar ayrı ayrı kıymet ve ehemiyettedir. Fakat biz, bilhassa türk sanatkârlarının eserlerini bir araya toplıyan ilk kısmı tebarüz ettirmek istiyoruz.

Türk plâstik sanatının elli senedenberi vücude getirdiği eserlerin şimdiye kadar pek gayri müsaid şartlar içinde muhafaza edilmekte olduğu çok kere söylenmiş bir hakikattir. Müzecilik, bilhassa modern müzecilik, yağlı boya tablo muhafazasının ne derece nazik bir iş olduğunu göstermektedir. Fazla rutubet olduğu kadar fazla kuruluk, pek bol ışık olduğu kadar ışık noksanlığı ve daha buna benzer yüzlerce sebeb bir tablonun boyasına, renklerine, şeffaflığına zarar veren unsurlardır. Muşambayı örten ince boya pelükülünü haricî tesirlerden kurtararak onun ebediyen yaşamasını temin etmek yalnız müşkül bir şey değil, başlı başına bir sanat ve bir fendir.

Bu hakikat göz önünde bulundurulursa, türk plâstik eserlerinin şimdiye kadar pek kötü şartlar içinde muhafaza edilmiş oldukları neticesine kolayca varılır. Filhakika, Hamdi bey, Zekâi paşa, Ali Rıza bey gibi eski ve artık klâsik olmuş üstadlarımızın, çoğu pek değerli olan tabloları, rast gele, ötede beride asılı bulunuyorlardı. Umumiyetle bir çok insanın oturup kalktığı, sigara içtiği mahallerde asılı olan bu resimler, fazla soğuğa olduğu kadar fazla sıcağa, toza ve daha bu gibi bir çok tehlikeli unsurların tesiri altında bulunuyorlardı. Bunun neticesi olarak, bir çok klâsik eserlerimiz bozulmuş, çatlamış, solmuş ve hattâ yırtılmış, esasî güzellik ve tazeliğini kaybetmişlerdir. Bunu geçen yıl akademide açılan "elli yıllık türk sanatı sergisi,, nde de görmüştük.

Elli bu kadar senenin, bünyeleri için pek tahribkâr geçidini geçmiş olan milli eserlerimizin bugünkü haline acımak hiç bir işe yaramayacağından onları kurtaran ve onlara yeni bir gençlik veren hâdiseyi alkışlamak gerektir. Türk sanatkârları ve sanat severleri, böyle bir müzenin kuruluşunu senelerdenberi temenni edip durmuşlardır. Bu müzenin tesisi yalnız millî eserlerimizin kurtarılması bakımından ehemiyetli değildir. Müze, bizim asıl davamız olan "sanatı tanıtma, yayma ve sevdirme,, keyfiyeti ile alâkadardır ve bu bakımdan kültürel ehemiyeti çok büyüktür. Görgünün ve alışkanlığın sanat kültüründe pek mühim bir rol oynadığı, hattâ sanat kültürünün hemen hemen kendisi olduğu malûmdur. Çizgi ve renk hassasiyeti - ki buna saant zevki ve sanat anlayışı da diyebiliriz - Pek çok sanat eseri görmekle mümkündür. Sanatın mekteblerini, cereyanlarını, tarzlarını ve muhtelif tekniklerini tefrik edebilmek, kitabların, mecmuaların temin ettikleri nazarî bilgi ile hiç bir zaman mümkün değildir. Resim sergileri de, muvakkat mahiyetleri, en iyi ile en kötüyü bir araya toplıyan çok kere ahenksiz ve dağınık karakterleri ile esaslı bir sanat zevki aşılamaya muvaffak olamazlar.

Demek ki ideal bir resim sergisi olduğu kadar bir sanat mabedi olan müze, bilhassa genç nesillere sanat sevgisini ve sanat anlayışını aşılıyacak tek müessesedir. Elli yıllık gibi hatırı sayılır mazilerine rağmen ressamlığın ve heykeltraşlığın sosyal bünyemize henüz girmemiş olmasını, bu sanatların en güzel nümunelerini bir araya toplıyan bir müzenin şimdiye kadar açılmamasında arayabiliriz. Güzel sanatlar müzesi, büyük halk kütlelerini yalnız resim ve heykeltraşlığa ısındırmakla kalmıyarak onlara aynı zamanda "sanat eserine saygı,, yı da telkin eder. Ve her sanatın inkişafı, bir sevgi ve saygı hâlesine muhtaç değil midir ?

Son olarak, güzel sanatlar müzesinin ressam ve heykeltıraşlarımız için teşkil edeceği ferdî ve meslekî teşvik vesilesini işaret etmek isterim. Bundan böyle resim sergilerinden devlet tarafından satın alınacak eserlerin oraya buraya dağıtılmıyarak müzede yer alacakları emniyeti, sanatkârlarımızda, daha çok çalışmak, daha mükemmel eserler yapmak arzusunu pek tabiî olarak uyandıracaktır. Müzenin salonlarının pek sarih olarak göstereceği gibi şimdiye kadar ihmal edilmez ehemiyette bir varlık göstermiş olan sanatkârlarımız, müze dıvarlarının tehlikeli boy ölçüşmesinde elbette küçük düşmek istemiyeceklerdir....

Nurullah BERK

Bir mandanın sebeb olduğu facia

Balıkesir, (Hususî) — Şehrimizle İzmir şimendifer hattı arasında feci bir kaza olmuş, hat çavuşu Abdullah iki ayağını kaybetmiştir:

Abdullah, kendi idaresindeki bir dökoville giderken önüne birdenbire azgın bir manda çıkmıştır. Abdullah bu âni hâdise karşısında frenlere sahib olamamış, ve dökovili mandaya çarptırmıştır. Dökovil devrilmiş, Abdullah da muvazenesini kaybederek makinenin altına düşmüştür. Hat çavuşu muhtelif yerlerinden yaralanmış ve iki ayağını kaybetmiştir.

Trakya köylerinde tetkikler

Trakyadaki köy kalkınma hareketlerini görmek ve alınan tedbirleri yerinde tedkik etmek üzere bir müddettenberi Trakyada bulunan İç bakanlık köycülük şubesi direktörü B. Baha şehrimize dönmüştür. B. Baha bu tedkik seyahatinden elde ettiği neticeleri bir raporla bakanlığa bildirecektir.

KÜÇÜK İÇ HABERLER

× **Tayinler** — Açıkta bulunan Konya idare heyeti azalığına Seyhan idare heyeti azasından BB. Feyzullah Sacid, Seyhan idare heyeti azalığına eski mülkiye müfettişlerinden İsmail Hakkı, İpsale kaymakamlığına staj müddetini bitiren Edirne maiyet memuru Behçet, Gümüşhacı köy kaymakamlığına eski kaymakamlardan Kocaeli mektubçusu Fehmi tayin edilmişlerdir.

× **Güven yapı kooperatifinde** — Ankara Güven yapı kooperatifi umumî heyeti, bir kısım ortaklar tarafından yapılan tekliflerin müzakeresi için on altı birinci teşrinde fevkalâde olarak toplanacaktır.

× **Dağınık resmî gazetelerin tasnifi** — Başbakanlık, resmî dairelerde dağınık bir şekilde bulunan takvimi vakayi, resmî gazete ve meclis zabıtlarının tasnifine karar vermiştir. Başbakanlık bu hususta bütün devlet teşkilâtına bir tamim yaparak bu kabil dağınık vakayilerin tasnif edilmek üzere gönderilmesini istemiştir.

Bir yavrucuk beşiğinde boğularak öldü

Kars, (Hususî) — Göle kazamızda feci bir hâdise olmuş, altı aylık bir yavru anasının cahilliğinin kurbanı olarak ölmüştür. Hâdise şudur:

Gölede Selimbey mahallesinde oturan Bekirin altı aylık kız çocuğu beşiğinde ölü olarak bulunmuştur. Müddeiumumilik hâdiseye derhal elkoymuş, çocuğu doktora muayene ettirmiştir. Doktorun verdiği rapora göre hâdise şöyle olmuştur:

Çcuğun anası, çocuğu emzirmiş, beşiğine yatırmış, çocuğun yüzüne de çok kalın bir bez örtmüştür. Yavrucuk hava alamadığı için boğularak can vermiştir.

İyilikçi bir adam nasihat verirken biçakla öldürüldü

İzmir, (Hususî) — Bornovada bir cinayet olmuş; iyilik sever bir adam, yarı deli bir adama nasihat verirken öldürülmüştür. Hâdise şudur:

Bornovada ötedenberi yarı deli sayılan, zaman zaman asabî buhran geçiren amele Hüseyin adında bir adam vardır. On beş sene evel geçirdiği asabî bir hastalığın halâ mirasını taşıyan Hüseyin, son günlerde elinde avucunda ne kadar parası varsa, bunu sağa sola savurmakta, herkese dağıtmakta imiş.

Bornovada oturn ve 60 yaşlarında bir adam olan B. Yakup, evelki gün Hüseyini evinde ziyaret etmiştir. Eyilik yapmaktan başka gayesi olmayan B. Yakup, Hüseyine parasını savurmamasını, sonra aç kalmak tehlikesine düşeceğini tatlı ve mülâyim bir lisanla anlatmaya başlamıştır.

Hüseyin, bu esnada asabî buhranın tesiriyle olacak, eline geçirdiği bir bıçakla B. Yakubun üzerine saldırmış ve bıçağını ihtiyarın şurasına burasına saplamağa başlamıştır. Zavallı ihtiyar, Hüseyinin bıçak darbeleri altında can vermiştir. Hüseyin yakalanmıştır.

Konya hastahanesinde

Bir kız çocuğu erkek oldu

Konya (Hususî) — Bayan Leylâ adında 12 yaşında bir kız çocuğu şehrimiz memleket hastahanesinde yapılan küçük bir ameliyattan sonra erkek olmuştur. Eski Bayan Leylâyı memleket hastahanesinde ziyaret ettim. Esmer, küçük yapılı bi rçocuk. Yani başında ninesi oturuyor. Küçüğe:

— Nasılsın iyi misin, erkek olduğuna memnun musun? Dedim. O hiç sesini çıkarmıyor; galiba biraz da utanıyordu..

Ninesi söze karıştı:

— Hepimiz sevinç içindeyiz... O zaten küçük yaştanberi erkek çocuklarla oynardı. Bilhassa araba sürmeğe at koşmağa bayılırdı. Biz Karamanın İlisıra köyünde oturuyoruz. Leylânın iki kız kardeşi daha vardı. Anası babası üç çocuğumuz oldu da bir erkek çocuğumuz olmadı diye hayıflanıp duruyorlardı. Leylânın erkek oluşu bilhassa onları çok sevindirdi. Hem de çocukların en büyüğünün erkek oluşu hepsine ağabeylik yapışı bu büyük bir piyango doğrusu..

Leylâya dikkatle bakınca, onun bir erkek delikanlısı olduğu kolayca anlaşılıyor. Kolları, adaleli vücudu, tam bir erkek yapısı... Saçları sıfır numara makine ile kazınmış.

Leylâya tekrar sordum:

— Erkek olduktansonra ne iş yapacaksın bakalım? Dedim.

O, gene gözlerini önüne indirdi ve sustu. Ninesi gülerek söze karıştı:

— Ne olacak, çiftçi çocuğu çiftçi olur. Kendisi çalışkandır. Köy mektebinin ikinci sınıfından üçüncü sınıfına geçti busene... Hem de pek iyi derece ile...

BİBLİYOGRAFYA

AR

Memleketimizin yegâne güzel sanatlar mecmuası olan AR'ın 8-9 uncu sayıları bir arada olarak birçok resim ve çok zengin yazılarla çıkmıştır. Bu sayıda şu makaleler vardır:

Nurullah Berk: Güzel Sanatlar Müzesi; Bedri Rahmi: Röprodüksiyon müzeleri; Suut Kemal Yetkin: Van Gogh; Nureddin Ergüven: Sanat kültürünün ana hatları; Arif Bedü: Ressam Vtrillo; türk iptidaileri; Güzel santlar Akademisindeki sergiler ve daha birçok yazı.

Bu nefis sanat mecmuasını bütün karilerimize tavsiye ederiz.

Adapazarı ilçesi

Adapazarı kültür memuru B. Talât Takman "Adapazarı ilçesi" başlığiyle, bu güzel kazamız hakkında her türlü malûmatı veren resimli ve hartalı bir rehber albümü neşretmiştir.

Kalın kuşe kâğıdı üzerine mükemmel bir şekilde basılmış olan bu albümde Adapazarının tarihî eserleri ve yerleri, İstiklâl savaşında Adapazarı, İklim, ziraat, maden, hayvan, ormanlar, küçük sanatlar, ticaret, ihracat ve ithalât, fabrikalar, sokaklar, parklar, muhtelif binalar ve müesseseler, spor, nüfus, sağlık, kültür, tabiî güzellikler, nehir ve göller, kamunlar hakkında etraflı ve çok faydalı malûmatla nefis kli-

Dil Köşesi

"Vaktinde Gülhane parkını tanzim edenler, ellerine nereden geçmişse onun içine, galiba mermerden dökme bir kaç aslan da yerleştirmişler."

Cumhuriyet'ten

Demir, bronz, kurşun dökülür ama, biz mermerden heykellerin dökülerek, değil, yontularak işlendiğini sanırdık.

*

"(T\ - Vong) melekler kadar masum ve riyasız bir kızdı. Hakanla konuşurken heyecandan ayakta duramıyordu. Parmaklarının ucu ile arkasındaki ağaçlardan birine tutunarak güçlükle ayakta durabiliyordu.

Akşam'dan

Biribirini takib eden iki cümleye bakınız: "Ayakta duramıyordu" ve "güçlükle ayakta durabiliyordu". Sonra bir insanın arkası bir iki ağacı örtemiyeceğine göre "arkasındaki ağaçlardan birine" değil "arkasındaki ağaca" denilmek lâzımdı. Bir tarihî romandan aldığımız bu satırlar, gazete tefrikalarının nasıl çala kalem yazıldığına bir delil değil midir?

*

"Benzin araştırması

Cumhuriyet'ten

Bu başlığın altındaki yazıdan memleketteki petrol araştırmalarının mevzuubahs olduğunu anlıyoruz. Fakat benzin bir endüstri mahsulüdür. Bir ham madde değildir. Bu itibarla benzin araştırılamaz.

"Donanmamıza henüz katılan yeni deniz subaylarımız."

Tan'dan

"Henüz" e ne lüzum var?

Kavunlarımız Almanyada çok beğenildi

İmir (Hususî) — Almanyadan gelen haberlere göre, kavunlarımız Almanyada pek büyük bir rağbet kazanmıştır. Alman piyasalarına çıkarılan diğer yaş meyvalarımız da, almanlar tarafından eskidenberi tanınmamış olmasına rağmen, tehminin fevkinde bir sürümü temin etmiştir.

CENGEL KİTABI

ve

CENGEL HİKÂYELERİ

Rudyard Kipling tarafından yazılıp Nurettin ARTAM tarafından dilimize çevrilen ve iki cild halinde satışa çıkarılan bu eşsiz kitablar hakkında değerli münekkidimiz Nurullah Ataç, şu satırları yazdı:

"Nurettin Artam, Kiplingin o harikulâde eserini, Cengel kitabını ingilizceden tercüme etti: hem de örnek diye gösterilebilecek bir tercüme.

O iki kitabı halâ okumadınız ve çocuklarınıza okutmadınızsa güzel şeyleri sevdiğimizden şüphe etmek caizdir.,,

şeler vardır.

Bu albümün hakikaten bütün şehir ve kasabalarımız için örnek alınması doğru olacak bir mükemmeliyette olduğunu tebarüz ettirerek, bu güzel kasabamızla alâkadar olanlara tavsiye edelim. Fiyatı bir liradır.

Tefrika: No. 128

Şekspirden Hikâyeler

Yazanlar: Mary ve Charles Lamb
Çeviren: Nurettin ARTAM

HAMLET

Genç, asîl ve şerefli bir ruh için oldukça acı bir yara olmâsına rağmen, o, babasından kalma taht üzerindeki hakkının elinden alması ihtimalinden o kadar üzülüyordu da. Annesinin babasını tamamiyle unutmuş olmasına bir türlü tahammül edemiyordu: hem de ne baba! O, daima seven, daima nazik davranan emsalsiz bir koca olmuştu!

Annesi de onu seviyor, sayıyor ve dinliyor görünür, güya, bu sevgisi gün geçtikçe artardı. Halbuki ölümünden iki ay bile geçmeden amcasiyle, sevgili babasının kardeşiyle meşru ve dürüst olmıyan bir şekilde evlenmişti. Bir defa yakın akrabalık dolayısiyle böyle bir evlenme çirkin bir şeydi; sonra annesi hem tahtı, hem de yatağını yaradılışında kırala yakışır hiç bir tarafı bulunmıyan bir adamla bölüşmüştü.

On kırallığı kaybetmeden daha ağır olan bu taraflardı ki genç ve şerefli prens Hamlet'i sarsmış, zihnini ve ruhunu bulutlandırmıştı.

Annesi Gertrude ile kıral, onu oyalamak için neler yaptılarsa boşuna gitti. O, daima sarayda bütün moda kıyafetleri bir tarafa bırakarak, daima babasının matemini tutup siyahlar giyiyor, hattâ annesinin evlenmesinin yıl dönümünde bile giyinip kuşanmağa lüzum görmüyor, sarayın büyük ziyafetlerine katışmıyor, hattâ böyle günleri en berbad günler buluyordu.

Kendisini en ziyade üzen şey de, babasının ne türlü öldüğünün belli olmayışı idi. Klaudius, eski kıralın bir yılan tarafından sokulmak suretiyle öldüğünü etrafa yaymıştı. Halbuki Hamlet'e göre asıl yılan Klaudius'un kendisi idi. Açıkça anlatmak lâzım gelirse, o, babasını tacı için öldürmüştü; ve o yılan, şimdi, tahtın üzerinde oturuyordu.

O, bu düşüncelerinde ne dereceye kadar haklı idi; annesi hakkında ne düşünmesi gerekirdi; onun bu suçta ne mertebe ortaklığı olabilirdi? Bu cinayet onun bilgisi olarak mı, olmıyarak mı yapılmıştı? Bütün bunlar delikanlının beynini buruyordu.

Genç Hamlet'in kulağına gelen bir şayiaya göre sarayın civarında nöbet bekliyen askerler, sarayın önündeki terasa üzerinde gece yarısına doğru ardı ardına bir kaç gece, tıbkı babasına benziyen bir hayalet görmüşlerdi. Bu hayalet, daima ölü kıralların giydiğine inanılan bir şekilde tepeden tırnağa kadar zırhlara bürünmüş bulunuyordu. Bu hayaleti görenler (ki Hamlet'in can ciğer arkadaşı Horatio da bunların arasındaydı) onun tam saat on ikiyi çalarken oraya geldiğini, simasının hem keder, hem de öfke ile sap sarı olduğunu, sakalının hayatında iken olduğu gibi gümüş suyuna batmış bir kılıç renginde bulunduğunu söylüyorlardı. Bu hayalet, kendisine söz söyleyenlere asla cevab vermiyordu. Yalnız bir defasında başını kaldırarak söz söyliyecekmiş gibi bir hareket yaptığını görmüşlerdi. Fakat tam bu sırada sabah kargası ötmüş, bunun üzerine o çabucak oradan uzaklaşmış ve gözden kaybolmuştu.

Bunları dinliyen genç prensin bu hikâyeye inanmamak elinden gelmemişti. Her halde bu görülen babasının hayaleti olacaktı. Bu sebeble bir gece nöbetçilerle birlikte orada nöbet beklemeğe karar vermişti. Belki de böylece o da onu görebilirdi. Onun kanaatince böyle bir hayalet oraya sebebsiz gelemezdi. Bu gece ziyaretlerinde, her ne kadar hayalet hiç bir şey söylemiyor, sorulan sorgulara cevab vermiyor idise de gene bir maksadı olmak lâzımdı. Sonra onlarla konuşmayan hayalet, kendisine cevab verebilirdi. Böylece gecenin gelmesini sabırsızlıkla beklemişti.

O gece arkadaşı Horatio ve nöbetçilerden Marcellus ile birlikte hayaletin dolaştığı söylenen yerde o da nöbete girdi. O gece hava pek soğuktu. Bundan dolayı Hamlet ile Horatio havanın soğukluğuna dair konuşmaya başlamışlardı ki Horatio, hayaletin gelmekte olduğunu söyliyerek sözü kesti.

(Sonu var)

İnönü kampından röportajlar

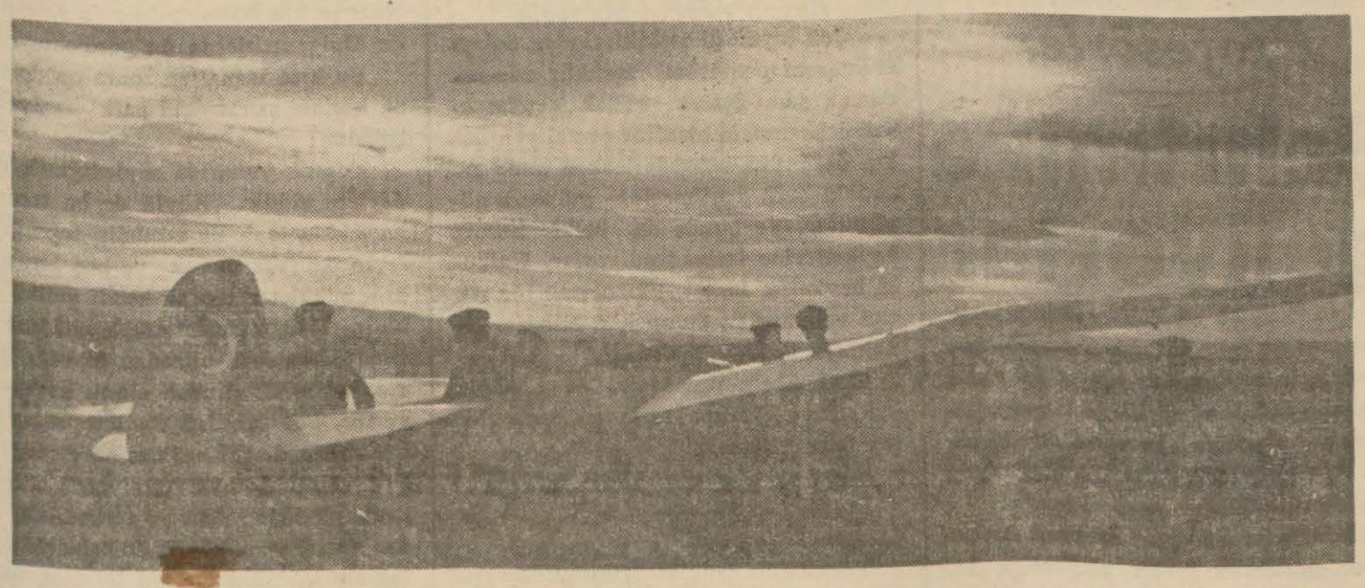

Kartalların dostları

Birden kocaman iki kanad yerinden oynadı. Madenî bir ses işittik. Bir tayyareden daha çok büyük olan koca plânöre bakarken gözlerinizin kararduğı başı dumanlı tepeden, akşamın gölgeleri altında daha esrarlı görünen uçuruma kendini bıraktı.
Merak ve dehşet anlatan bir ses bizim hepimizin başını birden geriye çevirtti.

Yazan:

Cemal Kutay

Bizden birgün sonra, kampı ziyaret etmek üzere Türk Hava Kurumu Başkanı B. Fuad Bulca'nın misafiri olarak Bursa'dan bir heyet geldi. Bursa, değerli valisinin ve mesai arkadaşlarının himmetiyle, türk havacılık tarihinin saygı ile anacağı bir büyük şehrimizdir. Oradan gelen bir heyeti, İnönü çocukları sevgi ve saygı ile karşılamaya hazırlanmışlardı.

Çocuklar; Bursalı olanlara soruyorlardı:

"— Acaba sizin Bursadan bize neler getirirler?

"— Şeftali!

" — Hayır kestane!

İnönünde çalışanlar, kendilerinin hediye getirilecek kadar sevgi taşıdıkları - nın pek güzel farkındadırlar ve bu hakikati ortaya koyan Hava Kurumu, orta Anadolunun bu ıssız köşesinde onlara bütün sıhat müesseselerini kıskandıra - cak bir hayat temin etmiştir.

* * *

Bursadan gelen misafirler, saat 17 de İnönü'ne geldiler. İyi bir tesadüf, bu saatte İnönü çocuklarının hepsini bir araya toplamıştı.

İnönü kampı, vakıa tren yolundan bir saat ötededir ve İnönü kazasına yarım saatlik bir yerdedir ama, aralarında şehirden belki ilk defa ayrılanlar bulunan bu gençler, kendilerini aramaya gelenleri o kadar büyük bir sevinç ve zevkle karşılıyorlar ki... Artık gelecek yıllar talebe sayısı binleri aşacak olan büyük havacılık şehri İnönüne; her gün böyle şehir heyetlerinin geldiğini göreceğiz. Havacılığın en önünde giden Bursa, İnönüne bir heyet gönderen ilk şehrimiz oldu. Manevralardan sonra gezdiğim Trakyada GeneralKâzım Diriğin İnönü kampı için aldırdığı filmi seyrettiğim zaman, bana bu filmin Trakya gençliği arasında gördüğü alâkayı anlatmışlardı. İnönünü gösteren ve anlatan filim, heyet, ne olursa olsun her şey muhakkak ki alâkaların en büyüğünü görüyor.

* * *

Tayyarecilerin keskin gözleri, ufukta toz bulutlarının yükseldiğini görmüştü: "— Geliyorlar.." dediler.

Çocuklardan biri misafirlerin havacılık marşiyle karşılanmasını teklif ediyordu. "— O kadar acele etmeyiniz dedim. Bütün bildiklerinizi ilk ânda harcarsanız sonra misafirlere ne göstereceksiniz?"

Sakın bir havacı gence böyle bir şey söylemeyiniz. Derhal bir onur meselesi meydana çıkıyor:

"— Bizim gösterecek epiy şeyleri - miz vardır...,,

İnönü gençliğinin bütün mütevazı vasıflarına rağmen bu söz ne kadar haklıdır bir bilseniz...

Şimdi toz bulutu bize doğru yaklaşıyor: en öndeki otomobilde Hava Kurumu Başkanı Bay Fuad Bulca ile Bursa valisi B. Şefik Soyer'i seçiyoruz. Arkadaki otomobillerde İzmir Hava Kurumu ve Türkkuşu başkanları, emekli General Aşır ve Talât, muallim mektebi ve lise müdürleri, Maarif Müdürü, öğretmenler ve gazeteciler var.

Bursalı heyetin, bursalı gençlerle karşılaşması pek candan oldu. Bursalılar, gelenlere hemen arkadaşlarını tanıtıyorlar. Türkiyenin dört tarafından gelme bu kalabalık arasında kafa ve gönül sevgisini yeni türk cemiyetinin kaynaşmış ve birleşmiş manzarasının canlı bir levhası olarak seyrediyoruz.

Misafirler için direktör çadırının yanında yerler hazırlanmıştı. Direktör çadırı, deyince sakın aklınıza diğer çadırlardan ayrı ve "otağı humayun" gibi işareti sırması, ziyneti ve sairesi olan bir şey gelmesin... Direktör çadırı, diğer İnönü çadırları gibi düz, kendi halinde fakat temiz ve sağlam bir çadırdır. Buraya, gençlerin yemek yedikleri sıraları dizmişlerdi.

Türkiye'de son üç ay içinde en çok yoğurd istihlâk eden kimdir, bilir misiniz? İnanınız ki İnönündeki talebeler... Burada yoğurt yemek ve ayran içmek o kadar tabiîleşmiş ki, gelen misafirlere de kahveden evvel ayran ikram ettiler. Buzlu ayran. Vakıa burada ne buz fabrikası, ne de Frijider var ama, kampın hemen elli metre ötesinden akan pınar, Anadolu'nun güneşi kızgın köşelerine tabiatın bir hediyesi olan buz gibi soguk ve berrak suyu ile buza ihtiyaç hissettirmiyor.

* * *

İnönündeki 150 talebe ile birlikte gelenlerle karşılıyanlar arasında yüzlerce de köylü vardı. Bilhassa köylü delikanlılar, İnönü kampının hemen hemen kayıdlı talebeleri gibidirler: plânörlere binebilmek, tayyareye binebilmek onlar için o kadar gaye ki sormayınız.. Halkçı Bursa valisi, etrafı çevrelemiş olan bu köylü kalabalığını göstererek güldü:

"— Bunlar da mı talebe?..."

Türkiyenin hiç bir şehrinde tayyareye binenlerin binmiyenlere nisbeti, İnönünde olduğu kadar yüksek değildir. İnönlülerin bu talii hakikaten kıskanılabilir: Burada henüz otomobile binemiyenler arasında tayyareye alışık olanlar var.

Türk Hava Kurumu Başkanı ve Bursa valisi; geceyi ve yarını beraber geçirecekleri havacı gençleri bir tarafa bırakarak, köylülerle konuşmaya başladılar. Bu seneki mahsul, satış vaziyeti, toprak durumu, kültür hareketleri, bayındırlık; hulâsa köy hayatında yer almış bütün mevzular; İnönü yüksek yelken uçuş kampının meydanında bahis mevzuu oluyor. Artık Bursa köylerinin neden iki sene içinde kökden ve esastan değiştiğini bu konuşmayı dinledikten sonra anlıyabilirsiniz.

Nerede ve hangi şartlar içinde olursanız olunuz, memleketin öyle büyük işleri var ki, onları her zaman karşınızda bulabilirsiniz. Hattâ İnönü havacılık meydanında bile... Burada da köylüler, bize bancar ekiminin kendilerine getirdiği refahtan bahsettiler.

* * *

Bursalı heyet arasında kız lisesi talebesi hocası Bayan Enise var. Bayan Enise, buradaki genç kızlardan bir çoğunun öğretmenidir. Bursalı kızlarımız, hocalarını aralarına almışlar, durmadan sual soruyorlar. O, birdenbire onlara çıkıştı:

" — Durun bakalım... Şimdi sizin bana değil, benim size sual sormak hakkım... Uçmaya kolayca alışabildiniz mi?,,

Dikkat ettiniz mi, tayarecilere en çok sorulan sual budur. Uçmaya alıştınız mı, uçmaktan korkmıyor musunuz?

Bursalı genç kızlar, hocalarına, uçmayı nasıl öğrendiklerini uzun ve heyecanlı anlatıyorlar. Bu arada biribirlerine takılmayı da unutmıyorlar.

Hocalarına:

"— Perihan, diyorlar. Uçmayı tabiiyeden daha kolay öğrendi...,,

Şimdi hep beraber, C brövesi almak için uçuş yapacak olan planörlerin bulunduğu tepeye doğru gidiyoruz. Sekiz yüz küsûr metre irtifada olan bu tepelerde yarıklar ve kovuklar var. Bayan Enise bunların ne olduğunu soruyor. Talebeleri: "— Kartal yuvaları...,, dediler. Sonra gülerek ilâve ettiler :

"— Oraya biz çıkmadan evvel onlar tek başlarına yaşıyorlardı. Evvelâ bizden biraz çekindiler. Sonra dost olduk.,,

Bu yüzlerce metre yükseklikteki tepelere çıkmayı göze alamıyanlar geride kaldı. Onlar uçuşları kamptan seyredecekler.

Bu saat İnönünün sihirli rüzgârının tam harekette olduğu andır. Başlarımız hep yukarda uçacak plânörleri bekliyoruz. Bir çok gölgelerin hareket ettiğini görüyoruz. Birdenbire, kocaman iki kanad yerinden oynadı, madenî bir ses işittik. Bir tayyareden daha çok büyük olan koca bir plânör, bakarken gözlerinizin kararduğı başı dumanlı tepeden, akşamın gölgeli ışığı altında daha esrarlı görünen uçuruma doğru kendini bıraktı.

Merak ve dehşet anlatan bir ses bizim hepimizin başını birden geriye çevirdi.

Arabanın içinde uyuklarken öküzler yok olmuş

Balıkesir, (Hususî) — Şehrimizde garib bir hırsızlık vakası olmuştur: Kozpınar köyünden Hasan adında bir köylü öküz arabasına buğday yükliyerek şehrimize gelmek üzere yola çıkmıştır. Akşam karanlığı basınca Hasan geceyi yolda, Çayırhisar köyü harmanlarında geçirmeğe karar vermiş ve orada konaklamıştır. Arabanın üzerindeki buğday çuvalları arasında yanında bulunan anasına ve kendisine bir yer hazırlamıştır. Biraz sonra ana oğul buraya yerleşmişler ve derin bir uykuya dalmışlardır. Fakat uyandıkları zaman arabaya koşulu olan öküzlerin yerinde yeller estiğini hayretle görmüşlerdir. Vaziyetten jandarmayı haberdar etmişlerse de çalınan hayvanlar bulunamamıştır.

Ordunun eski belediye reisi

Ordu, (Hususî) — Ordulular'ın daima sevgi ve saygı ile andıkları eski belediye reisi B. Rifat Kalfaoğlu 65 yakında ölmüştür. Ordulular, Orduyu elketriğe ve suya kavuşturan bu sayın hemşehrinin cenazesini büyük törenle kaldırmışlardır.

Cihan harbinde entelicens servis

Yazan: *HARBDA ENTELİCENS SERVİS ŞEFLİĞİNİ YAPAN ŞİMDİKİ İNGİLİZ İÇ BAKANI*

Samuel Hor

No: 18 *Çeviren: Hikmet TUNA*

Celladlığı bizzat hacı yapmış, çılgın gibi tepinmişti.

Böyle bir atmosfer içinde, o, yavaş yavaş etrafına bir sürü şaşkını toplayarak, vatanseverler organizasyonu maskesi altında bir yığın korkunç cinayet işledi. Bütün bu cinayetlerde, daima aynı metodla hareket ettikleri anlaşılıyordu. Son kurban, bir kadın delâletiyle İstokholm civarında bir villaya çağrılmış, bir nevi sorguya çekildikten sonra, boğulmuş ve Fjord'a atılmıştı. Cellâdlığı bizzat Hacı Lachet yapmış ve bu esnada bir çılgın gibi tepinip durmuştu. Tevkif edildiği sıralarda, daha bir çok cinayetlerin projesini hazırlamakta olduğu anlaşılmıştı; çünkü, villâsının bahçesinde, bir sürü esrarlı çukurlar kazılmış olduğunu polis tesbit etmişti. Suçlulardan biri ifadesinde, bu kazılan çukurların Hacının kurbanlarına mahsus hapishanenin temelleri, olduğunu ve bu hapishanenin bir taraftan bir dolabla kendi odasına diğer tarafdan bir merdivenle Fjord'a merbut bulunduğunu söylemişti.

Muhakeme on ay sürdükten sonra, bütün suçlular mahkûm oldular. Hacı Lachet, evelâ ölüm cezasına çarptırıldı. Fakat sonradan bu cezası müebbed kürek cezasına çevrildi.

Bu adam acaba alelade bir haydud mu, yoksa çılgınlık derecesine varan koyu bir bolşevik aleyhdarı mı idi? En doğru cevabın, bu iki şıkkın ortasında olması lâzım gediği kanaatindeyim. Çünkü bir tarafdan o, işlediği cinayetlerin kurbanlarını, soyup soğana çeviriyor, bütün paraları gasbediyordu. Hattâ, Ardaşefi öldürdükten sonra, otele giderek adamcağızın bavul ve eşyalarını sırtlamış ve içindeki banknotlardan 17.000 koronu da aşırmıştı. Halbuki çok geçmeden hapishane idaresi kendisinin çılgın olduğunu tesbit etti. On yıl süren kürek cezasını bitirdikten sonra, geçenlerde timarhanenin birinde öldü.

Ziyaretçilerimin üçüncüsü, büsbütün başka bir karakterde idi. Bu adam, beni bir katille tanıştırdı. Ancak, bu kazak katili ile rus vatanseverlerinden Purişkeviç arasındaki aykırılıktan dah büyük bir aykırılık tasavvur edilemezdi. Purişkeviç koyu muhafazakârların lideri idi. O da, yüz kişiyi bulan karalar gibi sim siyah bir muhafazkârdı.

Kendisiyle, 1916 sonbaharında Duma'yı ziyaretim esnasında tanımıştım. Bir çok defalar onu kürsüden konuşurken dinlemiş ve Miljukof'un, Maklokof ve Kadet'lerin çarın etrafını çeviren "kara kuvvetler" e hücum ettikleri içtimada, onun hitabet kudretinin tesiri altında kalmıştım.

O gün, kordiplomatik locasında, Sir George Buchanan, M.Paléologue, ve Amerika büyük elçisi Fracis'in arkasında duruyordum. Sözünü bitiren Purişkeviç ile birlikte diğer mebuslar, itilâf devletlerinin diplomatlarına dönerek, kendilerine gösterilerde bulundular. Alkış tufanından, Dumanın divarları çın çın çınladı. Bu hâdiseden hepimiz çok mütehassis olduk.

Amerika büyük elçisinin o andaki hali hepimizi güldürmüştü. Kendisi rusça bilmediğinden, bu gösterilerin Birleşik Amerikanın şerefine yapıldığını sanmış, sağa, sola doğru eğilerek, yüzlerini kordiplomatik locasına çevirmiş olan mebusları minnetle selâmlıyordu. Zavallı adam! Buchanan dönüp, Birleşik Amerikanın itilâf devletlerine iltihak etmiş olduğunu dış bakanlığa derhal telgrafla bildireceğini kendisine söyleyince, afallayıp kalmıştı.

Bir kaç dakika sonra, itilâf devletlerinin büyük elçilerini selâmlamak için Puriçkeviç bizzat locaya gelmişti.

1916 son baharında kartını göndererek benimle derhal görüşmek istediğini söyliyen işte bu adamdı.

Gelir gelmez bir sigara yaktı ve gayet hafif sesle konuşmağa başladı. Görüşmemizin mevzuunu korkunç bir hâdise teşkil ettiği halde, sanki alelâde ve her gün olan biten bir şeyden bahseden bir tavurla, bana, arkadaşlariyle birlikte„ Rasputin meselesini hal ve tasfiye etmeğe„ karar verdiklerini söyledi. O günlerde, "tasfiye„ etmek lâfı her rusun ağzında dolaşıyordu. Bunun manası, bir büro teşkilâtını değiştirmekten tutunuz da, bir hasmi öldürmeğe varıncaya kadar her şeyi ifade ediyordu. Onun bu lâfla murad ettiği şey, sonunçu şey idi. Daha önceleri, komplo yapılacağına, "Rasputin meselesinin hal ve tasfiye„ edileceğine dair o kadar çok şey dinlemiştim ki, dostumun ifade tarzından ve kullandığı kelimelerden, bunun, muayyen bir projenin mevcudiyetinden ziyade, herkesin kafasında dolaşan bir düşünce olduğuna hükmettim. Fakat bu defa önceden söylenen bir şey, tayin edildiği anda ve tasavvur edildiği şekilde hakikaten kuvveden fiile çıktı.

İlerde gelecek olan fasıllarda, Rasputin'in ölümü hakkında bildiklerimi daha tafsilâtlı anlatacağım. Şimdilik yalnız şunu söylemekle iktifa edeceğim ki, eğer çok buhranlı ve tehlikeli bir anda böyle bir karar verilmemiş olsaydı, Rasputin meselesi, belki hiç bir zaman halledilmeden kalmış olacaktı.

IV

Hayatın zorlukları

1916 yılının ortalarındaki karma karışık vaziyet içinde gündelik hayatın da zorlukları gittikçe ziyadeleşiyordu. İlk haftalar otelde kalıyordum. O sıralarda yiyecek ve yakacak meselesi pek o kadar ciddî bir şekil almamıştı. Fakat bir kaç ay geçtikten sonra bu meseleler çok korkunç olmağa başladı. Subay olduğum için, hükümetin kara ve deniz subaylarına ayırdığı Astoria oteline gidebilirdim. Lâkin Astoria da ağzına kadar tıkabasa dolu olduğundan, general ve amirallerden mürekkeb bir komite tarafından idare edilen bir otelde yerbulamıyacağım besbelli idi. Hattâ, "Mavi su mektebi„ nden gelen amirallerin banyoları kontrol etmek inhisarını üzerlerine almış oldukları bile rivayet ediliyordu. Otelin geri kalan kısımlarını generallerin idare ettikleri söyleniyordu, ama, bunlar da sivil bir direktörün müşavirliği ile hareket ediyorlardı. Hasılı bir çok acı ve çetin tecrübelerden sonra, bu hakikatleri de öğrendim.

– Sonu var —

Çapakçurda banka

Bingöl vilâyeti dahilinde yapılmakta olan ıslahatı, ve bu vilâyetin en kısa bir zamanda kalkınmasını temin için alınan tedbirleri gözönüne alan hükümet, dördüncü umumî müfettişliğin teklifi üzerine, bu vilâyetin ziraî ve ekonomik kalkınmasında mühim bir rol oynayacak olan bir banka şubesinin açılmasını tetkik ettirmektedir. Umumî müfettişlikçe vilâyet merkezi olan Çapakçurda bankaya lüzumlu olan bina şimdiden hazırlanmıştır. Burada Ziraat bankasının bir şube açması beklenmektedir.

Nüfus kütüklerine kayıd için yapılacak müracaatlar

İç bakanlık, her ne şekil ve surette olursa olsun nüfus kütüklerine kayıd ve tescil edilmek üzere müracaat edeceklere aid evrakın, etraflı bir şekilde tetkik edilmek üzere bakanlığa gönderilmesini teşkilâtına bildirmiştir.

Profesörler büyük türk tarihini izah ediyorlar

(Başı 1. inci sayfada)

lır ki, bu kreasyonların babası türkler olduğunu inkâr mümkün değildir.

Anadolunun göbeğinde, hanedanların inhitat ve sukûtundan sonra da yaşayacak bir ar merkezi yaratan türklerdir.

Selçuk âbideleri, yurdun sosyal durumu hakkında da bize malûmat ver - mektedirler.

Eğer hususî tertibatı ne olursa olsun, cami, bize din tarihi bakımından yeni bir şey öğretmiyorsa da, "medrese„ ve bunun tekâmülü, tedris müesseselerinin iktisap etmiş olduğu ehemmiyeti göstermektedir.

Sosyal yardım teşkilâtı

Bimarhaneler "hastaneler„ o devrin, mutena vesait ve mühim varidatla mücehhez nevama sosyal yardım teşkilâtını ayan beyan tebarüz ettirmektedir.

Nihayet kervanlara konak vazifesini gören han veya kervansaraylar da memleketin ticarî faaliyetini açıkça ifade ve Anadolunun muhtelif bölgeleriyle komşu ülkeler arasında ticarî mübadeleyi kolaylaştırma arzularını teyid eylemektedir.

Böylece, Selçuk mimarisinin ehemmiyeti sadece artistik kıymetinde değildir.

Vazıh ve müdellel vesikaların ekseriya mefkud bulunduğu bu orta çağlar için, medreselerle bimarhaneler "hastaneler„ kervansaraylarla köprüler, kale harabeleri, çok yüksek seviyede siyasî, sosyal ve ekonomik hayatın mevcudiyetini isbat eden tarihî âbidelerdir.

Türklerin kurduğu mamureler

Bizans âleminin enkazı üzerinde, on birinci asırda birer fakir kasabacık menzilesine düşen eski zamanın o büyük beldelerinin yerinde, türkler yığınla âbidelerinden, her biri canlı bir vesika teşkil eden, bu mamureleri kurdular.

Yabancı bir ekolün muakkibi bulunmaktan çok uzak, selçukilerin ar'ı, öyle orijinal şekiller ve tezyinî ifadelerle öyle bariz bir karakter arzetmektedir ki, on iki ve on üçüncü asırlara ait Anadolu âbidelerine öz kendi eserleri, ve şanlı mazilerinin muhteşem mirası diye bakılabilir.

Pr. Şevket Azizin tebliği

Pr. Gabriel'in bu tebliği bittikten sonra başkan sözü Pr. Şevket Aziz Kansu'ya verdi.

Pr. tezini şu suretle izah etti:

Selçuk tarihlerinin antropolojisi üzerine yapılacak tedkikler türk tarihine ve bilhassa Oğuz türklerinin tarihlerine yeni ışıklar serpecek midir? bu güne kadar yalnız tarihçilerin tedkik mevzuunu teşkil eden bu sahayı da antropoloji ve problemler ortaya koyacak ve şimdiye kadar şüpheli ve karanlık kalmış hangi noktaları aydınlatacaktır? işte Selçuk türklerinin yeni başlanan antropolojik tedkiklerine ve neticelerine dair olan bu mevzuda yukarıdaki suallere de bir cevab vermiye çalışacağız.

Selçukların antropoloji görüşünden mütalealarına başlamadan evvel kısa, bir tarzda ve kuş bakışı, Selçuk tarihinin ana hatlarına girmek faydalı olacaktır:

Milâdî on bir ve on ikinci asırlarda "1040 - 1150„ büyük Selçuk İmparatorluğunu kuran bu türkler, pek iyi bilirsiniz ki, garb türklerinin Oğuz veya Guz türkleri şubesindendirler. Biz, garb türklerinin Uygur ve Karluk türkleri adını taşıyan zümrelerinden ziyade Oğuz türklerinin hüviyeti ve tabiatı üzerinde duruyoruz. Çünkü Asyanın çok geniş bir sahasında Selçuk İmparatorluğunu kuran islâm ve türk âleminin - hattâ bütün cihan tarihinin - mukadderatı üzerinde kuvvetli tesir icra eden ve Anadoluyu nihaî surette türkleştiren türkler hemen umumiyetle Oğuz türkleridir.

Keza çok kesif Oğuz kütlelerinin cenubu garbîye hareketleri neticesi olarak teessüs eden Selçuk devleti kısa bir zaman zarfında şarkî türk ilinden Marmara ve Akdeniz kıyılarına Kafkas dağlarından büyük Hint denizine kadar muazzam bir müslüman - türk imparatorluğu şeklinde inkişaf etti.

Oğuz - Selçuk muhacereti

Anadolu tarihini şiddetle alâkadar eden bu Oğuz - Selçuk muhacereti türk tarihinin ve hattâ geniş bir tabirle Asya ve Avrupa tarihinin kurulur mekanizmasının çerçevesi içinde vukua gelmiş - tir.

Paleolitik epokları bir tarafa bırakalım Asyanın neolitik prehistuvar ve bu epoku takib eden proto - histuvar'ından itibaren Asyadan Avrupaya ve Amerikaya vuku bulan beşer muhaceretlerinin iklim şartlarının değişmesine ne dereceye kadar sıkı bir surette bağlı olduğunu pek iyi biliyoruz. Orta Asyadaki ve Milâd - dan dokuz bin yıl önceye çıkan en eski kültürlerin bu iklim şartlarının tahayyülüne bağlı olarak yer değiştirdiklerini de biliyoruz. Bu esas âmilin beşerî diyeceğimiz diğer bir faktör ile de elele vere - rek Asya tarihinin teşekülündeki rolünü anlamak kabildir. Filhakika Asyada iki tip beşer nazarı itibara alabiliriz.

1 — Faaliyet ve zekâlarından ziyade pasif bir mukavemet sayesinde hayat idamesine muktedir olan birçok tribüler. Büyük bir kütle ve kalabalık teşkil eden bu tipin tarihi muazzam atalet kudretine rağmen terakkide büyük bir pay sahibi değildir.

2 — Kendileriyle beraber eski kültürlerinin tohumlarını taşıyan tipler. Bunlar mecburiyetle yeni fetihlere ve istilâlara mecbur olmuşlardır ve zengin vadilerde kendilerine tabiat tarafından hazırlanmış mesud bir talih bulmuşlardır. Buralarda muayyen bir zaman zarfında zenginlik ve rahat nisbetinde yüksek bir kültüre sahib oldular. Sonra mücadele ruhunun kaybolması bunları iki cesur ve zinde yeni istilâcı dalgaların hücumuna maruz bıraktı. Saydığımız bu sebebler Asyanın proto - histuvarı hakkında bizi tenvir etmiyor mu? Orta Asyadan kopup gelen Sumerlerin tarihi, Etilerin tarihi ve nihayet Oğuz - Selçukların tarihi bizim için en güzel misallerdir.

Selçuk türkleri hangi beşer tipine dahildir

Cihan tarihinin umumî akışı üzerinde şiddetle müessir olmuş ve büyük tarihî bir hâdisenin sebebleri olan Selçuk türkleri hangi beşer tipine dahildirler? Biz bugüne kadar müsbet bir surette cevabı verilmemiş olan bu suale cevab vermek İstiyoruz. Ve bu cevabı verirken kuvvetle de zannediyoruz ki bazı kıymetli tarihçilerimizin yazdıkları ve düşündükleri gibi "Selçukların meselâ Azerbaycan ve Anadoluyu istilâları Gaznevilerin Hind istilâsı gibi askerî ve muvakkat bir mahiyette olmayıp, o havalinin ırkî simasını büsbütün değiştiren "bir hâdise değildir. Yani biraz sonra izah edeceğimiz üzere Selçuk türkleri Anadoluya geldikleri vakit tâ neolitik - prehistuvar ve protohistuvardan beri Anadoluda büyük bir ekseriyetle yaşamakta olan kendi ırkdaşlarını buluyorlardı. Filhakika yurtları olan Orta Asyadan neolitik prehistuvardan Berivarba doğru göçen ve göç izlerini de bugün oldukça iyi bir surette takib edebildiğimiz yuvarlak kafalı prototürk - antroloji, - arkeoloji ve lengüistik delillerle, unsurların ,'alpin - ler" muhaceret yolu göçlerini tarihî zamanlarda yapmış olan Oğuz - Selçuk türklerinin muhaceret yolunun aynıdır.

Profesör A. C. Handdon'nun akvam muhacereti - The wander ings of peoples - adlı eserinin sonundaki ve Asyada vukua gelen muhaceretleri gösteren haritaya bakanlar 3 numara ile gösterilen Oğuz - Selçuk osmanlı türkleri tarafından aynen takib edildiğini göreceklerdir. Bu kavimlerin hepsi Orta Asyadan geliyordu. O halde Selçuk türklerinin osmanlı türkleriyle beraber neolitik epoktan beri yuvarlak sakallı unsurların büyük bir ekseriyeti ile sakin olan Önasya ve bilhassa Anadoluda orta Asya beşeriyetinin en muahhar mümessilleri olduklarını kabul edeceğiz.

Irkların teşekkülü

İnsanlık tarihinde haricî âmillerin ve bilhassa muhitin ve iklim ile iklim şartlarının tahavvül ve tesirlerine bağlı olan ırkların teşekkülü, ırkların tarihi ve hattâ ırkların istikbali manasında ant - ropodinamisi hâdiseleriyle ırkın bizzat bünyesine, tabiatına bağlı olan iç sebeb ve âmillerin rolü ile ırkların kaynaklarına, hicretlerine ve genişlemelerine aid olan biodinamik hâdiselerin tezahür beşiği gibi kabul olunan Orta Asya proto - türkleri ile münasebetar Anadolu neolitik prehistuvarı - Kum tepe - ile protohistuvarı - Alacahöyük - ve keza Eti tarihi Alişar beşer vesikaları üzerinde yaptığımız ve neş - rettiğimiz tetkikler Anadolunun ırk tarihi bakımından geniş birliğini daima isbat etmektedir. Yeni Anadoluda bu uzak çağlardan bugüne kadar daima ve

Profesörler

Şehrimize geliyorlar

İstanbul, 24 (A.A.) — İkinci tarih kongresine iştirâk eden ecnebi profesörlerin mühim bir kısmı 26 eylûl pazar günü saat 15.15 de Haydarpaşadan Ankaraya hareket edecekler ve Alacahöyük - Pazarlı - Boğazköy hafriyatı sahasını gezeceklerdir.

Misafirler 27 eylûl gününü Ankarada geçirerek şehrin görülmiye değer yerlerini gezecekler ve ertesi sabah Ankaradan Yerköye kadar trenle ve oradan otomobillerle hafriyat sahasına gideceklerdir.

Misafirler ikinci teşrinin ikinci günü şehrimize dönmüş bulunacaklardır.

İkinci bir grup da pazar günü vapurla Çanakkaleye, oradan otomobillerle Trovaya gidip akşama vapura döneceklerdir. Davetliler salı günü İstanbulda bulunacaklardır.

ekseriyetle yuvarlak kafalı beşer unsurlarının hâkimiyeti göze çarpmaktadır.

Ankarada bulunan eserler

Selçuk türkleri antropoloji bakımından bize ne öğretiyor? Şimdi bu suale doğrudan doğruya cevab verebiliriz. Bunun için Ankarada Selçuklara aid yediler mezarlığından 1935 yılından haziran ayında meydana çıkardığımız Selçuk türklerine aid iskeletler üzerinde yaptığım tetkiklere istinad ediyorum. Türk Tarih kurumunun daima hayırlı ve güzel olan yardımı ile yapmış olduğum bu tetkik derhal söylemeliyim ki daha ilk bir adımdır. Oğuz Selçuk türkleri üzerine başlanan bu tetkiklerin devamı ve miktarca çoğaltılması çok lâzımdır. Bugün önünüzde tetkik neticelerini söyleyeceğim. Selçuk iskeletleri on tanedir. Bu iskeletlerin ikisi kadın diğer yedisi de erkek iskeletidir. Burada tekrar zaif olan birçok karaniyometrik ve osteometrik ölçüler sayesinde hesab edilen karineler ve nisbetlerle bu on Selçuk iskeletinin antropolojik genel karakterlerini hulâsaya çalışacağım. Bu iskeletleri nahiye nahiye kafa, kol ve bacak kemikleri (etraf) olarak sıra ile tetkik edeceğiz. Selçuk türklerinin beşerî hüviyetlerini tayin etmek için dayandığımız esasların neler olduğunu gördünüz bu araştırmaların sonunda Oğuz selçuklarını fizik olarak karakterize eden hususiyetleri şöyle hulâsa edebiliriz.

Selçukilerin fizik hususiyetleri

a. — Selçuklar yuvarlak kafalı ince uzun burunlu, kafa damı yüksek, yüzleri orta boyda ve orta boylu insanlardır. Bu insanlar bu fizik karakterleriyle beyaz ırkın "Alplı" dediğimiz zümresine girmektedirler. Orta Asyadan kaynak alan alplılar bize göre prototürklerdir.

b. — Tarihî zamanlarda Anadoluya gelmiş olan Oğuz - Selçuk türkleri kendilerinden evvel ve prehistorik çağlarda Orta Asyadan garba doğru göç etmiş olan proto - türklerinin göç yollarını takib etmişlerdir.

c. — Oğuz - Selçuk türkleri Anadoluyu istilâ etmekle ihya edildiği gibi Anadolunun ırkî simasını tamamen değiştirmiş değildirler. Çünkü Selçuk türkleri Anadoluya geldikleri vakit bu toprakların şarkî Anadoludan ta Ege kıyılarına kadar büyük ekseriyeti alpli yani proto - türk olan beşer unsurları tarafından protohistuvardan beri meskûn olduğu bir taraftan antropolojik, diğer taraftan arkeolojik vesikaların tetkiki ile anlaşılmaktadır.

Prof. Valois'in tezi

Bundan sonra söz alan Profesör Valois Önasyanın ırk tarihi unvanlı tezini irad ederek, Avrupa tarihinin coğrafya kitablarından kabul olunan manası gayet mahdud olduğunu ve insanlık tarihinin tekâmülü itibariyle Önasya ile Avrupanın aynı hüviyeti taşıdığını söylemiş ve brakisefallerin evvela Anadoluda göründüğünü ve hititlerin hâkim bulundukları devirde brakisefallerin de bütün Anadoluya hâkim bulunduklarını kaydetmiştir.

Tezimizde Anadolu ırkı namiyle bir şeyden bahseden Pr. Valoisnin tezi bittikten sonra başkan Bn. Âfet dedi ki:

Bayan Afet'in bir izahı

— Çok kıymetli tetkiklerinden dolayı muhterem profesöre tşekkür ederim. Ancak şunu işaret etmek isetrim ki memleketimizin etrafını çevreliyen halkın örfünden bahsederlerken buna Anadolu örfü denilmesini münasib görüyorlar. Ve bunda da belki Sümer heykellerine istinad ediyorlar. Halbuki heykeller bize kat'î olarak bir ırk tipi veremezler. Onun için bilhassa bu noktaya işaret ediyorum:

Asıl Alpin tipi biziz. Ve Anadolu örfü diye Avrupa tipinden başka bir şey gösterilemez.

Moraveczik'in mühim tebliği

Bundan sonra başkan söçü Profesör Moraveczik'e verdi.

Türklüğün tedkiki bakımından antropolojinin ehemmiyeti üzerinde duran Macar profesör Moraveck tarafından türkçe olarak yapılan tebliğ büyük bir alâka ile dinlenmiştir. Türk tarihinin bazı devirleri için kıymetli kaynak vazifesini görebilecek olan Bizans kaynakları hakkında faydalı ve kıymetli izahat veren profesör, türk kavimleri ile Bizans münasebatının - harb veya sulh halinde - bin yılı mütecaviz bir zaman devam ettiğini söyledikten sonra, türk kavimlerinin eski tarihlerine ait yazılı vesikaların harab olarak ortadan kaybolmasına ve Bizans kaynaklarında ise mütemadiytn türklerden bahsedilmesine göre, bu kaynakların türk tarihi ve lisaniyatı için kıymetli bir tedkik vasıtası teşkil edebileceğini söylemiştir. Tbliğinde muhtelif devirler için hangi Bizans müelliflerinin eserlerinden istifade olunabileceğini tesbit ve bir misalolarak birinci Osmanlı hükümdarı Osmanın ismini tedkik ederek, Bizans membalarında bu ismin hangi şekillerde geçtiğini kayıt ve netice olarak da bu ismin bidayetinde Ataman veya Otaman olması icab ettiğini ileri sürmüştür.

Bayan Afet'in teşekkürü

Başkan Bayan Âfet Avrupa ortasında yerleşen türk ırkdaşlarımızın yani macar kardeşlerimizin mümessili olan profesöre türkçe ve kıymetli beyanatından dolayı teşekkür etti. Ve alkışlandı.

İsmail Hakkı Uzunçarşılının tezi

Bundan sonra sözü profesör İsmail Hakkı Uzunçarşılıya verdi. Profesör tezini şöyle izah etti:

On ikinci asırdan on beşinci asır ortalarına kadar Anadolu devletlerinin teşkilâtı ve bu cümleden olarak bu devirlerde Anadolu idare tarzı ve askerî sınıf ile halk münasebetleri ve köylünün toprak üzerindeki tasarruf hakkı şimdiye kadar tedkik edilmemiştir.

Kurumumuz için son zamanlarda bazı araştırmalar yaparken Başvekâlet arşivindeki defterhane kayıtları arasındaki mufassal ve mücmel arazi defterlerinden çok istifade ettim. Ve esaslı hatlarını göstermek suretilye pek kısa olarak bu mevzuu hazırladım.

Bu tedkikat neticesinde Anadolu beyliklerindeki arazi ve halk idaresinin osmanlılardakine benzediğini gördüm: buna nazaran osmanlılar, toprağı idare usulünü kendilerinden yarım asır evvel meydana çıkmış olan bazı Anadolu beyliklerinden almışlardır. Hududlarının bitişik olması dolayısiyle bunun Germiyan beylerinden alınmış olması çok muhtemeldir.

Anadolu beylikleri bütün idare tarzlarında Anadolu selçukilerini ve onlar da büyük selçukileri örnek yapmışlardır. Selçukilerdeki toprağı idare tarzını Setiktekin oğulları zamanında da görmekteyiz. Selçukileri müteakib ayni usulün büyük selçukilerin ifadeleri olan zengiler, eyyubiler, memlûkler, Harzemşahlar da tatbik etmişlerdir. İlhanilerde de ayni sistemi gösteren vesikalar vardır.

Arazi sistemi

Arazî sisteminde Selçuk türkleri Anadoluda arazii emiriye denilen devlete aid toprak usulünü tatbik etmişler ve toprağı icabına göre ikta yani timar ve has, vakıf ve mülk olarak taksim etmişlerdir.

Selçukilerin Anadolu istilâsını müteakib başlıyan bu usul Anadolu beyliklerinde de aynen yapılmıştır: Arşivdeki muhtelif defterhane kayıdları Karaman, Menteşe, Candar, Aydın, Saruhan ergullarının ayni yolda yürüdüklerini bize göstermektedir, Keza bu tarzı şarkta Akkoyunlularda ve cenubda Dulgadırlılarda da görmekteyiz.

Bu kısa izahattan sonra on dört ve on beşinci asırlardaki halk vaziyetine bakalım:

Toprak yukarıda söylediğimiz gibi devlete aiddir. Köylü de bu toprağa muvakkat tapu ile sahibdir, toprağı işleyip özürsüz olarak ve boş bırakmadığı müddetçe toprak kendi mülkü gibidir. Öldüğü zaman erkek evlâdına intikal eder, özrü olmadan toprağı işlemezse toprak elinden alınıp başkasına verilir. Toprağı olan köylü toprağın hasılatından devlet hazinesine verecği öşür ve resmi oraya vermiyerek o vergi devletçe kime tahsis ve terkedilmiş ise ona verir, yani köylünün işlediği toprak tımarlı sipahiye aid ise ona, vakıf ise vakfa mülk ise öşür ve resmini mülk sahibine verirdi. Bazan bu hasılat ve resim hem sipahiye ve hem de vakfa aid olarak iki kısma bölünerek ikisine birden verilirdi. Bu kayıdlara göre halk ıkta râyası, vakıf rayâsı, malikâne rayâsı ve yahud bunlardan her ikisinin rayâsı olarak dört sınıftı. Eski kayıdlara göre rayâdan maksad müslim ve gayri müslim halk tabakası demek olup bu tabir osmanlılarda on sekizinci asırdan itibaren gayri müslimlere alem olmuştur. Burada maksadımız halk demektir.

Bazı toprakların üşür ve resimleri ya tamamen veya kısmen bir kısım köylülere terkedilerek onun mukabilinde onlardan hizmet beklenirdi: meselâ derbendleri beklemek, av kuşları yetiştirmek, madenlerde işlemek gibi hizmetler bu kabildendi.

Toprağı işleyen râyâ sipahiye vakfa ve mülk sahibine hizmet ettiğine göre arazi üzerindeki muvakkat tasarruf hakkına aid tapusunu ondan alırdı. Toprağı, işlediği müddetçe hiçbir suretle dirlik sahibi kendisine dokunamazdı, aralarında ihtilâf çıkarsa bu ancak mahkemece halledilirdi.

Köylü köle vaziyetinde değildi

Toprağı işliyen köylü Avrupada olduğu gibi derebeyinin kölesi vaziyetinde değildi: toprak devletin olduğundan her ikisi de devlete karşı hizmetle mükellefti. Dirlik sahibi hizmet görmezse azledilir ve köylü özürsüz olarak çalışmazsa toprağı elinden alınırdı.

Bu icmali hulâsa edecek olursak Anadolu beyliklerindeki toprak halk idaresi osmanlıların aynıdır. Ve bu beyliklerin tatbik ettikleri usul Selçuk devletinin arazi usulüdür. Ve şarkdan gelmiştir, beyliklerdeki toprağı idare şekliyle köylünün hukukî vaziyeti muasırı olan Avrupa halkına nisbetle çok âdilânedir.

Bayan Afet'in beyanatı

Profesör İsmail Hakkı Uzunçarşılının tebliği bittikten sonra Başkan Bn. Âfet aşağıdaki beyanatta bulundu:

"— Arkadaşlar: Biliyorsunuz ki tarih birçok vasıtalarla aranır. Bunların en mühimmi toprakları açarak hafir yapmak suretiyledir. Fakat asıl mühim olan milletlerin arşiv halinde toplanan vesikalardır ki tarihi araştırmak için en mühim membalardan birisidir.

Bu şimdiye kadar bizde hemen hemen ihmal edilmiş bir vaziyette idi. Vakıa milyonları bulan bu kâğıdlar içinde uğraşmak ömür tüketmek hakikten çok zor bir iştir. Fakat tarih kurumunun ve bilhassa Profesör İsmail Hakkı Uzunçarşılının bu hususta yaptığı tetkikler bizim tarihimiz için hakikten emsalsiz kıymeti haizdir. Burada kısaca bize verdikleri izahat ve neticeler bunu teyid etmektedir. Kıymetli çalışmalarının bize bu neticeyi vermesinden dolayı kendilerine teşekkür ederim.

Bugün dinlediğimiz beş konferansçı görüyorsunuz ki yurdumuzun ve yurdumuzu çevreliyen kısımların muhtelif bakımlardan tarihini aydınlattılar. Aynı zamanda burada işittiğimiz gibi cihanın meşhur âlimleri tarafından da kabul edilmiş kıymetli mütalealardır. Bu da bize şunu isbat ediyor: bizim tarihimiz hakikaten o kadar cihanşümul ve o kadar bütün tarihi alâkadar edecek mahiyettedir ki bütün âlimlerin ayrı ayrı çalışması cihan kültürüne en büyük netice ve hakikati verecektir. "Alkışlar"

Şimdi celseyi on beş dakika tatil ediyorum.

İKİNCİ CELSE

İkinci celse asbaşkan Hasan Cemil Çambel'in başkanlığında açıldı. Sekreterlik sıralarında Kemal Ünal (İsparta)

(Sonu 8. inci sayfada)

Tarih Kurultayında evelki gün yapılan tebliğler

[Evvelki gün Türk Tarih Kurultayında okunan tezlerin bir kısmını dünkü sayımızda neşretmiştik. Profesör Şemsettin'in yaptığı mühim tebliğin sonunu ve diğer âlimlerin söylediklerini bugün neşrediyoruz.]

Abbasî halifelerinden Vasıkbillah "843-847„ dokuzuncu asır ortalarına doğru gözlerini hayata kapadığı zaman, Memunun kurduğu rejim icabı olarak vezirlik, kadiyülkudatlıktan başlamak üzere bütün devlet teşkilâtı rasyonalistlerin elinde bulunuyordu. Bu hal, islâm tarihinde bildiğimiz parlak ilim ve terakki devrini temin etmişti. Fakat Vasıktan sonra iktidar mevkiine garib tabiatlı kardeşi Mütevekkilullah "847-861„ geçince vaziyet değişti. Geri zihniyetli olan bu adam ihtimal ki mutaassıp güruhu kazanmak gibi siyasî bir düşüncenin de sevkiyle Ananecileri iltizam etti. Rasyonalistlere karşı bir tenkil mücadelesi açtı. Onları birer birer iş başından attı. Aleyhlerinde şiddetli takibat yaptırdı. Mekkeli Abdülaziz İbni Yahya gibi mürteci müşavirlerin tahrikiyle rasyonalistlerin baş hâmisi olan vezir Mehmet bin Abdülmelikizzeyyat'ın bütün mallarını müsadere etti, kendisini de demir bukağılara vurarak tedricen kızdırılan bir fırın içine attırdı. Bedbaht adam yavaş yavaş kavrulmak suretiyle dört gün cehennem azabı çektikten sonra öldü.

Vezirin ölümünden sonra felce uğrayan Kadiyülkudat Ahmet bin Duvad'ın da malları müsadere edildi. O da hastalıkla yoksulluğun pençesine terkedilmek suretiyle öldürüldü. Rasyonaistlerden Hertheme ise parça parça edildi. Rasyonalizm ve lâik ilimlerin tedrisi menolundu. İktidarı ellerine alan Ananeciler tedrisatı kuran ve hadis çerçevesi içine hasrettiler. Bu çerçeve haricinde okumak ve düşünmek menedildi. Mütevekkil ile başlıyan bu hareket halife Mutadıd Billah "892-902" zamanında felsefe ve lâik ilimlere aid kitabların yakılması gibi bir vahşete inkılâb etti. İşkence usulleri bulmakta engizisyon reislerinden mahut Thomas Tarquemadaya taş çıkarttıracak kadar mahir olan bu honhar halifenin ilk kurbanı serhas türklerinden filozof Abuttayyip Ahmet oldu. Felsefe ve tarihe aid kıymetli eserler yazan bu bedbaht âlim, malları müsadere edidikten sonra öldürüldü.

Sansür ve işkence

Mutadıdın emriyle filozofların ve lâik ilim mümessillerinin kitablarındaki bidatları yani ilmî esasları araştırmak ve imha etmek üzere bir sansör heyeti teşekkül etti. İçlerinde yeni fikirler, ilmî ve felsefî mephasler bulunan ve binaenaleyh bidatlarla mülevves sayılan kıymetli kitablar yakıldı, müellifleri işkencelere mahkûm edildi.

Ananecilerin şiarı ilim ve felsefe düşmanlığı olduğu için iptidada düşünceli kütleyi kendilerine müzahir bulmuşlardır. Fakat bunların haricinde kalan parlak zakâ sahibleri, münevver zümre, bu felsefe ve lâik ilim hareketlerini yaşatmışlardı.

Fakat Selçuk devletinin kuruluşundan yüz yirmi yedi sene evvel yani 913 tarihinde ananeciler hiç beklemedikleri bir şahsiyetin bu sahada kendilerini fevkalâde kuvvetlendirecek yardımına mazhar oldular. Bulunduğu rasyonalizm sınıfından ayrılarak kendilerine iltihak eden bu zat, yemenli Ebu usaül Eşari ahfadmdan Ebülhasanil Eşari idi. 873 de Basrada doğmuş olan Eşari, rasyonalistler mektebinde tahsil etmiş, onların ilmî ve felsefî metodlarını öğrenmiş, kırk yaşına kadar rasyonalistler safında çalışmıştı. Fakat tab'an mağrur ve kindar olan bu zat günün birinde üvey babası ve rasyonalistlerin reisi olan Ebu Ali Cibaîye kızarak, bu mektepten ayrıldı. Ananecilerin sıfatiyle mezhebi ile ekseriyetin taraftar olduğu Cebriye mezhebi esaslarında cüz'î tadilât yapmak suretiyle yeni bir mektep kurdu.

Rasyonalistlerin ilmî metodlariyle mücehhez natuk bir hatib, kudretli bir mantıkçı olan Eşarinin ananeciler safına iltihakı büyük hâdise idi. O zamana kadar ilmî münakaşalarda daima rasyonalistlere mağlûb olan ananeciler, Eşari ile kuvvetli bir müzahir bulmuş oluyorlardı.

Eşari bu tarihten itibaren rasyonalistler aleyhine harekete geçti. Konferanslar vermek, kitaplar yazmak suretiyle açıktan açığa mücadeleye atıldı. Mahirane bir çevirme hareketi ile fakihler, maziperest ananecileri, ilim ve felsefe düşmanlarını kendisine bağladı. Artık asrının en kudretli ve nüfuzlu imamı, o olmuştur. Fakihler kazandığı nüfuza gipta ediyor, halk kendisini din düşmanlarını ezmiye çalışan bir kahraman gibi alkışlıyordu.

Rasyonalizm aleyhtarlığı itibariyle ananeciler daha az tehlikeli idiler. Onlar siyasî müzaheretlere rağmen bu cereyanı boğamamışlardı. Çünkü iptidaî zihniyet müessese ve kanaatlerini rivayete istinaden müdafaa eden ananecilerin ilim ve mantık silâhı karşısında mukavemet kabiliyetleri yoktu. Bir darbe ile sarsılabiliyorlardı. Fakat Eşarinin kurduğu mektep böyle değildi. Rasyonalistler içinde yetişen Eşari, onların prensiplerini, mücadele metodlarını biliyordu. Bu bilgiden istifade ederek kurduğu mektep zahiren ilme müstenid bir sima arzediyordu. Bu manzara altında genç güzideler onu ilmî ve cazib buluyorlardı. Selefiye ve Kerramiyelerin iptidaî telâkkileriyle tatmin edilemiyen, felsefe ve lâik ilimlerde büyük hamleler göstermek kabiliyetinde bulunan zekâlar, şeklen mantıkî usulle mücehhez bir sistem gibi görünen Eşari mektebine atılmakta tereddüd etmiyorlardı.

Fakat, felsefe henüz bu mektep tarafından aforozlanmamış, lâik ilimler birer âfet gibi gösterilmemişlerdi. Eşari mektebine bu son hamleyi yaptıran Ebülferec Abdurrahmanil Cevzi tarafından portresi pek güzel çizilmiş olan Ebu Hamid Mehmedül Gazali oldu.

Gazali şöhretini kazandıktan sonra

Asrının bütün münevverleri gibi Eşari mektebini iltizam etmiş olan Gazali Bağdadda, Nizamiye medresesinin başında emsalsiz şöhretini kazandıktan sonra "Mekasidül felâsife„ ve "Feysel üt Tefrikatü beynel İslâmi vez Zindikati„ gibi eserleriyle Eşari sistemi haricindeki fikir hareketlerini hırpalamıya başlamış, sonra meşhur "Tehafetül felâsife„ unvanlı eseriyle tecavüze geçmiştir.

Gazali bu eserine filosofların bid'atları unvanı altında 20 meseleyi tenkid nazarından geçirmekte, bunların 17 sinde filozofları yanlış yola gitmekle üçünde ise küfre düşmekle itham etmektedir. Son üç meseleyi filozofların âlemin kıdemi, Allahın cüz'iyyatta ilmi şamil olmadığı yani kâinatın ezelî kanunlara bağlı olduğu, cismanî haşrü neşri inkârı gibi esasları teşkil etmektedir.

Şöhretli imam diğer eserinde müslümanların dalâlete düşmekten men'i maksadiyle şu satırları yazıyor: "Yüzmeyi iyi bilmiyenler dere ve deniz kenarından nasıl uzaklaştırılırlarsa halk da filozofların kitaplarını mütaleadan ve çocuk kısmı yılan yaklaşmadan nasıl men edilirse kulaklarda hikemiyata ait kelimelerle karışmış olan filozof sözlerini dinlemeden öylece men olunmalıdır.„

Gazali ayni eserinde yalnız felsefeyi menetmekle kalmıyor, insanları müsbet düşünmiye alıştıran riyaziyatı da din hesabına bir âfet sayıyor, ve git gide bilhassa Şamda geçirdiği on senelik çilekeşlik devresinden conra, âdeta bir engizisyon reisi kesiliyor. Felsefe ve lâik ilimlerle uğraşanları ezmek boğmak istiyor. Fakat bu hedefine erişmek için zaman müsaid değildir. "Elmünkid mined dalâl„ adlı eserinde felsefe ve lâik ilimlerle uğraşanları tenkil için kendisine zahir olacak müteddeyyin ve kahir bir sultanın bulunmamasından acı acı şikâyet etmektedir.

Gazalinin bu acı şikâyeti bize hem kendisinin ruhunu, hem de Selçuk sultanlarının fikir ve vicdan serbestisine ne kadar riayetkâr olduklarını, felsefeye lâik ilimleri müfrit müteassıplara karşı nasıl koruduklarını göstermektedir.

Ölümünden sonra

Fakat, Gazalinin hayatında kuvvetle tahakkuk ettirmediği bu emelini, ölümünden sonra eserleri temin etti. Vefatından yarım asır sonra bütün islâm dünyasında kazandığı umumî hürmet ve salta neticesi olarak münevver zümre arasında Eşari Gazali sistemi haricinde düşünmek cesaretini gösterecek kimse kalmadı. Onun filozofları, lâik ilim taraftarlarını tekfir etmesi, ilim denilen şeyi Eşari sisteminden ibaret göstermesi münevver zümre arasında rasyonalizme olan temayülü kurutmuş, meydanı, her şeyi Eşari sistemi çerçevesi içinde görenlere bırakmıştır.

Gazali eserleriyle yalnız felsefe ve rasyonalizmi yıkmağa çalışmakla iktifa etmemiş, ayni zamanda o vakte kadar Selefiye ve Kerramiye mezhepleri gibi avam arasında barınan tarikatçiliğe de bir cazibe vermiştir. Süriyeli zengin bir hıristiyanın Remlei Şamda yaptırdığı ilk tekkede hakikî hürriyeti bu güne kadar tamamiyle bilinemiyen Ebu Haşim Sofi tarafından sekizinci asır ortalarında temeli atılan tarikatçiliğe mükâşefe yolu adını veren Gazali onu sönük ve mensi sahasından çıkarmış Müs saltasına namzed etmiştir.

İki meşum netice

Ölümü üzerinden henüz yarım asır geçmeden bütün müslüman dünyasında ermiş bir veli, emsalsiz bir âlim otoritesini kazanmış olan Gazalinin bir taraftan felsefe ve lâik ilimleri afarozlaması, diğer traftan da tarikatçiliğe bir hız, bir hamle verişi, hayatında kendisinin de tahmin edememiş olacağında şüphe etmediğimiz şu iki meş'um neticeyi verdi.

Onun kudsî ve ilmî emsalsiz şöhretinin parıltısı karşısında kamaşan gözler, yarasalar gibi görmiyecek hale geldiler. Gittikçe daralan bir çerçeve dahilinde düşünmiye mahkûm kalan dimağlar ya Eşariye mektebinin labirentleri içinde bunaldılar, veya meskenet ve atalete sürükliyen tarikatçilik izbeleri içinde gömüldüler.

Eşari sistemi, zekâları skolastik bir çemberi içinde söndüren bir mekteb halini aldığı zamanlarda idi ki islâm dünyasının içtimaî, iktisadî hukukî ve medenî kanunlarını ihtiva eden fıkıhda, ananeciliğe galebe eden tesirleriyle bu halifenin açtığı geniş yoldan sapmağa başladı. Neticede zaman ve mekânın ahval ve şeraitin tebeddülü ile hükümlerin de değişmesi zarureti unutuldu. İtikadî ve fikrî esaslar gibi hukukî ve hayatî prensipler de hiç bir suretle değişmiyen ihtiyaç ve icablarla alâkalı olmıyan camid formüllere, medenî insanların fikir hamlelerini, hayatî faaliyetlerini felce uğratan ibtidaî telâkkilere bağlandı.

İlim, zamanın, ihtiyacın doğurduğu hâdiselere cevab vermek için asırlarca evvele aid olan kuru ve cansız formülleri aramaktan ibaret addedildi. Artık vicdan ve irfan hüriyeti kalmamış, dimağlar şahlanan küflü bir zihniyetin mahkûmu olmuştu. Fikrî kurutan, zekâyı söndüren, hayatı çürüten bu hal, pek tabiî olarak islâm âleminin umumî inhitatını hazırlamış oldu.

Zamanın darlığını düşünerek kısaltmağa mecbur olduğum şu izah müslüman dünyasındaki inhitatın hakikî sebeblerini nerelerde aramak lâzım geldiğini gösterdiği kadar, Türkiyeyi kurtaran büyük inkilâbın ne kadar engin ve ne kadar şuurlu bir görüş, ne derece zarurî ve kurtarıcı bir hamle mahsulü olduğunu da tebarüz ettirmiş olacağını ümid ediyorum.

Felsefe ve lâik ilimler

Görüyorsunuz ki felsefe ve lâik ilimlerin doğması islâm dünyasının inhitata sürüklenmesi sebebini türk istilâsında aramak, eğer cehalet eseri değilse, kötü bir garazkârlıktan başka bir şey değildir. Eğer selçuk istilâsının hakikî neticeleri aranacak olursa, İslâm dünyasının inhitatı ile değil, sürüklendiği katî ölümden kurtulması ile karşılaşıyoruz. Bu hakikati tebarüz ettirmek için selçukilerin Ceyhun boylarına indikleri sırada islâm dünyasının arzettiği manzarayı çizeceğim. Manzara şu idi:

Büyük abbasî imparatorluğu parçalanmış, biribirlerine rakib feodal devletlere bölünmüştü. Mütemadiyen birbirleriyle boğuşan pirensler, muhtaç oldukları parayı bulmak için kendi tebealarını soyuyor, hasme aid memleketleri de yağma ettiriyor. Bu suretle sefalete sürükledikleri halkı sonunda kan ve ateş içinde boğuyorlardı. Sık sık batıp çıkan hükümetlerin adedi on birinci asrın ilk yarısında on beşi buluyordu. Bunlardan Bağdadı, hilâfet merkezini istilâ eden Buvey oğulları bir taraftan kendilerine her istediklerini veren halife müstekfiyi sürüyerek sarayından çıkarıp gözlerini oydururken diğer taraftanda tahrik ettikleri sünî ve şiî mücadelesi neticesi olarak Bağdadı yağma ettiriyor, yaktırıyor, bigünah halkı sokaklarda parçalattırıyorlardı.

Mısırda fatinî halifesi Hakimbiemrullah, günün birinde siyah kölelerine Kahireyi yakarak halkın mallarını yağma, kadınlarını esir etmeleri emrini veriyor. Neticede masum halk ile siyah köleler arasında üç gün üç gece boğuşma sahnesi olan Kahirenin üçte biri yanıyor. Aynı halife diğer bir gün kadınları sokağa çıkmaktan menediyor. Kadın ayakkabısı yapacak kunduracıları idam ettireceğini ilân ediyor. Bu emir hilâfına sokağa çıkan her kadını parçalıyor. Ölüm korkusiyle Kahirede tam yedi sene hiç bir kadın, ne gece ne gündüz başını evinin kapısından uzatamıyor.

Siyaseten bu vaziyette bulunan islâm dünyası, içtimaî hayat itibariyle daha acıklı bir manzara arzediyordu. Siyasî veya usulî ihtilâflar yüzünden zuhur eden mezhepler gittikçe çoğalmış, selçuk devletinin kuruluşundan iki sene evvel 1038 de ölen Abdülkahiri Bağdadinin ifadesine göre adetleri yetmiş ikiyi bulmuştu. Yekdiğerini tekfir eden bu mezhepler, müslümanları, biribirlerine hasmıcan olan 72 gurupa ayrılmıştı.

Selçuk hükümetinin islâm dünyasına hâkimiyeti

İranı istilâ ettikten sonra İraka inen Tuğrul Bey taç dilenmek için değil, tahtını kaybetmiş olan halife Kaim Biemrullaha hüriyet ve devlet bahşetmek için Bağdada gitmişti. İşte bu şerait içinde kurulmuş olan selçuk devletinin islâm dünyasına hakimiyetinin hakikî neticeleri şu oldu :

1 — Yakın şarkı sarsmakta olan anarşik devir nihayet buldu. Afganistandan Akdeniz kıyılarına, Mısır hududlarına kadar uzayan sahalarda tek bir idareye bağlı, disiplinli bir imparatorluk kuruldu.

2 — Geniş imparatorluk dahilinde herkesi malından, canından emin olarak yaşatan kanunlar, hükümler carî olmağa başladı.

3 — Vergiler tanzim edildi. Halkı ezen haksızlıklar, usuller kaldırıldı.

4 — Türkistandan Akdenize kadar uzayan geniş sahada asayişin tekarrürü, ticaretin inkişafına yol açtı, Şarkla garb arasındaki kadim ipek ticareti yolu yeniden açılmış oldu.

5 — Melâzgird zaferi, anarşik devirden istifade ederek bir taraftan Erzuruma diğer taraftan Urfaya, Trablusşama, Hamaya kadar ilerlemiş olan şarkî Roma imparatorluğunun eski vaziyetini iade etmek yolundaki hülyalarına hitam verdi.

6 — Bütün din ve mezheplere karşı bitarafane hareket etmek seciyesiyle mütehalli olan türkler, biri diğerini boğmak istiyen ve devlet için devlet rolünü oynamağa yeltenen mezhep grevlerine devlet otoritesini tanıttırdı. Büyük şehirleri birer harb sahasına çeviren mezhep kavgalarına, ayyarlar çapuçuluğuna katî bir nihayet verdi. Bu suretle vicdan ve kanaat hüriyeti temin edilmiş oldu.

7 — Selçuk sultanlarının islâm dünyasına kazandırdıkları huzur ve asayiş Saman oğulları ülkesi müstesna olmak üzere bir zamandanberi durmuş olan ilim hareketine yeni bir inkişaf hızı verdi. Rey de, İsfahan da, Bağdadda, Nişaburda, yeni üniversiteler açıldı. Hastaneler yanında yeni tıb fakülteleri kuruldu. Bu üniversitelerde Hayyam gibi riyaziyat ve felsefede temayüz eden bir âlim, Elmugni Fit tıb müellifi Ebülhasan Said İbn Heybetullah gibi bir filizof tabib, Takvimülebdan fi Tedbirüllisan müellifi İbn Cezle gibi bir tabiiyat ve fizyoloji mütehassısı nihayet Ebulfereç bin Tayyib ayarında tabiiyat âlimi yetişti.„

8 — Selçuk türkleri müslümanlığın Ön Asyada da boğmak ve çıktığı çöle sokmak hırsı ile şarka akan haçlılara karşı koyarak Suriye Mısır ve Mezopotamya arablığını kurtardılar.

9 — Türklerin centilmenlikleri haçlılarda papaz tahrikatının uyandırdığı huşuneti izale etti. Bu seyede şark medeniyeti ile uzun müddet yakından temas imkânı buldular.

Bu temas ve tetkik nihayet garbte rönessansı doğuracak bir zemin hazırlamış oldu.

Türk tarihi düne kadar bizzat türkler tarafından yazılıp müdafaa edilmediğinden yalnız müslüman dünyası için değil bütün beşeriyet için bir yükselme hızı olan selçuk istilâsı, yabancılar tarafından bir felâket âmili gibi gösterilmiş ve bazılarını saydığım hakikî neticeler ihmal edilmiştir.

Felsefe tarihinde türkler

Prof. Şemsettin Günaltaydan sonra söz alan Prof. Ernest von Aster felsefe tarihinde türkler mevzulu tezinde türk milletinin, benliğine hâs bir millî kültürün yaratılmasında ne gibi merhalelerin geçtiğini ve cihan kültürüne ne gibi yardımlarda bulunduğunu kendi kendine sorduğu şu anda, türkler felsefe tarihindeki payını araştırmağa çalışacağını mukaddeme olarak söyledikten sonra garb felsefesinin başlangıçlarının ilk defa küçük Asya sahillerinde göründüğünü, bununla beraber bu sahillere Sumerlerin mirası intikal etmemiş olsaydı astronomik tasavvurların kurulmasına imkân bulunmıyacağını ilâve etmiştir, Müteakiben Orta çağ felsefesinin yeni bir zaviyeden tetkikine girişeceği söylenen von Aster Farabi ile İbnisinayi tahlil, islâm ve hiristiyan felsefelerine mukayese etmiş, türk felsefesinin müstakil tefekkür karakteri taşıdığını ve Eflâtun ile Aristoya aid tesirleri inkişaf ettirip ileri götürdüğünü ileri sürmüş, en sonra: garb tabiat üzerinde ilmî ve teknik hâkimiyetini tesis etti, halbuki şark, ruhun engin erine karşı garptan daha kıymetli ve daha derin bir anlayış gösterdi. Bugün bu iki tarafı birleştirmek icab eder. Bu hususta ehemiyetli bir rol oynaması mukadder olan bir millet varsa o da türk milletidir, demiştir.

Bn. Marguerite Dellenbach, "Türklerin antrepolojik tarihlerine dair vesikalar„ mevzulu bir tez irad çtmiştir.

Tebliğ sahibi bu kıymetli tezinde Önasya ve Balkanlar hakkında şimdiye kadar intişar etmiş olan antrepolojik ve antropometrik tetkiklere dayanarak bir harita yaptığını söyledikten sonra muhtelif Önasya ve Balkan memleketlerinin ırkları hakkında brakisefal veya dolikosefal olmaları bakımından izahat vermiş, neticede Ortasyada Tunaya kadar olan sahada uzun veya orta boylu brakisefallerin galib ve hakim bulunduğu memleketlerle, uzun boylu dolikosefallerle meskûn memleketleri - az çok takribî olarak - ayırmıştır. Bu tetkike göre bulgarlar, arablar ve efganlılar dolikosefaldir. Bununla beraber tebliğ sahibi en sonra daha katî hükümler verebilmek için araştırmaların daha ziyade ilerlemesi ve bilhassa tetkik edilen fertlerin sayısının muayyen ve çok mikdarda olması icab ettiğini ilâve etmiştir.

İKİNCİ CELSE

Başkan 10 dakika teneffüs edilmek üezre celseyi tatil etti.

İkinci celse Maarif vekili Saffet Arıkanın başkanlığında toplandı. Sekreterlik yerlerinde Fakihe Öymen (İstanbul) ve Reşad vardı.

Başkan sözü Prof. Fuad Köprülüye verdi.

Prof. Fuad Köprülünün tezi

Profesör Fuad Köprülü türklerin âmme hukukî müesseselerini tedkik eden değerli bir tebliğ yapmıştır. Profesör türklerin hukuku hakkında şimdiye kadar garb ilim âleminde müteârife gibi tekrarlanan "Türkler ancak islâm olduktan sonra hukukî müesseselere malik olmuşlardır. Bunlar da tamamiyle islâmî müesseselerdir. Bunlarda türklere ait bir hususiyet aranmaz.„ hüküm ve iddiasına karşı bilhassa müslüman türklerin kurdukları devletlerin âmme hukukunu tedkik ederek tarihin en eski devirlerinden beri devletler kurmuş, yani âmme hukuku vücuda getirmiş olan türklerin, islâm olduktan sonra da eski hukukî ananelerini devam ettirdiklerinden başlıyarak Osmanlı devletinin kuruluşuna kadar muhtelif zaman ve mekânlardaki türk devletlerinin siyasî ve idarî müesseselerinin nasıl birbirine benzediğini izahla beraber bunların müslim ve gayri müslim sair komşu devletlerin müesseseleri üzerindeki tesirlerini tebarüz ettirmiştir.

Prof. Rossinin Sözleri

Fuad Köprülüden sonra Pr. Rossi, kürsüye gelerek İtalya kütüphane ve arşivlerinde türk tarihine ait türkçe ve italyanca mehazler hakkındaki dikkate değer beyanatını türkçe olarak yapmış ve kongrenin şiddetli alkışlariyle karşılanmıştır.

Prof. Bossert'in tezi

Bundan sonra başkan, profesör Bosch'un maalesef hasta olduğunu ve kongrede bulunmadığını söylemiş ve

[*Lütfen sayfayı çeviriniz*]

Tarih kurultayında

(Başı 6. ıncı sayfada)

ile Sıdıka İnankur bulunuyorlardı.

Başkan sözü Profesör Alföldi'ye verdi. Ve profesör Nomadlarda çifte kıralllık mevzulu tezini okudu. Bundan sonra başkan sözü Türk Tarih Kurumu azâsından B. Hikmet Bayur'a verdi. Profesör tezini şöylece anlattı:

Hikmet Bayur'un tezi

16 ıncı esırda dinî ve sosyal bir inkılâb teşebbüsü

1 — Ekber Gurkan 1556 da 13 yaşında tahta çıkar.

2 — 1560 a kadar atalığı Bayramı Han Türkmen devleti idare eder.

3 — 1560 da Ekber idareyi bizzat ele almak için onu azleder.

4 — O devirde müslüman türklerinin elinde bulunan Hindistanın en büyük kısmında vaziyet şudur:

a. — Ülema mütehakkimdir. Ve hiç bir yolsuzluktan çekinmezler.

b. — Rical daima isyana hazırdır. Hizmet mukabili kendilerine verilen toprakları istedikleri gibi tasarruf gayesindedirler. Feodal bir mahiyet almağa temayül ederler.

c. — Halk üç sınıfa ayrılır:

a. — En altta en azım ekseriyeti teşkil eden Hindu ve diğer gayri müslimler.

b. — Ortada yerli veya yerleşmiş müslümanlar.

c. — En üstte bizzat veya nihayet iki göbek önce şimalden gelmiş türkler. Hemen bütün büyük makamlar ve ordu bunlardadır. Ve adetleri bir iki yüz bini geçmez. 3. 1/2 asırdır. Alışılmış olan bu müsavatsız vaziyete karşı Hinduların sabrsızlandıkları anlaşılmaktadır.

Şimalî Hindistanda büyük mikyasta Hindu hâkimiyetini iade için son 30 sene içinde iki teşebbüs vukubulur:

Birincisi Çitor racası Rana Sanka tarafından yapılır ve 197 de Kanva muharebesinde Ekberin büyük babası Babur tarafından ezilir.

İkincisi bizzat Ekberin çocukluğunda Afganlı Sur hanedanının vezirlikten Delhi ve Agreyi zapteden ve müstakil hükümdarlığa kalkışan Himu tarafından Panipat muharebesinde ezilir.

Ekberin siyasası

1. - Ülemayı kendine kâmilen itaat ettirmek ve Hindistan içinde islâm dininin manen ve maddeten başı olmak.

Bu maksadla ibadethane denilen bir bina yaptırıp orada her dinden ülemayı toplar ve münakaşa ettirir. Evvelâ Sünni mezhebi ülemasını çağırır, sonra Şiiler de gelir. Daha sonra hıristiyan cezvit misyonerleri dahil Hindistanda bütün dinlere mensup ülema getirilir.

Sünniler arasındaki münakaşalar bile çok şiddetli olur ve bu esnada bazı ileri gelen ülemanın şahsî menfaatleri uğrunda kullandıkları hilei şeriyeler meydana çıkarılır ve bunların ve kıyasen de emsalinin manevi mevkii epey sarsılır.

Muhtelif hizip ve din üleması arasındaki toplantılara gelince bunlar birer kıyamet mahiyetini alır. İnsan akıl ve mnatığının dışında hiçbir hakikat kabul etmemeği esas tutan Ekber bütün dinlerin manâsız olduğu veyahud her dinde iyi ve kötünün bulunduğu kanaatine varır veya öyle görünür. Bu gibi münakaşalar esnasında esasen Halife unvanını taşıyan Ekber İmamuadil ve Sultanı Adil mertebesinin yani kendi işgal ettiği mertebenin müçtehit mertebesinden üstün olduğuna ve kendisi her ne ile içtihad ederse ona itaat lâzım geleceğine dair fetva çıkartır ve bu suretle Hindistanda en yüksek dinî merci olur.

2. - Malî ve idarî bir sürü islahatla ileri gelenlerin yolsuzluklarının önüne geçmek, onlara katî surette hâkim olmak ve muntazam bir devlet makinesi kurmak.

Ricalin hizmet mukabili aldıkları toprakların hazineye mal edilmesi ve herkese toprak yerine maaş verilmesi, ordu atlarının dağlanması, malî idarenin mülkî ve askerî idareden bir derece ayrılması bu maksatla alınmış tedbirlerdir.

3. - Müslim ve gayri müslimleri vergi, mevki, muamele ve her bakımdan müsavi kılarak memlekette birlik husule getirmek ve Hindu dinine riayet göstermek suretile halkın azim ekseriyetini teşkil edenlerin gönlünü almak. Bu politikaya "sulhu kül,, adı verilirdi. Bu yolda herkesin istediği dine girmesne ve kayıdsız surette mabed yapılmasına müsamaha edilinceye kadar gidilirdi. Ekberin bunları tatbika koyulduğu asır garbin en şiddetli din muharebelerini katliamları ve engizisyon mezalimini yaşadığı asırdır.

4. - Bundan sonra Ekber Hindistanda mevcud dinlerin yakınlık gösterdiği noktaları aradı ve onları tebarüz ettirmek suretiyle muhtelif din mensuplarına aralarında o kadar fark olmadığını ve kendi dini önderliği etrafında toplanabileceklerini anlatmak istedi. Bu hareketin karşısında müteassıp müslümanlar islâmı terkettiğini ve "Tevhidi ilâhi,, veya "dini ilâhi,, adı ile yeni bir din çıkardığını iddia etmişlerse de kendisi yalnız yeni âyin çıkardığında ve "Rehnumumi,, yani yol göstericilikle iktifa ettiğinde ısrar etmiştir. Koyduğu esaslar, mevcud malûmata göre şöyle hulâsa edilebilir:

a. — Allah birdir, mutlaktır. Şeriki yoktur. Şeytan vs. gibi ona rakib mahiyette bir kuvvet yoktur. Ekber cennet ve cehennem hakkında sarahat vermemektedir.

b. — Güneş kâinatın veli nimetidir. Bu itibarla o ve onun bir cüzü olan ateş ve ışık dahi bir nevi ibadet veya hürmete müstahaktır.

c. — Kuranın "Veşşemsi,, rigivedanın 22. 16. 17 ve 18. beyitleri sayesinde güneş, ateş, için yapılan ayinler islâm ve hindu dinleri ve tabiatile de zerdeşt dini arasında bir nevi köprü mahiyetini almaktadır.

d. — Ekberde peygamber ve büyük tarikat şeyhlerinin iddia edegeldikleri gibi bir keramet ve nefes kudreti, bir sır ve sofiyane evsaf vardır. Bu cihet insan akıl ve mantığı sınırları içinde kalmak iddiasına pek uygun gelirse de halk kütlelerine tesir etmek için çıkarılmış olacaktır.

e. — Ekbere karşı sadakat ve bağlılığın dört mertebesi vardır. Bunlar onun uğrunda can, mal, namus ve dinini feda etmektedir. Aynı zamanda onun mürşitliğini kabul edenlerin dört fazilet kazandıkları farzolunur. Hikmet, şecaat, iffet ve adalet. Burada güdülen sıyasal amaç kolay anlaşılır.

Bundan sonra bir sürü emirler neşrolunur. Bunlar kâh islâm, kâh hindu sosyal yaşayışının birçok esasları değiştirilir ve Hindistandaki bütün dinler mensupları için aynı olan bir sosyal hayat yaratmak istenilir. Bu itibarla bunları lâik kanunlar addetmek lâzımdır.

Tek kadın alınması, kardeş çocukları arasındaki evlenmenin yasak edilmesi, fazla genç veya fazla yaşlıların evlenmelerinin yasak edilmesi, et yeme günlerinin thdidi, inek etinin yasak edilmesi ve bütün bu tedbirler için fennî ve tıbbî sebebler dah ileri sürülmesi, şarabın doktor müsaadesile serbest içilebilmesi ve devletçe satılması, faizin serbest olması ve devletçe faizle ödünç para verilmesi, kumara ve eğlence yerlerine devlet mürakabesi altında müsaade edilmesi, mekteblerde arabî ilimler, "şeri ilimler olacak,, yerine müsbet ilimlerin ikamesi bu kabîldendir.

Aynı zamanda bir takım brahmanlar Ekberin meşhur Hindu mabudu Vişnunun bir "Avata,, yani insanları irşat için devir devir yaptığı gibi yer yüzünde insan şeklinde bir tecessümü olduğunu ilân ederler. Bu hareket İmam ve Sultanı âdil fetvasının bir muadili olup ekberi hindu dininin de islah edici mahiyetinde göstermeğe matuftur.

---

sözü profesör Bossert'e vermiştir.

Profesör Bossert' "Tabı sanatının keşfi,, mevzulu tezinde tabı sanatının prensipi ve tâbi olduğu şartları gösterdikten sonra çinlileri ve uygurların tabı hakkındaki buluşlarını izah etmiş, Phaiston diski üzerinde incelemeleri anlatmıştır. Profesör, bu diskin şekil ve vaziyetini, üzerindeki yazının karakterini ve aid olduğu devre, bunun bir ilk matbaa örneği bulunduğu, diş üzerindeki yazının kafiyeli bir manzume olduğunu anlatmış, bu vesikanın aid bulunduğu kavmi de araştırarak vesikanın ve binaenaleyh ilk tabı sanatının eski Likyaya götürülebileceği neticesine varmıştır. Tez sahibi, bundan başka bu tabı sistemi ile uygur matbaacılığı arasında bir münasebet araştırmağa lüzum görmüş ve bunun için bazı ihtimaller ileri sürmüştür.

Profesör Bossert'in tezi bittikten sonra başkan, yarın saat 14 de toplanılmak üzere saat 17,30 da toplantıya nihayet verdi.

A. Çetinkayanın sözleri

(Başı 1. inci sayfada)

cevab istedik. Şirket bir iki gün içinde cevabını bize yazı ile bildirmiş olacaktır. Bu iki sualimizin cevabını aldıktan sonra şirketin sermayesinin türk parasına çevrilmesi işini tetkik edeceğiz. Bu suretle şirketle kısa bir zaman içinde ve ilk plânda haletmeğe mecbur olduğumuz üç mesele bulunmaktadır. Bu üç mesele bittikten sonra alınacak neticeye göre şirkete vazı yed mi etmek lâzım olduğu, yoksa teahhütlerini yapmıyan şirketin kendiliğinden bütün tesisat ve teçhizatını bize trketmesi mi icab ettiğini bir karara bağlamak için müzakerelere devam olunacaktır.

Telefon şirketinde Yeni açılacak hatları

B. Ali Çetinkaya bundan sonra telefon şirketinde yapılacak tevsi işi hakkında dedi ki:

"— Telefon şirketi binayı kötü bir yere ve fena şartlarla yapmıştır. Bina inşa edilirken ileride tabiî olarak büyüme imkânları düşünlmemiştir. Binayı biraz büyültmek için bazı istimlâklerde bulunmuştuk. Yeniden Fincancılar yokuşuna doğru istimlâkler yapmak lâzım gelmektedir. Bununla meşgulüm ve tetkikat yapmaktayım.

Sayın Bayındırlık bakanımız inşaatı bitmiş olan İstanbul - Lüleburgaz asfalt şosesinin açılma töreni ve yeni açılacak şimendifer hatlarımız hakkında da şunları söyledi:

"— Başbakanla başbakanlık vekili Ankaraya gittikleri için yolun açılma töreninde hükümet adına benim bulunmamı tensib ettiler. Bu münasebetle bu pazartesi günü yolun açılma resmini yapmak üzere Lüleburgazda bulunacağım. Önümüzdeki cumhuriyet bayramında inşaatı bitmiş olan Zonguldak hattının açılma törenini yapacağız. Hemen bunu takiben de Sıvas - Erzurum hattı üzerinde Divrikiye kadar olan kısmı açacağız.,,

---

İhlâl ettikleri büyük menfaatler ve husule getirdikleri manevî sarsıntılar dolayısiyle Ekberin yenilikleri zaman zaman birçok isyanlar doğurmuş, fakat Ekber her isyanı bastırdıktan sonra icraatına dahi cezrî surette devam etmiştir.

Ekber aynı zaanda mütemadiyen futuhat yapmıştır. Babası öldüğü vakit ancak Pencaba hâkim idi. Atalığını azlettiği vakit Şimalî Hindistan düzlüğünün takriben yarısı ona tâbi idi. Kendi ölümünde Hindistanın dörtte ikisine hâkim bulunuyordu. Bütün hayatınca babalarının ülkesi olan Türkistanı fethetmeği tasarlamış idiyse de o işe girişmemiştir.

Ekberin yenilikleri arasında dinî mürşitliğe atıldıktan sonra yaptıkları yaşamıyacak ve o ölür ölmez ortadan kalkacaktır.

Diğerleri uzun zaman yaşıyacak, devletin intizamını ve hinduların sadakatini temin edecektir.

Ekberin üçüncü halefi Evrenkzip Alemgr (1659 - 1707) müteassıb bir müslümandı. "Sulhukül,, esasını ve müslümanla hinduların müsavatını ortadan kaldırdı. Şahsı kabiliyeti sayesinde imparatorluk binbir dahilî fitne içinde yaşadı. Hattâ epey de büyüdü. Fakat o ölünce yıkıldı. Bunda yenden alevlendirilen müslüman hindu müslümanlığının tesiri mühim oldu,

Hikmet Bayurun şiddetle alkışlanan bu tebliği bittikten sonra Başkan sözü macar millî müzesi Genel direktörü Kont Likiye verdi ve hatib macar kavminin menşeine dair büyk bir dikkat ve alâka ile dinlenilen tebliğini yaptı.

Profesör Raşaninin tebliği

Bundan sonra söz alan Prof. Raşoni, aşağıdaki tebliği yaptı:

Profesör Raşoni, "Orta çağda Erdelde türklük izleri,, mevzulu tezinde, Karpat dağlarının cenubu şarkî köşesinde bulunan Erdelin muhaceret zamanında Hun ve Avar türklerine yurdluk ettikten sonra bulgar türkler ve müteakiben macarlar tarafından işgal olunduğunu söylemiştir. Profesör macarların bir türk parçası olan Sekellerin bu eyalet tarihinde en ehemiyetli rolü oynadıklarını Peçeneklerle Kumanların da izleri görüldüğünü söyledikten sonra elde ettiği yeni neticeyi söylemiştir:

"— Erdel geçidlerinin methalinde mühim sevkülceyş noktalarında eski türk isimleri görülür: meselâ, Çik, Altuz, Nemer, Tatran, Borosug - Braşşo - Tortulu, Sebin vs.: Bunlar sistemli bir yerleşmenin hakikatidir.,,

Prof. tezinin sonunda bu mıntaka tarihinin daha derin tetkikat ile zenginleşmesi için türk, macar ve romen âlimleri arasında çalışma yapılmasını teklif eylemiştir.

Saat 19.30 a doğru Başkan yarın saat 14 de toplanılacağını söyliyerek celseyi kapadı.

Profesörlerin İstanbuldaki tetkikleri

İstanbul, 24 (A.A.) — İkinci tarih kongresi seksiyonlarında bu sabah program mucibince toplantı yoktu. Kongreye iştirâk eden ecnebi profesörler, bu sabah arkeoloji ve türk - islâm eserleri müzeleriyle Süleymaniye camiini, Yedikuleyi ve surları ziyaret etmişlerdir.

Ziraat vekilinin söyledikleri

(Başı 1. inci sayfada)

tini görecek bir programın amelî ihtiyaçları tamamiyle karşılaması ve tatbikat sahasında aksaklık göstermemesi icab eder. İşte bunun için programa girecek esaslar büyük bir itina ile tetkikten geçiyor. Mütehassıslarımızın elinden çıktıktan sonra hükümetçe itina ile tetkik edilecek ve meclis de bunu elbette lâyık olduğu ehemiyetle karşılıyacaktır.

Ziraî istihsalatımız

Ziraî istihsalimizi yükseltmeğe aid bütün amelî hedefler bu millî programda yer bulacaktır.

Tohum meselesi, üzerinde en ziyade durduğumuz işlerden biridir. İklim ve toprak şartlarına göre tasfiye görmüş ve ilâçlanmış tohum sayesinde çok iyi ve seri neticelere varacağımızı umuyorum. Tasavvurumuz yetiştirdiğimiz tohumları köylünün tohumluğu ile mübadele suretiyle ve köylüye ayrıca yük olmadan temin etmektir. Köylüden mübadele suretiyle alınacak buğday da yemeklik olarak kullanılacaktır. Bu sayede köylü iyi tohumluk buğday için yüksek bir bedel ödemeye muhtaç olmadan aynı emekle birkaç kat fazla mahsul alabilecektir.

Bu tasavvurumuzun tatbikine gelecek ziraat mevsiminde girişmeyi ümid ediyoruz.

Evevlce alınan makineler

Evvelce kombinalar için alınmış olan makineler ziraat programı kabul edilinceye kadar depolarda muhafaza edilecektir. Program bu makinelerden en esaslı istifade şeklini de tayin edecektir.

Kuraklıkla mücadele meselesi ehemiyet verdiğimiz işlerin başında gelmektedir. Bakanlığın jeolojik teşkilâtı bilhassa Anadolu yaylasının su vaziyetini inceden inceye tetkik etmektedir. İska, artezyenkuyusu,, hava ve motörlü tulumbalar vasıtasiyle sulama imkânlarından istifade etmek programa dahil bulunacaktır. Bu sulamanın yarı masrafının devlet büdcesinden verilmesi, diğer yarısının da doğrudan doğruya istifade edecek köylü tarafından ona fazla yük olmadan karşılanması düşünülmektedir.

Tarihten öğreniyoruz ki Anadoluda vakit vakit büyük kuraklıklar oluyor. 1292 kuraklığında Anadolu yaylasında mahsul harab olmuş, hayvanlar ölmüş, nüfus dağılmış, çocuklar besleme diye şehirlere yerleştirilmiş... 1220 senesinde aynı şiddette bir kuraklığı tarih kaydeder. Eğer takriben 70 senelik fasıla ile devam edecek olursa 1945 senesine doğru gene şiddetli bir kuraklık senesine tesadüf ihtimali vardır. Böyle tam veya 1928 senesinde olduğu gibi kısmen kuraklık ihtimallerine karşı Anadolu yaylasını koruyacak tedbirler düşünüyoruz. Bu tedbirlerden biri her köyde nüfus başına hiç olmazsa bir dönüm yeri sulamak imkânını hazırlamaktır. Köyün hayvan mevcudu da göz önünde tutulmak şartiyle bu tedbirlerin şiddetli bir kuraklık senesinde bile nüfusun ve hayvanların korunmasını temin edecektir.

Ziraat çok geniş bir mevzudur. Hububattan başlıyarak her türlü nebatların çayırlıkların ağaç meselesinin, makine vasıta ve usul meselelerinin muhtelif maliyet âmillerinin programımızda yeri olacaktır. Bunlar hakkında şimdiden izahat vermeğe imkân yoktur. Katî neticeler ancak program meydana çıktıktan sonra görülebilecektir. Size verdiğim bu izahat ancak çalışmamız, usul ve hedeflerimiz hakkında umumî bir fikir verebilmek içindir.,,

Ziraat Bakanı geldi

Ziraat Bakanı B. Şakir Kesebir dün sabah İstanbuldan şehrimize dönmüştür.

Paramızın kıymeti aslâ düşürülmiyecek

(Başı 1. inci sayfada)

memleketler paralarını düşürmek ihtiyacını duyabilirler. Fakat Türkiye için katiyen böyle bir ihtiyaç yoktur. Bizim bütün menfaatlerimiz paramızın kıymetini korumak yolundadır. Hükümet bu siyasete daima büyük bir titizlikle bağlı kalmıştır. İktisadî icablar bu yolda olduğu halde paranın kıymetini düşürmek, vatandaşların cebindeki parayı çalmak demektir. Türkiye hükümeti, hiç bir zaman vatandaşların cebindeki parayı çalmak gibi bir hareketi hatıra getiremez. Hakikî gidişe taban tabana zıd olan bu şayiaları çıkaranlar kimlerse bunlar araştırılacak, meydana çıkarılacaktır. Borsanın, bu gibi şahsî menfaat dolablarına âlet edilmemesi için icabeden her tedbir alınacaktır.,,

Bankalarda ve borsada müsbet tesirler

İstanbul, 24 (Telefonla) — Başbakanlık vekili B. Celâl Bayar'ın bugün çıkan beyanatı borsa ve bankacılar mahfillerinde çok iyi karşılanmıştır. Hükümetin türk parasını düşürmek tasavvurunda bulunmadıktan başka böyle bir tasavvuru vatandaşların cebindeki parayı çalmak telâkki ettiği ve bu yoldaki şayiaları çıkaranların cezalandırılması için takibata başlanacağı haberi borsa haricinde bulunan ve kara borsacı adını alan spekülasyoncuların üzerinde bir soğuk duş tesiri yapmıştır.

Şayialar üzerine kara borsacıların 1090 kuruşa kadar yükselttikleri türk altını bugün 1065 kuruşa inmiştir. Bir iki gün içinde normal vaziyet sayılan 1048 - 1052 arasında kalacağı tabiî görülmektedir.

Son şayialar üzerine ellerindeki ünitürklerin de yeniden yükseleceğini tahmin edenler borsaya akın etmişler ve üni - türklerini 14,20 liraya kadar satmışlardır. İki gün evvel 13.70 lirada kapanan ve o fiattan satın alınan üni - türkler bu suretle 14,20 liraya kadar satılınca arada 50 kuruş istifade edenler olmuştur. Anadolu tahvilleri üzerinden de aynı suretle istifade edenler bulunmuştur.

Borsa acentalarının dışında olarak para üzerine iş yapan kara borsacılar hükümetçe vaziyetin ciddî olarak takib edilmeğe başlandığını duyar duymaz borsanın semtinden bile uzak kalmağı cana minnet bilmişlerdir.

B. Celâl Bayar'ın verdiği emir üzerine bugün idarî müsteşar borsa komiseri B. İhsan Rifat ile birkaç defa görüşmüştür. Borsa komiseri lâzımgelen tedbirleri almıştır. Borsa komiserliği bugün bankalarda tetkikat yaptığı gibi borsa acentalarının da iki üç günlük muamelelerini gözden geçirmiştir.

Aldığım malûmata göre bankalar ve borsa acentalarının muameleleri yolunda görülmüştür. Kara borsayı teşkil eden borsa haricindeki spekülasyoncular hakkında da ayrıca idarî ve kanunî cephelerde tahkikata başlanmıştır. Bugün öğleden sonra İstanbul borsasında hiç bir muamele olmamıştır. Dün akşam 14.10 liradan kapanmış olan üni - türk bugün 14 liradan açılmış ve 13.85 lirada kapanmıştır. Paris borsası üni - türk için açılış ve kapanış fiatı olarak 279 frank bildirmiştir.

RADYO

ANKARA — Öğle neşriyatı: 13.30 13.50 Muhtelif plâk neşriyatı. 13.50-14.15 Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 14.15-14.30 Dahilî ve haricî haberler.

Akşam neşriyatı: 18.30-18.35 Plâk neşriyatı. 18.35-19.10 Çocuklara karagöz (Küçük Ali), 19.10-19.35 Türk musikisi ve halk şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları). 19.35-19.50 Saat ayarı ve arapça neşriyat. 19.50-20.15 Türk musikisi ve halk şarkıları (Hikmet Rıza ve arkadaşları). 20.15-20.30 Şevket Süreyya (iktısadî konuşma), 20.30-21.00 Türk musikisi ve halk şarkıları (Salâhaddin ve arkadaşları). 21.00-21.15 Ajans haberleri. 21.15-21.55 Stüdyo salon orkestrası (1- Monfred: Chanson Slave. 2- Lehar: Potpourri Libellentanz. 3- Monfred Serenade İtalienne. 4- D'Ambrosio: Miramar. 5- Michiels: Czardas No. 1). 21.15-22.00 Yarınki program ve istiklâl marşı.

Nafıa Vekâletinden:

1 — Baladiz - Burdur hattı ihtiyacı için 9.9.937 tarihinde münakasaya konulan otuz bin metre mikâb balasta talib zuhur etmediğinden mezkûr balastlar kapalı zarf usuliyle yeniden münakasaya konulmuştur.

2 — A - Bu balastların muhammen bedeli 13500 liradan ibaret 10000 metre mikâbı Bozanönü istasyonu civarındaki taş ocağından.

B - Muhammen bedeli 12500 liradan ibaret olan 10000 metre mikâbı Karakuyu istasyonu civarındaki taş ocağından.

C - Muhammen bedeli 11000 liradan ibaret olan diğer 10000 metre mikâbından 5000 metre mikâbı Baladiz - Burdur hattının tarafeyninden toplama ve 5000 metre mikâbı da ocak balastı olarak verilecektir.

3 — Eksiltme 4.10.937 tarihinde saat on beşte vekâletimiz demiryollar inşaat dairesindeki münakasa komisyonu odasında yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat 2775 liradır.

5 — Münakasa şartnamesi, mukavele projesi ve diğer münakasa evrakı 185 kuruş mukabilinde demiryollar inşaat dairesinden verilmektedir.

6 — Bu eksiltmeye girmek istiyenler 2490 No.lı arttırma, eksiltme ve ihale kanunu mucibince ibrazına mecbur oldukları evrak ve vesikalarla 937 senesine aid olmak üzere vekâletimizden verilmiş müteahhidlik vesikasını ve fiat teklifini havi zarflarını mezkûr kanunun tarifatı dairesinde hazırlayarak 4.10.937 tarihinde saat dörde kadar inşaat arttırma, eksiltme ve ihale komisyonuna makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (3360) 3—5089

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden :

1 — Şartnameleri mucibince satın alınacak 3 adet sigara makinesi kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 30000 lira, muvakkat teminat 2250 liradır.

3 — Eksiltme 12.X.937 tarihine rastlayan salı günü saat 15 de Kabataşta inhisarlar levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartname 150 kuruş mukabilinde her gün yukarıda adı geçen komisyondan alınabilir.

5 — Münakasaya girebilecek makineler (Molens) (Standard) (Müller) fabrikaları makineleridir.

6 — Mühürlü teklif mektubu, kanunî vesaik ve % 7.5 teminat akçasını ihtiva edecek olan kapalı zarflar eksiltme günü en geç saat 14 de kadar adı geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş olmalıdır. (5534) 2—4504

Ankara valiliğinden:

Vilâyet hizmet otomobilinin bir senelik benzin ihtiyacı şartnamesine tevfikan açık eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen bedeli 1995 liradır.

İhale 27.9.937 pazartesi günü saat 14.5 da vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

Eksiltmeye girmek için 149 lira 63 kuruşluk muvakkat teminat itası lâzımdır.

İsteklilerin ihale günü vilâyet daimî encümenine şartnameyi görmek istiyenlerin hususî muhasebe müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (3397) 3—5031

Manyas belediye reisliğinden :

Manyas kasabasına tahminen 20 hektar meskûn 25 lira ve 20 hektar gayri meskûn 15 lira bedeli muhammene ile hartasının alınması açık eksiltmeye konulduğundan isteklilerin 80 lira muvakkat teminat akçasiyle 1/10/937 cuma günü Manyas belediyesine müracaatları ilân olunur. (3387) 3—5030

Konya ili kültür direktörlüğünden :

Eksiltme İlânı :

1 — Eksiltmeye konulan iş Konyada İplikçi camii tamiridir.

2 — Keşif bedeli 10029 lira 28 kuruştur.

3 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle

4 — Eksiltme müddeti 11.9.937 tarihinden itibaren 30.9.937 tarihine kadar yirmi gündür.

5 — Muvakkat teminat 752 liradır.

6 — İhale 1.10.937 tarihine rastlayan cuma günü saat on beşte Konya hükümet dairesinde kültür direktörlüğü makamında yapılacaktır.

7 — İsteklilerin teklif mektublarını ve 2490 numaralı kanunun mucibince ticaret odası vesikasını ve nafıa vekâletinden 937 yılı için alınmış ehliyeti fenniye vesikasını ve bu gibi işleri yaptığına dair muteber belgesiyle birlikte 752 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubunu altıncı maddede yazılı günde ihale saatından en az bir saat evel kültür direktörlüğüne makbuz mukabilinde vermiş olmaları şarttır. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet ihale saatına kadar kültür direktörlüğüne gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapanmış bulunması lâzımdır. Postada vaki olacak teahhür kabul edilmez.

8 — Keşif ve evrakı ve fennî ve eksiltme şartnameleri ve mukavelename her gün Konya eski eserler müzesi direktörlüğünde görülebilir. Hariçte bulunanlara sarih adresleriyle posta ücretini gönderdiklerinde kendilerine yollanır. (3389) 3—5028

Havayolları devlet işletme idaresi umum müdürlüğünden:

1) Eksiltmeye konulan iş: Ankara tayyare meydanında tayyare istasyonu binası.

2) Keşif bedeli: 87056 lira 47 kuruştur.

3) Eksiltmesi kapalı zarf usuliyle götürüdür.

4) Muvakkat etminatı 5602 lira 82 kuruştur

5) İhale 7.10.937 tarihinde perşembe günü saat 10.30 da tayyare meydanındaki umum müdürlük binasında yapılacaktır.

6 — Keşif evrakı, şartname ve mukavelename projeleri Ankarada posta umum müdürlüğü binasındaki ve İstanbulda Karaköy postanesindeki hava yolları kişesinden ve İzmirde nafia müdürlüğünden 435 kuruş mukabilinde alınabilir. İsteklilerin eksiltme şartnamesinde yazılı belgeler ile muvakkat teminat ve teklif mektublarını muhtevi kapalı zarflarını nihayet eksiltme saatinden bir saat evveline kadar umum müdürlüğe vermiş olmaları lâzımdır. Posta teehhürü kabul olunmaz. (3469) 3—5159

Ankara Valiliğinden

1 — 6.9.937 pazartesi günü eksiltmesi yapılacakken talib çıkmadığından ihale edilemiyen 2 bin teneke benzinin alınması 7.9.937 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

2 — Tahmin edilen bedel 6650 liradır.

3 — İsteklilerin ticaret odası vesikası ve 498 lira 75 kuruşluk muvakkat teminatları ile birlikte her pazartesi ve perşembe günleri saat 15.30 da vilâyet daimî encümenine müracaat etmeleri.

4 — İstekliler buna aid şartnameyi nafıa müdürlüğünde gözden geçirebilirler. (3275) 3—4875

Dahiliye Vekâletinden :

Orta mekteb mezunu çabuk ve doğru yazan bir daktilo alınacaktır. Bu evsafı haiz olanlar 27.9.937 pazartesi günü saat on bire kadar dahiliye vekâleti hukuk müşavirliğine müracaatları (3557) 3—5229

Çifteler harası direktörlüğünden:

1 — Hara için 200 bin kilo yulaf 13 eylül 937 den itibaren 15 gün müddetle kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Yulafın tahmin bedeli 8500 lira olup muvakkat teminatı 637 lira 50 kuruştur.

3 — Eksiltme 28 eylül 937salı günü saat 15 de Eskişehir veteriner direktörlüğünde yapılacaktır.

4 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun hükümleri dairesinde teminat vermesi müteahhidlik vesikasiyle birlikte 937 yılı içinde ticaret odasından alınmış vesikayı teklif mektublarının içerisine koyarak belli günde saat 14 de kadar eksiltme komisyonuna vermeleri lâzımdır. Teklif mektubları posta ile gönderildiği takdirde vaki olacak teahhürler kabul edilmiyecektir.

5 — Teminat olarak para yatıracakların makbuz mukabilinde mahalli mal sandıklarına yatırmaları.

6 — Şartnameyi görmek istiyenlerin nAkara Eskişehir veteriner Mahmudiyede hara direktörlüklerine müracaatları ilân olunur. (3288) 3—4974

Ankara Valiliğinden

1 — 6.9.937 pazartesi günü saat 15.5 da eksiltmesi yapılacak iken talib çıkmayan Ankara - Kırşehir yolunun 56+000—69+300 üncü kilometreleri arasında yapılacak toprak tesviyesi, sınaî imalât ve şosa inşaat ve esaslı tamiri işleri 7.9.937 den itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

2 — Keşif bedeli (33427) lira (53) kuruştur.

3 — İsteklilerin ticaret odası vesikası ve 2507 lira 6 kuruşluk muvakat teminatiyle nafıa vekâletinden aldıkları 937 yılına aid müteahhidlik fennî ehliyet vesikası ile birlikte her pazartesi ve perşembe günleri saat 15.5 da vilâyet daimî encümenine müraacat etmeleri.

4 — İstekliler keşif ve şartnameyi her gün nafıa müdrlüğünde gözden geçirebilirler. (3276) 3—4877

Çifteler harası direktörlüğünden:

1 — Hara için 100 bin kilo beyaz arpa 13 eylül 937 den itibaren 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Arpanın muhammen bedeli 4160 lira olup muvakkat teminatı 312 liradır.

3 — İhale 28 eylül 937 salı günü saat 10 da Eskişehirde veteriner direktörlüğünde yapılacaktır.

4 — İsteklierin 2490 sayılı kanunun hükümleri dairesinde teminat vermesi müteahhidlik vesikasiyle birlikte 937 yılı içinde ticaret odasından alınmış vesikayı haiz olması lâzımdır.

5 — Şartnameyi görmek istiyenlerin Ankara Eskişehir veteriner Mahmudiyede hara direktörlüklerine müracaatları ilân olunur. (3289) 3—4973

Dahiliye Vekâletinden

1 — Vekâletçe alınacak (270) teneke benzin açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 1 teşrini evel 937 cuma günü saat 15.30 da vekâlet binası içinde toplanacak satın alma komisyonunca yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel (897) lira 75 kuruştur.

4 — Muvakkat teminat (67) lira (34) kuruştur.

5 — Şartnameyi görmek ve almak istiyenler vekâlet levazım bürosuna müracaat ederler. Şartname için para alınmaz.

6 — İstekliler 1 birinci teşrin 937 cuma günü muayyen saatte teminatlarını hamilen komisyona müracaat etmeleri. (3384) 3—5026

Kars vilâyetinden :

1 — Sarıkamış kasabasında yapılacak 80011.71 lira bedeli keşifli Iğdır kasabasında yapılacak 84612.63 lira bedeli keşifli mecmuan 16704.34 liralık elektrik tesiatı işi kapalı zarf usuliyle eksitlmeye konulmuştur.

2 — Bu tesisatın heyeti umumiyesine teklif yapılabildiği Iğdır, Sarıkamış kasabaları tesisatları için de ayrı ayrı vaki olacak tekliffler de kabul edilecektir.

3 — Eksiltme 13.10.937 tarihine müsadif çarşamba günü saat 15 de Kars vilâyeti daimî encümenince yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat umum tesisat için 9486 liradır.

5 — Bu münakasanın istinad ettiği plân, keşif, fennî şartname münakasa şartnamesi bayındırlık işleri genel şartnamesi ve hususî şartname 824 liar bedel mukabilinde Kars nafıa müdürlüğü tarafından verilecektir.

6 — Para tediyesi şartları hususî şartnamede yazılmıştır.

7 — İstekli olanların kanuna göre hazırlayacakları teklif mektubları ile birlikte hususî idare namına yatırılmış teminat makbuz veya mektublarını ve ticaret odası kayıd varakası en aşağı 80000 liralık elektrik tesisatı yaptıklarına dair nafıa vekâletinden almış olduğu ehliyet vesikasını bir zarfa koyarak mühürlü olarak yukarıda yazılı müddetten bir saat eveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri veya posta ile göndermeleri ilân olunur. (6077) 3—5037

C. H. P. Seyhan ilyönkurul başkanlığından :

Pazarlıkla Arsa Satışı İlânı :

7.eylül.937 tarihinde kapalı zarf usuliyle ve arttırma yolu ile satış ve ihalesi yapılacağı ilân olduğu halde isteklisi çıkmayan C. H. P. emlâkinden Adanada vaki eski Orizdibak arsası bu kerre pazarlıkla satışa çıkarılmıştır.

1 — Satılacak malın cinsi:

Hudud ve evsafı şartnamede gösterilen 1440 bin dört yüz kırk metre murabbaındaki eski Orizdibak arsası.

2 — Muhammen bedeli 20000 yirmi bin liradır.

3 — Şartnamesi C. H. P. Seyhan ilyönkurul bürosunda parasız olarak verilir. Veya posta ücreti gönderildiği takdirde adresine yollanır.

4 — Arsanın satış ve ihalesi pazarlıkla yapılacaktır. Teklif edilen ve verilen fiat haddi lâyikinde görüldüğü takdirde katî ihale 12 birinci teşrin 937 salı günü saat 17 de Adanada parti kurağında ilyönkurul başkan ve üyeleri huzurunda yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat akçesi mikdarı 1500 bin beş yüz liradır. C. H. P. emlâkinden Adanadaki eski Orizdibak arsasının tamamı yukarıdaki maddelere göre pazarlık usuliyle satılacaktır. İsteklilerin her gün saat 17 den sonra parti kurağında ilyönkurul başkanlığına müracaat etmeleri ve katî ihale için gösterilen gün ve saatte bizzat veya noterlikten tasdikli vekâletnameli vekillerinin C. H. P. Seyhan ilyönkurul kurağında hazır bulunmaları ilân olunur. (3388) 3—5029

Kapalı zarf usuliyle eksiltme ilânı

Uzun köprü belediye reisliğinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş:

"Uzunköprü kasabasının nafıa vekâletinden musaddak elektrik projesi mucibince elektrik tesiatı.'

Tahmin edilen bedel:

A — Bedeli keşfi 13.300 lira olan lokomobil ve teferruatı.

B — Bedeli keşfi 19.486 lira 50 kuruş olan alternatör, tevzi tablosu, irtibat nakilleri, santral tenviratı, beş tonluk pon rulan şehir şebekesi ve montaj ki ceman 32786 lira 50 kuruştur.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır,

A — Eksiltme şartnamesi,
B — Mukavele projesi,
C — Fennî şartname,
D — Keşif cetveli.
E — Projeler.

Istiyenler bu şartname ve evrakı beş lira bedel mukabilinde Uzunköprü beldiye muhasebesinden alabilirler.

3 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle olup 27.10.937 tarihine tesadüf eden çarşamba günü saat 16 da Uzunköprü belediye dairesinde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 2459 lira muvakkat teminat vermesi ve bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lâzımdır.

2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla beraber nafıa vekâletinden alınmış ehliyet vesikasını ibraz etmek şarttır.

5 — Teklif mektubları yukarıda yazılı saatten bir saat eveline kadar Uzun köprü belediye daimî encümeni reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir.

Posta ile gönderilecek mektubların 3 ncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış bulunması şarttır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

"6267" 3—5136

Ankara Valiliğinden

Balâ kazası merkez ilkokulunun (659) lira keşif bedelli tamiratı 13.9.937 gününden itibaren (25) gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. Taliblerin şartnameyi görmek ve daha ziyade malûmat almak üzere Balâda maarif memurluğuna, Ankarad nafıa müdürlüğüne ve ihale günü olan 7.10.937 pazartesi günü saat (15) e kadar keşif bedelinin yüzde (7,5) kuruş nisbetinde muvakkat teminatiyle beraber Balâ kaymakamlık makamında müteşekkil hususî komisyona müracaatları ilân olunur. (3472) 3—5132

Ankara yüksek ziraat enstitüsü rektörlüğünden:

1 — Kurumumuzun ihtiyacı olan aşağıda isimleri yazılı eşya satın alınmak üzere üç grupta ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhale 1.10.1937 tarihine rastlayan cuma günü her gurup başında gösterilen saatlerde yüksek enstitü rektörlük binasında komisyon odasında yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel hizalarında yazılı olup muvakkat teminat %7,5 gıdır.

4 — Numunelerini görmek ve parasız şartname almak istieynlerin enstitü daire müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

(1) Gurup Saat 14 de

Cins	Adet	Beherinin Fiatı Kuruş	Yekûn tutarı lira
Yatak	200	1100	2200
Yorgan	200	585	1170
Pamuk kilo	300	55	165
			3535

(2) Gurup Saat 15 de

Cins	Adet	Beherinin Fiatı Kuruş	Yekûn tutarı lira
Battaniye	100	1650	1650

(3) Gurup Saat 16 da

Cins	Adet	Beherinin fiatı kuruş	Yekûn tutarı lira
Düz yemek tabağı	500	45	225
Çukur yemek tabağı	300	45	135
Su bardağı	500	30	150
Sürahi	250	80	200
Çay bardağiyle tabak	400	35	140
Çay kaşığı	150	15	22,50
Kaşık, çatal)			
Biçak, takım)	200	1020	2040
			2912,50

(3324) 3—4981

Kocaeli Nafia Müdürlüğü nden :

1 — Arifiyede yapılacak meyve istasyonu binası inşaatı 36 bin lira muhammen keşif bedeli üzerinden vahidi fiatla kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A - Eksiltme şartnamesi
B - Mukavelename
C - Bayındırlık işleri genel şartnamesi,
D - Fennî ve hususî şartname,
E - Keşif, metraj, hulasai keşif defteri
F - Proje

3 — İhale 30.9.937 perşembe günü saat 15 de Kocaeli nafıa müdürlüğü dairesinde yapılacaktır.

4 — İsteklilerin bu işe aid dosya muhteviyatını Kocaeli nafıa müdürlüğü dairesinde bedelsiz görebilirler.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2600 liralık teminat vermeleri ve ticaret odasından kayıtlı olduğuna dair vesika ile 937 senesi için muteber bina teahhüdlerine aid nafıa vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikasını hamil olacaklardır.

6 — İsteklilerin 2490 numaralı kanun mucibince ihzar edecekleri evraklarını eksiltme günü olan 30.9.937 perşembe günü saat 14 de kadar Kocaeli nafıa müdürlüğüne vermeleri lâzımdır. (6205) 3—5083

Bolvadın Şarbaylığından :

22800 lira bedeli keşifli yetmişer beygir takatında buhar lokomobilli kazamız elektrik tesiatı 20 gün müddetle kapalı zarf usuliyle 10.9.937 tarihinden itibaren eksiltmeye konulmuştur.

1 — İhale 30 eylül 937 perşembe günü saat 16 da belediye encümeninde yapılacaktır.

2 — Taliblerin ihale saatından evel % 7,5 muvakkat teminat parası 1710 lirayı ya nakden veya muteber bir banka mektubu ile teklif mektubunu belediye encümeni riyasetine vermeleri şarttır.

3 — Eksiltmeye iştirak eden müteahhidilerin bu gibi elektrik tesisi işlerini muvaffakıyetle başardıklarına dair ehliyet vesikalarını ibraz etmeleri şarttır.

4 — Nafıa vekâletinden musaddak elektrik ve tesiatı fennî şartname ve projesi belediyemizde mevcud olduğundan bu hususta izahat almak istiyen talibler her gün belediyeye müracaatla öğrenilebilir.

5 — Müteahhid ihaleyi müteakib muvakkat teminat parasını % 15 şe iblağa ve hususî ve umuî ve fennî şartname hakkında noter mukavele senedi vereceği ve bilûmum masarifi sairesinin müteahhide aid olduğu ilân olunur. (6144) 3—5033

Çubuk barajı su sahasile tel örgü arasında istimlak edilecek (118) parça arazinin mesaha ve kıymetlerini gösterir listedir

No.	Köyü	Mevkii	Sahibinin ismi	Arazinin mesahası metre murabbaı	Beher m2 Kuruş	para
1	Gecik	Runkuş	Gecik Hasan oğlu ..li ve hissedarları	15457.50	1	20
2	»	»	Veli oğlu Ahmet ve hisse.	12858.10	1	20
3	»	»	Seyit Mehmet oğlu Muharrem ve hissedarları	59096.75	1	20
4	»	»	Bekir oğlu Satılmış validesi	12836.06	1	20
5	»	»	Mahmut oğlu İbrahim ve Hisse.	27990.28	1	20
6	»	»	Baba Dayı oğlu Hüseyin ve Hisse	64891.31	1	20
7	»	»	İbrahim kerimesi Ayşe ve Hisse.	35991.60	1	20
8	»	»	Ahmet çavuş oğlu Hüseyin ve Hisse.	60143.00	1	20
9	»	»	Hasan oğlu Ali ve hissedarları	18983.87	1	20
10	»	»	Hüseyin çavuş Ahmet vereselerinden zevcesi Fatma, Efvani ve müşterekleri	10341.18	1	20
12	»	»	Baba dayı oğlu nüteveffa Ali mahdumu Baba oğlu ve hisse.	37263.50	1	20
13	»	»	Ahmet oğlu Hasan Baba ve hisse.	22191.87	1	20
14	»	»	Hacı Mehmet oğlu ve hissedar.	89918.71	1	20
19	Karacaviran	Küzük Durokran	Sadullah oğlu Ahmed	4435.12	2	20
20	»	»	Şahabettin oğlu Ali	28766.00	2	20
21	»	»	Mustafa oğlu Satılmış	6375.00	2	20
23	»	»	Muhacir oğullarından İdris oğlu Hasan	92894.25	2	20
24	»	»	Abdülhalim oğlu Ali bey	68276.75	2	20
25	»	»	Galabalı Koca Osman	63895.62	2	20
26	»	»	» İdris oğlu Hasan	33276.00	2	20
28	»	»	» Veli Mustafa oğ. Ahmet	31132.00	2	20
30	»	»	» Veysi oğullarından Mustafa oğlu Ahmet	19304.70	2	20
32	»	»	Galabalı Mustafa kızı Fatma	12949.00	2	20
33	Karaceviran	Kuzük Durok	Mehmet kızı Refika ve müşterekleri	9689.00	2	20
34	»	»	Galabalı Ali kızı Afife	9862.00	2	20
35	»	»	» Ali oğlu Mehmet çavuş	20332.00	2	20
36	Gecik	İnderesi	Vecihi paşa çiftliği	11110.75	1	20
39	»	Ocakkaya	Mustafa kızı Afife Pembe Hasan ve Hüsevin	37539.77	3	
40	»	Taşoluk	Dede oğlu Halil	78687.25	3	
41	Karacaviran	»	Mustafa Veysi oğullarından Veysi	53327.50	3	
42	Gecik	»	Dede oğullarından Ahmet oğlu İzzet	2642.50	3	
43	»	Çörtenli	Kürt oğlu Hüsevin kızı Fatma	6937.50	3	
44	Karacaviran	»	Mustafa kızı Fatma	42544.12	3	
45	Gecik	Taşoluk	İbrahim kızı Havva ve müşterekleri	93432.00	2	20
46	»	Çörtenli	Cakır oğlu İbrahim ve müşterekleri	114641.37	3	
47	»	Kamışlının kaş	Bekir oğlu Satılmış	119725.50	2	20
48	»	Ayranyemez	Koca Memiş oğullarından Satılmış oğlu İsmail ve Mehmet oğlu Fevzullah	182057.00	20	
49	»	»	Koca Memiş oğullarından Salim oğlu Mehmet ve hissedarları	234320.00	2	20
50	»	Bercinboğazı	Hacı Lütfi oğlu Muharrem ve müşterekleri	12737.00	2	20
51	»	Kocyatağı	Ali oğlu Baba oğlan ve müş.	63182.00	2	
52	»	Bıtıraklı	Abdi zade Hilmi bey	43819.00	3	
53	»	»	Bekir oğlu Satılmış ve müş.	4176.00	2	20
54	»	»	Hüsevin cavuş oğlu Ahmed kızı Şaziye ve validesi Fatma	123389.00	2	20
55	»	Ballık	Ahmed oğlu Receb ve müş.	129334.00	2	20
56	»	Adaburnu	Koca Memiş oğullarından İsmail ve Mustafa oğlu Muharrem ve Ömer oğlu Mehmed ve biraderi Muhsin ve Hisse.	281946.00	2	20
57	»	»	Cakır oğullarından İbrahim ve hisse.	80618	2	20
58	»	»	Mustafa çavuş İbrahim	32080	2	20

Gecik kariyesinin Yılgın mevkiindeki evelce istimlâk edilen bağların üzerindeki bozlara aittir

No.	Köyü	Mevkii	Sahibinin ismi	Arazinin mesahası m2		Beher m2 fiatı Kuruş	para
59	Gecik	Yılgın	İsmail oğlu M hmet	970		2	
60	»	»	Ali oğlu Baba oğlan ve hisse.	2518		2	
61	»	»	Mevlüt oğlu Seyid Ahmed	2280		2	
62	»	»	Mustafa oğlu Ömer	8290	Bağ	8	
63	»	»	Osman oğlu Sadık	11262	Boz	2	
64	»	»	Dede oğlu Osman	7355	»	2	
65	»	»	Veli oğlu Ahmed	6885	»	2	
66	»	»	İskender oğlu Mehmet	6180.50	»	2	
67	»	»	Ömer oğlu Musta..	800	»	2	
68	»	»	Mehmet oğlu İbrahim	8434	»	2	
69	»	»	Satılmış oğlu İsmail	4833	»	2	
70	»	»	Ahmed oğlu Osman	4576	»	2	
71	»	»	Ömer çavus oğlu Mehmet	8096	»	2	
72	»	»	Ali oğlu Muhsin ağa	6111.60	»	2	
73	»	»	Mahmut oğlu İbrahim ve hisse.	10380.00	»	2	
74	»	»	Osman oğlu Hasan	3987.50	»	2	
75	»	»	Satılmış oğlu Sabri	7007.00	»	2	
76	»	»	Halil oğlu Mustafa	1358.00	Bağ	8	
77	»	»	Ahmed cavuş oğlu Hüseyin	460.00	»	8	
78	»	»	Salih oğlu Mevlüt ve hisse.	3160.50	Boz	2	
79	»	»	Mehmet oğlu Feyzullah	6517.00	»	2	
80	»	»	Hacı Mustafa oğlu Muharrem	19921.50	»	2	
81	»	»	Hacı Mustafa oğlu Hüsnü	15000.00	»	2	
82	»	»	Hamza oğlu Muharrem ve müş.	22200.00	»	2	
83	»	»	Ahmed oğlu İzzet ve Cemal	8925.00	»	2	
84	»	»	Ahmed cavus oğlu Ali	5298.75	»	2	
85	»	»	Dede oğlu Halil	5110.00	»	2	
86	»	»	İsmail oğlu müteveffa Sadettin karısı Hanife	7852.00	»	2	
87	»	»	Avvaz oğlu Mustafa Gecik karyesinde ve bu mevkide bu isimde böyle bir adam yoktur.	19040.00	»	2	
88	»	»	Tevfik oğlu Mehmet	9856.50	»	2	
89	»	»	Hasan oğlu Ali ve hissedar.	2847.50	»	2	
90	»	»	Dede çavuş oğlu Ali	1486.50	»	2	
91	»	»	İbrahim oğlu Mehmet ve hisse.	1200.00	»	2	
92	»	»	Bekir oğlu Satılmış	882.00	»	2	
93	»	»	Ahmed oğlu Receb	532.00	»	2	
94	»	»	Veli oğlu Mehmed çavuş	541.50	»	2	
95	»	»	Mehmed oğlu Sadullah çavuş	793.00	»	2	
96	»	»	Osman oğlu Mehmed Ali	1057.25	»	2	
97	»	»	Mehmet oğlu Ali	1201.25	»	2	
98	»	»	Sevid Ahmed oğlu Muharrem ve müşterekleri	1527.87	»	2	
99	»	»	Mevlüd oğlu Hüseyin ve biraderi Hüseyin	1561.00	»	2	
100	»	»	Şahabettin oğlu Ahmed	1625.00	»	2	
101	»		Ahmed oğlu Ali	816.00	»	2	
102	»	»	Mustafa oğlu Bekir ve hisse.	643.00	»	2	

Solfasol karivesine ait arazi

No.	Köyü	Mevkii	Sahibinin ismi	Arazinin mesahası m2	Beher m2 fiatı Kuruş	para
103	Solfasol	Meşe çukuru	Dede Osman vereseleri	55683.20	2	20
104	»	»	Baba oğlanın Ali vereseleri	75960.75	2	20
105	»	»	Emir Habib oğlu Baba dayı vereseleri	44655.87	2	20
106	»	»	Doru Parmak Mehmed Şükrü	16776	2	20
107	»	»	Emir Osman vereseleri	5884.37	2	20
108	»	»	Göksen vereseleri	69243.00	2	20
109	»	»	Kancı oğlu Mustafa	35250.00	2	20
110	»	»	Macar oğlu Osman vereseleri	40376.00	2	20
111	»	»	Türkmen oğlu Hüseyin	35585.00	2	20
112	»	»	Macar oğlu Ali vereseleri	10290.00	2	20
113	»	»	Kara ağaçlı Mehmed vereseleri	48853.12	2	20
114	»	»	Kancı oğlu Mehmed vereseleri	38050.12	2	20
115	»	»	Kuru Mehmed oğlu İbrahim çavuş	21516.46	2	20
116	»	»	Kancı oğlu Hüseyin vereseleri	26347.46	2	20
117	»	»	Veli oğlu Halil İbrahim	30485.47	2	20
118	»	»	Ayan oğlu Mustafa	15840.25	2	20

Ankara okulları satınalma komisyonundan :

Cinsi	Miktarı	Muhammen Fiatı Kuruş	Muhammen Bedeli Lira	kuruş	%7,5 Teminatı Lira	Kuruş	Münakasa Tarihi	saati
Koyun et	92500 kilo	45	41625	00	3121	87		
Kuzu eti	15200 „	45	6840	00	513	00		
Sığır eti	13600 „	28	3808	00	285	60		
Dana eti	7300 „	35	2555	00	191	63	8-10-937	15
Koyun böbrek yağı	1300 „	40	520	00	39	00	Cuma	
			55348	00	4151	10		
Tavuk	3825 Adet	60	2295	00	172	12		
Hindi	2000 „	150	3000	00	225	00	8-10-937	15.30
			5295	00	397	12	Cuma	

1 — Komisyonumuza bağlı yatılı okulların ihtiyacı olan miktar, muhammen bedel ve ilk teminatı karşılarında yazılı et ve tavuk partileri ayrı ayrı, kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur. İhalesi 8.10.1937 cuma günü saat 15 ve 15.30 da Ankara mektebler muhasebeciliğinde yapılacaktır.

2 — Eksiltmeye gireceklerin 937 yılı ticaret odası ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerine göre ellerinde bulunan belgelerle komisyona gelmeleri.

3 — İsteklilerin teklif mektublarını 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde ihale saatinden bir saat evvel komisyona makbuz mukabilinde vermeleri ve şartnamesini görmek istiyenler mektebler muhasebeciliğinde komisyon kâtibine müracaatları ilân olunur. (3465) 3—5160

Urfa Gümrük Muhafaza T. 2 Satınalma Komisyonundan:

Cinci	Miktarı Kilo	Muhammen bedeli Lira	K.	Muvakkat teminatı Lira	K.	İhalenin Tarihi	Günü	Saati	Şekli
Un	250407	34580	88	2580	00	13.10.937	çarşamba	10	Kapalı zarf
Odun	915588	25178	67	1890	00	13-10-937..	çarşamba	15	kapalı zarf
Arpa	553596	28399	50	2130	00	14.10.937	perşembe	10	kapalı zarf..

1 — Urfada gümrük muhafaza ikinci tabur ve talimgâhlar erat ve hayvanatı ihtiyacı için mukâveleye bağlanacak olan cins ve miktarlariyle eksiltmenin gün ve saatleri ve şekilleri yukarıda yazılı üç kalem madde eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Şartname ve evsafları komisyondadır. Görülebilir.

3 — İsteklilerin ilk teminata aid vezne makbuzu veya banka mektubları ve kanunî vesikalarile birlikte eksiltme saatlerinden bir saat evveline kadar teklif mektublarını Urfada köprü başında gümrük muhafaza ikinci tabur karargâhında tabur satınalma komisyonuna vermeleri.

.. 4 — Posta ile gönderilecek teklif mektublarının 2490 sayılı kanuna göre olması ilân olunur.

(6356) .. 3—5239

ZAYİ

..Ankara erkek lisesinden aldığım 768 sayılı tastiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Sezayi Başaran

.. 3—5252

ZAYİ

Ankara belediyesinden aldığım 818 numaralı bisiklet pilâkamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

İhsan Ünver

.. 3—5258

SATILIK

Apartman, Ev ve Arsalar

Karaoğlan Koç Ap. No. 4
Komisyoncu Hayri Dilmen
3—5214 Tel: 2181

Mobilyalı ev

3 oda, tamamen mustakil, bahçeli, konforlu. Yenişehir Tuna cad. asfalta bitişik. Düzenli sokak No. 5

3—5259

Aleni teşekkür

Refikamı ve çocuğumu muhakkak bir ölümden, fevkalâde maharet ve nezaketleriyle kurtaran Dr. Emir Necip ve operatör Şevkete ve sağlık yurdu hemşirelerine alenî teşekkürü bir borç bilirim.

Hariciye vekâleti muhasebe birinci mümeyyizi Abidin Kaplan

3—5253

Tezgâhtar aranıyor

Kırtasiye mağazalarımda çalışmış bir tezgâhtara ihtiyaç vardır.

Yeni hal No. 1 M. Nedime.. müracaat.

3—5250

Ankara Belediye Reisliği İlânları

İLÂN

beher topu kuruş	mikdarı top	cinsi	
200	200	Ozalit kâğıdı	(10 metre boy 1 metre eni)
210	50	Ose kâğıdı	(10 metre boy 1 metre eni)
180	60	Saman kâğıdı	(909. 911. ve 912 No.lu saman kâğıdından beher topu 180 kuruştanbeherinden yirmişer top olmak üzere 60 top saman kâğıdı 10 metre boyu 110 santim eni)
850	30	Muşamba	(10 metre boyu 1 metre eni)

Yukarıda cins, mikdar, ebad ve fiatları yazılı harta malzemesi şartnamesine tevfikan açık arttırma suretiyle mübayaa edileceğinden taliblerin 4.10.937 tarihine müsadif pazartesi günü saat 16 da % 7,5 dipozite paralariyle imar müdürlüğünde müteşekkil komisyona müracaat eylemeleri. (3502) 3—5177

İLÂN

1 — Yenişehirde Atatürk caddesinde 1048 inci adada 15 parselde 780 metre murbbaı arsa onbeş gün müddetle kapalı zarfla artırmaya konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (23400) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (1750) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin hergün yazı işleri kalemine müracaatları. Ve ihale 1 teşrinievel 937 cuma günü saat on birde Belediye encümeninde yapılacağından isteklilerin o gün saat ona kadar teminatlarile birlikte teklif mektublarını belediye encümenine vermeleri. (3442) 3—5085

Ankara belediyesinden :

Ankarada yapılmakta olan mezarlığın umumî methal kısmında açık bulunan yere beton direklerle tel örgü yapılması işi on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. Bu işin keşif bedeli 835 liradır. Eksiltme 27. eylül. 937 pazartesi günü saat 17 de Ankara İmar müdürlüğünde müteşekkil komisyon tarafından yapılacaktır. İsteklilerin plân, keşif, şartname ve sair evrak görmek üzere her gün imar müdürlüğünde mezarlık kontrol mimarlığına müracaatları. (3294) 3—4901

İLÂN

Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Ada	Parsel	Muhammen bedeli Lira
Cebeci	0	Hane enkazı	522	36	62,50
„	0	„ „	522	57	37,50
„	0	„ „	522	86	85,00
„	0	„ „	522	169	125

Yüksek okullar sahasında bulunan yukarıda cins ve ada parsel No.lu ve muhammen kıymetleri yazılı hane ankazları arttırma, eksiltme ve ihale kanununun 43 üncü madesine tevfikan bir ay içinde pazarlıkla satılacağından taliblerin % 7,5 dipozite paralariyle 27.9.937 tarihine müsadif pazartesi günü saat 16 da imar müdürlüğünde müteşekkil komisyona müracaatları. (3568) 3—5260

AKBA Bütün Mekteb Kitablarının satış yeridir. Kırtasiye ve kitablarınızı şimdiden alınız

Türk Hava Kurumu

6 cı Keşide 11 Birinciteşrin 937 dedir.

Büyük ikramiye 200.000 liradır.

Bundan başka: 40,000, 25,000 20,000, 15,000, 10,000 liralık ikramiyelerle (200.000 ve 50.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

DİKKAT: Bilet alan herkes 7/Birinci Teşrin/ 937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.
Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakıt olur...

P. T. T. Levazım Müdürlüğünden

1) — İdare ihtiyacı için 3300 metre jonksiyon kablosu kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2) — Muhammen bedel 30.000 muvakkat teminat 2250 liradır.

3) — Eksiltme 1 - teşrini sani - 937 pazartesi günü saat (15) de Ankarada P.T.T. umumî müdürlüğü satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4) — Talibler teminat makbuz, veya kanunen muteber teminat mektublarını ve şartnamede yazılı belgelerle teklif mektubunu ihtiva edecek olan kapalı ve mühürlü zarflarını mezkûr tarihte saat 14 de kadar adı geçen komisyona teslim edeceklerdir.

5) — Talibler ticaret odası vesikasından başka müteahhitlik vesikasını haiz olacaklardır.

6) — Şartnameler Ankarada P.T.T. levazım müdürlüğünden, İstanbulda P.T.T. levazım ayniyat müdürlüğünden (150) kuruş mukabilinde verilir. (3335) 3—4994

KÖMÜR

Kömürünüzü şimdiden alınız

TÜRK ANTRASİTİ (SÖMİKOK)

Satış yeri: **Memurlar kooperatifi şirketi** Telefon: 1427, 1428.

Satış yeri: **Vehbi Koç ticaret evi** Telefon: 3450, 3451.

Hariciye Vekâletinden:

1 — Satın alınacak 190 ton kok kömürü kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 5.700 lira ve muvakkat teminatı 427 lira 50 kuruştur.

3 — Münakasa 30 eylül 937 perşembe günü saat 17 de Ankarada vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Taliblerin teminatlariyle teklif mektublarını mezkûr tarihte komisyona tevdi etmeleri ve şartnamesini almak istiyenlerin vekâlet levazım müdürlüğüne müracaatları. (3386) 3—5027

Eşya Satışı İlânı:

Belediyeler Bankasından:

Bankamızın yazihane, masa, halı, koltuk, sandalya ve saire gibi eşyaları toptan ve perakende satılacaktır.

Talip olanlar 30.9.937 perşembe günü saat 15 de Karaoğlanda kâin Koç hanında belediyeler bankasının eski binasında yapılacak müzayedeye iştirâk edebilirler.

Eşyayı görmek istiyenler hergün bankanın levazım memurluğuna müracaat eylemeleri ilân olunur. 3—5216

Serveti fünun 1891 **UYANIŞ** Serveti fünun 1891

Başyazarı: A. İhsan Tokgöz

47 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankara'da satış veri A K B A Kitabevidir. Senelik abone 10 lira. Sayısı 20 kurus.

Tarih, dil, coğrafya fakültesi direktörlüğünden:

Fakültemiz için macarca ve Hungarolojiye aid kitab mübayaa edilecektir.

Muhammen bedeli 1400 liradır.

Kitab listelerini görmek istiyenler her gün fakülte kütüphane memuruna müracaat edebilirler.

İhale 27.9.937 pazartesi günü mektebler muhasebeciliğinde saat 15 de yapılacktır. İstekliler 105 liradan ibaret olan muvakkat teminatı ihaleden bir gün eveline kadar vezneye yatırmış olmalıdırlar. (3292) 3—4903

Bolvadın Şarbaylığından:

4000 lira bedeli keşifli kazamızda yetmişer beygir kuvvetinde iki buhar lokomobilli elektrik santral binası 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 10.9.937 den başlar.

1 — İhale 30 eylül 937 perşembe günü saat 14 de belediye encümeninde yapılacaktır.

2 — Talibler ihale saatından evel % 7.5 teminatı muvakkate parası 300 lirayı ya nakden veya muteber bir banka mektubu ile tediye ve ehliyet vesikasını ibraz etmeleri şarttır.

3 — Elektrik santralı binası belediyemizde mevcud fennî ve hususî şartname ve plân mucibince yapılacaktır.

4 — Müteahhid ihaleyi müteakib muvakkat teminat parasını % 15 şe iblağ ve noterden mukavele senedini yaptırmağa mecburdur. Bu hususta fazla izahat almak istiyenlerin her gün Bolvadin belediye riyasetine müracaatları ilân olunur. (6145) 3—5034

RECETELERINIZI

(Sakarya Eczanę) sinden yaptırınız. Her istediniz verli ve Avrupa ilâçları bulunur. Resmi, hususi müesse sata azamî kolaylık gösterilir. Ulus. Halk sineması sırasında Telefon 2018

Kütahya C. müddei umumiliğinden:

3846 lira 40 kuruş bedeli keşifli Kütahya cezaevinde yapılacak tamirat ve tadilât 14.9.937 gününden itibaren 30.9.937 günü; ihale olunmak üzere 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. Talîblerin tafsilât almak üzere Kütahya C. müddei umumilik makamına müracaatları ilan olunur. (3466) 3—5129

Ankara Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonu İlânları

İ L Â N

Cinsi	Kilo	Teminatı	Tahmini. F.	İhale tarihi
Sabun	34800	1175	45	28.9.937 16
Sabun	4500	152	45	28.9.937 16

Çanakkale müstahkem mevki birlikleri için yukarıda cins ve miktarlarile teminatı ve muhammen fiatları ve ihale tarihleri yazılı iki kalem sabun eksiltmeye konulmuştur. İsteklilerin kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ile bir saat evel komisyona müracaatları. (3310) 3—4928

İ L A N

Cins	Miktar	Muhammen fiat	Muvakkat temi.
Un	280,000	12,50	2625

Menemendeki yaya alayı ihtiyacı için yukarıda mikdarı yazılı un münakasaya konulmuştur. Şartnamesi bedelsiz olarak Menemende yaya alay satın alm komisyonunda hergün görülebilir. Münakasası 27.9.937 pazartesi günü saat 16 da Menemendeki yaya alay satın alma komisyonunda yapılacaktır. Eksiltme kapalı zarf usulüdür. Muhammen bedeli ve muvakkat teminat mikdarı yukarıda yazılıdır. İstekliler ticaret odasında yazılı olduklarına dair vesika göstereceklerdir. İstekliler muvakkat teminat makbuzu ile birlikte teklif mektuplarını münakasanın yapılacağı belli saatten en az bir saat evel alay satın alma komisyonuna vermeleri. (3312) 3—4927

İ L Â N

1 — Viran şehir garnizonundaki kıta için 125.000 kilo askerî evsaftaki un kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltmesi 5.10.937 salı günü saat 9 da Viran şehirde satın alma ko. da yapılacaktır.

3 — Unun muhammen fiyatı 12 kuruş 60 santim bedeli 15750 lira muvakkat teminatı 1181 lira 25 kuruştur. Şartnamesi komisyondadır. İstekliler tarafından alınabilir.

4 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerindeki vesika ve teminat mektubları ile teklif mektublarını ihale saatından en az bir saat eveline kadar komisyona vermeleri. (3481) 3—5150

İ L A N

1 — Elmalı garnizonunun yıllık ihtiyacı için 110700 kilo askerî evsafta un kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhale günü 1.10. 937 cuma günü saat 9,30 dadır.

2 — Tahmin bedeli 13 kuruş 70 santim muvakkat teminatı 1422 liradır. (3394) 3—5059

İ L Â N

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 48000 klio nohut 9.10.1937 cumartesi günü saat 11 de açık eksiltme ile alınacaktır.

2 — Nohudun tutarı 4800 lira olup muvakkat teminatı 360 liradır. Şartnamesi hergün komisyonda parasız görülür.

3 — İsteklilerin kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat makbuzlarile yazılı gün ve saatte levazım âmirliği satın alma komisyonuna gelmeleri. (3456) 3—5153

İ L Â N

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 120000 kilo kuru fasulyenin 8.10.1937 cuma günü saat 15 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Fasulyenin tutarı 12000 lira olup muvakkat teminatı 90 liradır. Şartnamesi hergün parasız komisyonda görülür.

3 — İsteklilerin kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat makbuzlarını havi teklif mektuplarını yazılı gün ve saatten bir saat eveline kadar levazım amirliği satın alma komisyonuna vermeleri. (3457) 3—5154

İ L A N

Kırklareli tümen hayvanatının ihtiyacı için kapalı zarfla satın alınacak 800 ton kuru ota verilen fiat kor komutanlığınca pahalı görüldüğünden tekrar kapalı zarfla satın alınacaktır. Muhammen fiatı 3 kuruş 50 santim olup tutarı 28,000 liradır. İlk teminatı 2100 liradır. Şartnamesi hergün Kırklareli tümen satın alma komisyonunda görebilirler. İhalesi 6.10.1937 çarşamba günü saat 16 dadır. Şartname ve evsaf 140 kuruş mukabilinde taleb edenlere verilir. İsteklilerin kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesikalariyle teminat mektuplariyle belli gün ve saatten en az bir saat eveline kadar Kırklareli tümen satın alma komisyonuna vermeleri. (3453) 3-5152

İ L A N

Tümenin Edremit garnizonundaki hayvanatının senelik ihtiyacı için 325 ton Bergamadaki hayvanatı için 535 ton Ayvalıktaki hayvanatı için de 132 ton olmak üzere 992 ton yulaf mukavelesi ayrı ayrı yapılmak üzere kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Edremit yulafının tahmin bedeli 19500 lira ve ilk teminatı 1462 lira 50 kuruştur. Bergama yulafının tahmin edilen tutarı 32100 lira ilk teminatı 2407 lira 50 kuruştur. Ayvalık yulafının tahmin edilen tutarı 7590 lira ve ilk teminatı 579 lira 25 kuruştur. İhalesi 8 birinci teşrin 937 cuma günü saat 11.30 da Edremitteki tümen satın alma komisyonunda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesiyle nümunesini görmek istiyenler 160 kuruş mukabilinde komisyondan alabilirler. Teklif mektublarını 8 birinci teşrin 1937 saat 10.30 za kadar komisyona teslim edilmesi şarttır. Bu saatten sonra teklifler kabul edilmez. (3366) 3—5144

İ L Â N

1 — Harb okulu hayvanatının ihtiyacı için eksiltmeye konulan 255 ton saman eksiltme günü istekli çıkmadığından eksiltmesi 1.10.937 cuma günü saat 15 de yapılmak üzere on gün uzatılmıştır.

2 — Samanın tutarı 4590 lira olup muvakkat teminat 344 lira 25 kuruştur. Şartnamesi her gün komisyonda parasız görülür.

3 — İsteklilerin kanunun 2, 3 maddelerindeki vesika ve teminat makbuzlariyle yazılı gün ve saatta levazım âmirliği satın alma komisyonuna gelmeleri. (3539) 3—5248

İLÂN

1 — Diyarbekir kolordu ve tayyare alayı eratının 3 aylık ihtiyacı için kapalı zarf usuliyle 300000 kilo fabrika unu satın alınacaktır.

2 — 15.10.937 cuma günü saat 11 de ihalesi yapılacaktır.

3 — Muhammen bedeli 32250 lira olup muvakkat teminatı 2419 liradır. Şartnamesini görmek istiyenler 1 lira 62 kuruş mukabilinde kor levazımından alınabilir. İsteklilerin mezkûr gün ve saattan bir saat eveline kadar teminat makbuzu ticaret vesikaları ve teklif mektublarını kor satın alma komisyonuna vermiş bulunmaları meşruttur. (3540) 3—5247

İ L Â N

1 — Eksiltmede olan işler: Pınarhisarın 306 ve 156 Alpullunun 253 Vizenin 306 ton ekmeklik unları.

2 — İhaleleri ayrı ayrı kapalı zarfla Vizede yapılacak.

3 — Pınarhisar ununun tutarı 39015 ve19890 Alpullunun 31500 Vizenin 39015 liradır.

4 — Pınarhisarın ilk teminatı 2927 ve 1492 Alpullunun 2363 Vizenin 2927 liradır.

5 — Pınarhisar unun ihalesi 13 birinci TŞ. 937 çarşamba günü saat 15 de Vize ve Alpullunun ihaleleri 11 birinci TŞ. pazartesi günü saat 15 tedir.

6 — Şartnameler arzu edenlere her gün Vize satın alma KO. da görebilirler. (3564) 3—5257

Van nafıa müdürlüğünden:

1 — Başkale hazarî hükümet konağının bodrum katına aid 15000 lira keşif bedeli üzerinden münakasaya konulmuştur.

2 — Bu işe aid şartnameler ve evrak şunlardır:

A - Eksiltme şartnamesi,
B - Mukavele projesi,
C - Bayındırlık genel şartnamesi,
D - İnşaata aid fennî ve hususî şartname
E - Metraj keşif hulâsası silsilei fiat cetvelleri

İstiyenler bu şartnameleri ve evrakı ücretsiz Van Nafıa müdürlüğünde görebilirler.

3 — Eksiltme 13.9.937 tarihinden itibaren onbeş gün müddetle 27.9.937 pazartesi günü saat 16 da Van nafıa müdürlüğü odasında yapılacaktır.

4 — Münakasa kapalı zarf usulile olacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 1125 lira muvakkat teminat vermesi bundan başka onbeş bin liralık inşaat yaptıklarına dair Nafıa vekâletinden alınmış fennî ehliyet vesikaları ibrazı şarttır. Teklif mektupları yukarıda üçüncü maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar mal sandığına yatırılan 1125 liralık muvakkat teminat makbuzunu Van nafıa müdürlüğü makammda eksiltme komisyon riyasetine verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Posta ile olacak gecikmeler kabul edilmez. (3390) 3—5060

Malatya askerlik şübesi reisliğinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Malatyada yapılacak sekiz adet askerî inşaat binaları olup keşif bedeli 17534 lira 40 kuruştur.

Eksiltme 16.9.937 tarihinden itibaren 15 gün müddetle kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır.

A — Eksiltme şartnamesi,
B — Fennî şartname
C — Mukavele projesi,
E — Resim projesi,
S — Nafıa işleri genel şartnamesi,

3 — İstiyenler eksiltme şartnamesiyle buna bağlı evrakı Malatya askerlik şubesinde görebilir.

4 — Eksiltme 30.9.937 tarihine rastlayan salı günü saat 16 da Malatya askerlik şubesinde toplanacak olan komisyon huzuriyle yapılacaktır

5 — Eksiltmeye girebilmek için taliblerin 1315 lira 08 kuruşluk % 7,5 muvakkat teminat vermeleri ve 937 yılına aid nafıa vekâletinden musaddak ehliyet vesikası ve ticaret odası kayıd vesikalarını göstermeleri şarttır.

6 — Teklif mektubları yukarıda dördüncü maddede yazılı müddetten bir saat eveline kadar inşaat komisyon reisliğine getireek makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile mektublar muayyen saatta gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır.

Postadaki gecikmeden dolayı mesuliyet kabul edilmez. (3467) 3—5130

P. T. T. Levazım müdürlüğüden:

1) — İdare ihtiyacı için 50.000 M. haketal tel, açık eksiltme ile.. satın alınacaktır.

2) — Muhammen bedeli (5000), muvakkat teminatı (375) lira olup eksiltmesi 11 teşrini sani 937 perşembe günü saat (15) de Ankarada P. T. T. umumî müdürlüğü satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3) — İstekliler, muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu, ve kanunî vesaikle birlikte o gün saat 15 de mezkûr komisyona müracaat eyleyeceklerdir.

4) — Şartnameler, Ankarada P. T. T. levazım, İstanbul beyoğlunda P. T. T. ayniyat şube müdürlüğünde parasız verilecektir. (3530) 3—5244

Siirt nafia müdürlüğüden:

Şovartskopf markalı ve buharlı silindir makinesini ve icabında tamir etmek üzere aylık 75 lira ücretle bir makiniste ihtiyaç vardır. Sanayi mektebinin bu kısmından mezun ve yahud bu işi yapmış tecrübeli olanların ellerindeki evrakı müsbite ve 3 tane fotograflariyle beraber eylülün 30 cu perşembe gününe kadar bizzat veya yazı ile memuriyetimize müracaat etmeleri ilân olunur. (3565) 3—5255

Yozgat valiliğinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Sorgun kazasında yapılacak 27014 lira 06 kuruş keşif tutarlı ilk mekteb inşaatının 11500 liraya tekabül eden kısmlarıdır.

2 — Bu işe aid şartnameler ve evrak şunlardır.

A — Eksiltme şartnamesi,
B — Mukavele projesi,
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi,
D — Yapı işleri umumî fennî şartnamesi.
E — Hususî şartname,
F — Keşif hülâsası tahlili fiat ve metraj cedvelleri.
G — Proje

İsteklier bu evrakı bedelsiz olarak nafıa müdürlüğünde görebilirler.

3 — Eksiltme 14.10.937 perşembe günü saat 14 de hükümet konağında toplanan daimî encümende yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 862.5 lira muvakkat teminat vermeleri bundan başka nafıa vekâletinin müteahhidlik ehliyetini haiz bulunması lâzımdır.

6 — Teklif mektubları yukarıda 3 ncü maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar daimî encümemene getirilerek eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilmelidir. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet 3 ncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (6354) 3—5240

CASUS AŞKI

Gitta Alpar

İLÂN

1 — İzmir hava kıtaatının 198.000 kilo ekmek ihtiyacı kapalı zarfla münakasaya konulmuştur .

2 — İhalesi 11 birinci teşrin 937 pazartesi günü saat 16.30 da İzmirde Kışlada Mst, Mv, satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Tahmin edilen mecmu tutarı 21.780 liradır.

4 — Teminat muvakkata akçesi 1633 lira 50 kuruştur.

5 — Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir.

6 — İstekliler ticaret odasına kayıdlı olduklarına dair vesika göstermek mecburiyetindedirler.

7 — Eksiltmeye iştirak edecekler 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde ve şartnamesinde yazılı vesikaları ile teminat ve teklif mektublarını ihale saatinden en az bir saat evvel komisyona vermiş bulunacaklardır. (3541)

Mektepliler!.. Bütün Kitaplarınız

Halil Naci Mıhcıoğlun'da
Anafartalar Caddesi No: 111 Telefon: 1230

Millî Müdafaa Vekâleti Satınalma Komisyonu İlânları

İ L Â N

1 — Eskişehirde yaptırılacak bir çift hangar kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
2 — İhalesi 5.10.937 salı günü saat 15 de M. M. V. satın alma Ko. da yapılacaktır.
3 — İlk teminat 9529 lira 67 kuruştur.
4 — Şartname keşif ve projeler 828 kuruşa M. M. V. satın alma KO. dan alınır.
5 — Keşif bedeli 165 bin 593 lira 42 kuruştur.
6 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle idarî şartnamenin 4 üncü maddesinin (F) fıkrasında yazılı vesikalarla birlikte teklif mektublarının ihale saatından behemehal bir saat evel M. M. V. satın alma KO. na vermeleri. (3340) 3—5013

İ L A N

1 — Her bir metresine tahmin edilen fiat 315 üç yüz on beş kuruş olan (17) bin metre kaputluk kumaş ile beher metresine tahmin edilen (290) iki yüz doksan kuruş olan 26000 yirmi altı bin metre kışlık elbiselik kumaş ayrı ayrı kapalı zarfla alınacaktır.
2 — Kaputluk kumaşın ilk teminatı (3927) lira 50 kuruştur. Şartname bedeli 268 kuruştur. Elbiselik kumaşın ilk teminatı (5020) beş bin yirmi liradır. Şartnamesi 377 kuruş mukabilinde M. M. V. satın alma komisyonundan verilir.
3 — Kaputluk kumaşın ihalesi 8.10.937 cuma günü saat 11 ve elbiselik kumaşın ihalesi aynı gün saat 14 dedir.
4 — Münakasalara gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, ve 3 cü maddelerinde yazılı vesaikla ve teminat ve teklif mektublariyle birlikte belli gün ve saatlarından en az bir saat evel M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (3425) 3—5142

İ L Â N

Bir tane sabit etüv makinesi ve teferruatı kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. Bedeli (5980) liradır. İlk teminatı (448) lira 50 kuruştur. İhalesi 28.9.1937 salı günü saat 11 dedir. İstekliler evsaf ve şartnamesini görmek istiyen bedelsiz olarak hergün M.M.V. satın alma komisyonuna müracaat ve ihaleye gireceklerin 2490 sayılı kanunda gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektupları ile birlikte belli gün ve saatinden en az bir saat evel S.a Al. Ko. na vermeleri. (2680) 2—4115

Millî Müdafaa Vekâleti
Dz. Merkez Lv. Sat. Alm. Komisyonu Riyasetinden

Tahmin edilen bedeli 2500 lira olan bir adet kamyonun pazarlıkla münakasası 27 eylül 937 pazartesi günü saat 14 te Ankarada millî müdafaa vekâleti binasındaki komisyonumuzda yapılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün, pazarlık münakasasına iştirak edeceklerin de mezkûr gün ve saatte 187.5 liralık teminat mektubları ve kanunî belgeleriyle komisyonumuza müracaatları. (3293) 3—4902

İ L A N

1 — Fiyatı vekâletçe pahalı görülen 30.000 ilâ 40.500 kilo pamuk çorab ipliği her bir kilosu 154 kuruş 74 santimden olmak üzere pazarlığa konmuştur.
2 — Şartnamesini 314 kuruşa almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.
3 — İlk teminat mikdarı 4383 lira 39 kuruştur.
4 — Pazarlığı 6.10.937 çarşamba günü saat 16.5 a kadar devam edecektir.
5 — Pazarlığa gireceklerin 2490 sayılı kanun. 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte fiyat teklifi esnasında millî müdafaa vekâleti satın alma komisyonuna vermeleri. (3426) 3—5092

B İ L İ T

1 — Hepsine tahmin edilen fiatı (6050) altı bin elli lira olan 20 ton benzin ile 1638 kilo makine yağı ve 20 teneke gazyağı kapalı zarfla alınacaktır.
2 — İhalesi 12.10.937 salı günü saat 11 dedir.
3 — Evsaf ve şartnamesi bedelsiz olarak satın almadan verilir.
4 — İlk teminatı 453 lira 75 kuruştur.
5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. cü maddelerinde gösterilen vesaikle ve teminat ve teklif mektublariyle birlikte ihale saatinden en az bir saat evel M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (3526) 3—5203

B İ L İ T

1 — 7 tane muhtelif ebat ve eşkâlde şevrole veya ford kamyon ve kamyonet pazarlıkla alınacaktır.
2 — Hepsinin tahmin bedeli (17.000) on yedi bin liradır.
3 — İlk teminatı (1275) bin iki yüz yetmiş beş liradır.
4 — İhalesi 13.10.937 çarşamba günü saat 10 dadır.
5 — Evsaf ve şartnamesi bedelsiz olarak komisyondan verilir.
6 — Pazarlığa gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. maddelerinde gösterilen vesaikle ve teminatlariyle birlikte belli gün ve saatında M. M. V. satın alma KO. nuna gelmeleri. (3497) 3—5246

İ L A N

1 — Bir metresine tahmin edilen fiyatı 36.5 otuz altı buçuk kuruş olan 250.000 iki yüz elli bin metre kırlıflık bez kapalı zarfla alınacaktır.
2 — Şartnamesini 457 kuruşa almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.
3 — İlk teminat mikdarı 5812.5 beş bin sekiz yüz on iki buçuk liradır.
4 — İhalesi 15.10.937 cuma günü saat 15 tedir.
5 — Münakasaya gireçklerin 2490 sayılı kanun. 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte teklif mektublarını ihale saatından en az bir saat evel millî müdafaa vekâleti satın alma komisyonuna vermeleri. (3527) 3—5245

İ L Â N

29 eylül 937 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10 da eksiltmesi yapılacağı ilân edilen 4000 liralık barut kimyahane ecza ve âletlerinin şimdilik alınmasından vaz geçilmiştir. İhale tarihi ayrıca ilân edilecektir. (3567) 3—5256

İ L Â N

1 — İzmirde Gaziemirde yaptırılacak atelye inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
2 — Keşif bedeli 272 bin liradır.
3 — İhalesi 6.10.937 çarşamba günü saat 15 de M. M. V. satın alma KO. da yapılacaktır.
4 — Şartname, keşif ve projeler 1360 kuruşa M. M. V. satın alma KO. dan alınır.
5 — İlk teminat 14630 liradır.
6 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle idarî şartnamenin 4 üncü maddesinin (F) fıkrasında yazılı vesikalarla birlikte teklif mektublarının ihale saatından behemehal bir saat evel M. M. V. satın alma KO. na vermeleri. (3341) 3—5014

İ L A N

1 — Her bir çiftine tahmin edilen fiyatı 444 kuruş olan 25.000 çift kundura ile her bir çiftine tahmin edilen fiyatı 190 kuruş olan 10.000 çift yemeni ayrı ayrı kapalı zarfla alınacaktır.
2 — Kunduranın şartnamesini 555 kuruşa ve diğerininkini parasız almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün komisyona gelmeleri.
3 — Kunduraların ilk teminatı 6.800 ve yemenilerin ilk teminatı 1425 liradır.
4 — Kunduraların ihalesi 5.10.937 salı günü saat 15 te ve yemenilerin ihalesi aynı günde saat 11 dedir.
5 — Münakasalara gireceklerin 2490 sayılı kanun. 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte teklif mektublarını ihale saatlarından en az bir saat evel millî müdafaa vekâleti SA. alma komisyonuna vermeleri. (3411) 3—5090

BİLİT

Genel kurmayda yaptırılacak benzin deposu işi pazarlıkla eksiltmeye konmuştur. Keşif bedeli 773 lira 90 kuruştur. Pazarlığı 27. 9.937 pazartesi günü saat 11 dedir.
Eksiltmeye girecekler 58 lira 5 kuruşluk ilk teminatlariyle birlikte pazarlık gün ve saatında M.M.V. satın alma komisyonunda bulunsunlar. (3547) 3—5227

İLÂN

Aşağıda yazılı eşya ve malzeme ayrı ayrı pazarlığı yapılmak üzere pazarlığı 27.9.937 pazartesi günü saat 10 dadır. İstekliler listeyi görmek için SA. AL. KO. nuna müracaat ve pazarlığa gireceklerin belli gün ve saatında M. M. V. SA. AL. KO nuna gelmeleri.

	Cins ve mikdarı
1	Adet nümunelik pardesü
25	Kalem çamaşır ve buz makinelerin tamiri için malzeme
25	Kalem elektrik saatların tamiri için malzeme
103	Ton malzemenin nakli 15 kilometre dahilinde

(3548) 3—5228

Çankırı vilâyet encümeninden :

1 — Eksiltmeye konulan iş: Çankırı il merkezinde yapılacak hastane pavyonuna aiddir. Keşif bedeli 36569 lira 80 kuruştur.
2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır.
A — Eksiltme şartnamesi,
B — Mukavele projesi,
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi,
D — Fennî şartname,
E — Hususî şartname,
F — Keşif cetveli, silsilei fiat cetveli, metraj cetveli
G — Proje ve grafik,
İsteyenler bu evrakı ve şartnameleri Çankırı ili nafıa müdürlüğünde görebilirler. Ve iki yüz kuruş mukabilinde birer suret alabilirler.
3 — Hastahane inşaat bedelinin yirmi bin lirası 937 senesi büdcesine mevzu tahsisattan verilecek mütebakisi 938 senesi büdcesindeki tahsisatından tediye edilecektir.
4 — Eksiltme 15 birinci teşrin 937 cuma günü saat 16 da Çankırı vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.
5 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.
6 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2742 lira 73 kuruş muvakkat teminat vermesi bundan başka en az on beş bin liralık yapı işi yapmışolması ve nafıa vekâletinden alınmış ehliyet vesikası ibraz etmesi ve ticaret odasına kayıdlı bulunması şarttır.
7 — Teklif mektubları yukarıda dördüncü maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir.
Posta ile gönderilecek mektubların nihayet 4 ncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (6355) 3—5241

Ankara valiliğinden :

Keşif bedeli (23685) lira (44) kuruştan ibaret olan stadyum sahasının Akköprü cihetinde yapılacak istinad ve ihata duvarı işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur. Eksiltme: 11.10.937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14.5 da vilâyet daimî encümeni odasında yapılacaktır.
İsteklilerin teklif mektublarını, (1776) lira (41) kuruşluk muvakkat teminat mektub veya makbuzu, ticaret odası vesikası ve nafıa vekâletinden aldıkları 937 yılına aid müteahhidlik vesikasiyle birlikte saat 13 buçuğa kadar encümen riyasetine vermeleri.
İstekliler keşif ve şartnameyi her gün nafıa müdürlüğünde görebilirler. (3558) 3—5238

ZAYİ

778 numaralı ehliyetimi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Emin oğlu Seyid
3—5237

ZAYİ

İstanbul 3 üncü kolordu birinci fırka topçu alayından aldığım askerlik tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Hamza Dişbudak
3—5264

KİRALIK

Yenişehir, İsmet İnönü caddesi, apartman No 74, üçer odalı zemin kat iki daire, Telef:2731
3—5265

Kiralık daire

Dört oda bir hol kalorifer ve sıcak su
Adres:
Maltepe (Bomonti bahçesi arkası) Akıncılar sokağı Telefon 3948 yeni asfalt ve otobüs durağına bir dakika (Sait Barlas apartımanı. 3—5249

Satılık Arsa

Kavaklıdere otobüs durağının asfaltla 300 metre ilerisinde her cihetçe iyi 1600 metrelik bir arsa satılıktır. 2819 telefon edilmesi.
3—5042

Kiralık mobilyalı oda

Yenişehir İnkilâb sokak No: 4 Tel: 2103. 3—5263

Satılık mobilya

Ankaradan müfarekat dolayısiyle fevkalâde zarif bir yatak odası, maruken koltuk takımı, yemek salonu ve daha bazı eşya satılıktır.
Selânik caddesi Yenişehir 3 numaraya müracaat.
3—5243

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri Falih Rıfkı ATAY
Başmuharrir Muavini Nasuhi BAYDAR
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü Mümtaz Faik FENİK
Ulus Basımevi: ANKARA

Ankara Vilâyetinden :

Ehlî hayvanat sergisi 26-9-937 pazar günü saat 14-50 de koşu mahallinde açılacağından arzu buyuran zevatın teşrifleri rica olunur.
(3578) 3—5266

Devlet Demiryolları ve Limanları Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

İ L A N

Muhammen bedeli 20.000 lira olan bir âdet dar hat kar küreri 5-10-1937 salı günü saat 15.30 da Ankarada idare binasında pazarlıkla satın alınacaktır.
Bu işe girmek istiyenlerin 1500 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve nafia müteahhitlik vesikasını hamilen yukarda yazılı gün ve saatte komisyon reisliğine müracaatları lâzımdır.
Şartname Ankarada malzeme dairesinde, Haydarpaşada teselüm ve sevk şefliğinde görülebilir. (3427) 3—5162

ANKARA BİRİNCİ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNDEN :

Ankarada umumî hapishane arkasında Şükriye mahallesinde 92 numaralı evde Geredenin Türk benli kariyesinden Mehmed Ali kızı Fatmaya :
Kocanız Mustafa Azmi tarafından aleyhinize açılan boşanma davasının duruşması 8-10-937 cuma günü saat 14 de icra kılınacağından mezkûr gün ve saatte Ankara Adliye sarayının üçüncü katında Asliye birinci hukuk mahkemesinde hazır bulunmanız veyahud musaddak bir vekil göndermeniz lüzumu davetiye makamına kaim olmak üzere H. U. M. K. 142 ci maddesi mucibince ilân olunur. 3—5251

Askerî fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

KIRIKKALEDE YAPTIRILACAK İNŞAAT

Keşif bedeli 34499 lira 35 kuruş olan yukarıda yazılı inşaat askerî fabrikalar umum müdülrüğü satın alma komisyonunca 8.10.937 cuma günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname 1 lira 73 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 2587 lira 46 kuruşu havi teklif mektublarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerinde yazılı vesaikle muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (3415) 3—5116

Türk Hava Kurumu Başkanlığından :

Etimesud, motörlü tayyare mektebi hangarlarını Ankara - İstanbul yoluna bağlıyacak yol için 855 M-3 blokaj taşı ile 855 M-3 kırma taşın ihraç, nakil ve ferşi açık pazarlıkla ihale edilecektir. İsteklilerin 28 eylûl salı günü saat tam beşte muhammen bedelin %7.5 u olan 360 lira teminatları ile birlikte kurum merkezine müracaatları. Şartnamesi her gün merkez satınalma komisyonunda görülebilir. 3—5262

ANKARA ÜÇÜNCÜ SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN :

Ankarada Yenişehirde Atatürk bulvarında Kutlu apartıman 17 numaralı odasında mukim iken Kadıköy iskele rıhtımında vefat eden erkânı harb kaymakamı mütekaid Ali Yümninin terekesine mahkemece vaziyet edilmiş olduğundan mirasçıları ve kefaleti hesabiyle alacaklı ve borçlularının vesaiki resmiyeleriyle beraber bir ay zarfında Ankara 3 üncü sulh hukuk mahkemesine müracaatları ve alacaklarını vaktiyle kayıd ettirmiyenlerin mirasçıya ne şahsen ve ne de terekeye izafeten takib edemiyecekleri ve ibraz edecekleri vesika için makbuz istiyebilecekleri lüzumu ilân olunur. 3—5254

KREM BALSAMİN

Kumral, Sarışın, Esmer her tene tevafuk eden yegâne sıhhî kremlerdir. Cildi besler, Çil, Leke ve sivilceleri kâmilen izale eder. Yarım asırdanberi kibar mahfellerin takdir ile kullandıkları sıhhî güzellik kremleridir.

KREM BALSAMİN 4 ŞEKİLDE TAKDİM EDİLİR

1 — Krem Balsamin yağlı gece için penbe renkli
2 — Krem balsamin yağsız gündüz için beyaz renkli
3 — Krem Balsamin acı badem gündüz için beyaz renkli
4 — Krem Balsamin acı badem gece için penbe renkli.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

YENİ SİNEMALAR HALK

BU GÜN BU GECE

EBEDİ SENFONİ

Fevkalâde hissî ve musikili bir eser
Mümessili: FERNAND GRAVEY

Programa İlâveten :

Büyük Trakya Manavraları

BU GÜN BU GECE

GÜNAH ÇOCUĞU

Françoise Rosay — Hella Muller

Programa İlâveten :

Büyük Trakya Manavraları

ŞEHİR BAHÇESİNDE :
BU GECE SAAT TAM 21.30 DA:
Danslar devam ediyor